

Raport o stanie na lata 2011 - 2014

Gospodarka turystyczna w Krakowie

Opracowany w US Kraków na zlecenie
Urzędu Miasta Krakowa

Listopad 2014

Opracowano w Urzędzie Statystycznym w Krakowie

Zespół w składzie:

dr Marta Najda-Janoszka

Grzegorz Ruta

Ryszard Gawlik

Ewa Klimowska

Małgorzata Piwowarczyk

Marcin Koczanowski

Marek Skuciński

Jarosław Serek

Barbara Czernecka

Wstęp.....	4
1.1. Turystyka - objaśnienia podstawowych pojęć	6
1.2. Turystyka w Krakowie – główne tendencje	8
1.3. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa	10
1.4. Baza noclegowa w Krakowie	13
1.5. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie.....	17
1.6. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie	21
1.7. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów	26
1.8. Sprawcy przestępstw i poszkodowani obywatele zagraniczni w Krakowie	30
1.9. Muzea, teatry, galerie oraz kina w Krakowie.....	36
2.1. Opis grup podmiotów składających się na obszar gospodarki turystycznej Krakowa	38
2.2. Obszar gospodarki turystycznej Krakowa – główne tendencje	40
2.3. Podmioty gospodarcze zarejestrowane i zlikwidowane	43
2.4. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego	54
2.5. Pracujący i wynagrodzenia.....	61
2.6. Finanse przedsiębiorstw	69
2.7. Sprzedaż detaliczna i infrastruktura handlowa.....	81
2.8. Obiekty gastronomiczne w Krakowie	85
2.9. Gospodarka turystyczna	93
Aneks tabelaryczny	96

Wstęp

Zamieszczone w raporcie informacje pochodzą z badań statystycznych przeprowadzonych w latach 2010 – 2014, rejestrów administracyjnych oraz badań ankietowych przeprowadzonych przez Urząd Statystyczny w Krakowie. Ze względu na krótki horyzont czasowy oraz niewystarczającą nieraz kompletność i reprezentatywność analizowanych prób, zaprezentowane wyniki powinny być traktowane jako pewne wskazanie poglądowe zmian zachodzących w obrębie sektora turystyki miasta Krakowa.

Niniejsze opracowanie składa się z dwóch części: Turystyka w Krakowie oraz Gospodarka Turystyczna Krakowa. W pierwszej zamieszczono informacje dotyczące turystycznych obiektów noclegowych, a więc bazy noclegowej, ilości turystów korzystających z noclegów z uwzględnieniem turystów zagranicznych, wykorzystania pokoi i miejsc noclegowych. Dane zaprezentowano w układzie miesięcznym oraz kwartalnym dla poszczególnych rodzajów i kategorii obiektów noclegowych. Dane te pochodzą z miesięcznych sprawozdań o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego z lat 2011 - 2014 i dotyczą obiektów noclegowych zlokalizowanych w Krakowie.

W części drugiej przedstawiono wybrane dane dotyczące tzw. obszaru gospodarki turystycznej miasta Krakowa. Obszar ten został wyodrębniony z gospodarki Krakowa na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności z 2007 roku (PKD)¹. Najogólniej mówiąc, stanowią go te rodzaje działalności gospodarczej, które wytwarzają charakterystyczne dla turystyki produkty lub usługi nabywane stale lub incydentalnie przez wszystkich lub niektórych uczestników ruchu turystycznego. W ramach tak zdefiniowanego obszaru gospodarki turystycznej wyodrębniono mniejsze, bardziej jednorodne grupy rodzajów działalności. Grupom tym nadano umowne nazwy. Wyniki niektórych badań zaprezentowano nie tylko w odniesieniu do całego obszaru gospodarki turystycznej, ale także (tam, gdzie było to możliwe) w odniesieniu do poszczególnych grup. W części tej zamieszczone są także wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród krakowskich restauracji. W porównaniu z poprzednią edycją raportu zmieniono nazwę grupy „Hotele” na „Obiekty noclegowe” oraz grupy „Restauracje” na „Gastronomia”. Skład podmiotowy grup nie uległ zmianie, a nowe nazwy podkreślają różnorodność rodzajów podmiotów, które je tworzą.

¹ PKD jest umownie przyjętym, hierarchicznie usystematyzowanym podziałem rodzajów działalności społeczno-gospodarczej jakie realizują jednostki (podmioty gospodarcze).

Poszczególne grupy obszaru gospodarki turystycznej wraz z symbolem i opisem działalności wg PKD 2007:

Grupa 01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna

- 47.71.Z Sprzedaż detaliczna odzieży prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.72.Z Sprzedaż detaliczna obuwia i wyrobów skórzanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.75.Z Sprzedaż detaliczna kosmetyków i artykułów toaletowych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.77.Z Sprzedaż detaliczna zegarków, zegarów i biżuterii prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.78.Z Sprzedaż detaliczna pozostałych nowych wyrobów prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach
- 47.79.Z Sprzedaż detaliczna artykułów używanych prowadzona w wyspecjalizowanych sklepach

Grupa 02 Obiekty noclegowe

- 55.10.Z Hotele i podobne obiekty zakwaterowania
- 55.20.Z Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania
- 55.30.Z Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe
- 55.90.Z Pozostałe zakwaterowanie

Grupa 03 Gastronomia

- 56.10.A Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne
- 56.10.B Ruchome placówki gastronomiczne
- 56.21.Z Przygotowywanie i dostarczanie żywności dla odbiorców zewnętrznych (katering)
- 56.30.Z Przygotowywanie i podawanie napojów

Grupa 04 Transport

- 50.30.Z Transport wodny śródlądowy pasażerski
- 49.31.Z Transport lądowy pasażerski, miejski i podmiejski
- 51.10.Z Transport lotniczy pasażerski
- 49.32.Z Działalność taksówek osobowych
- 49.39.Z Pozostały transport lądowy pasażerski, gdzie indziej niesklasyfikowany
- 52.21.Z Działalność usługowa wspomagająca transport lądowy
- 77.11.Z Wynajem i dzierżawa samochodów osobowych i furgonetek

Grupa 05 Biura podróży, przewodnicy

- 79.11.A Działalność agentów turystycznych
- 79.11.B Działalność pośredników turystycznych
- 79.12.Z Działalność organizatorów turystyki
- 79.90.A Działalność pilotów wycieczek i przewodników turystycznych
- 79.90.B Działalność w zakresie informacji turystycznej
- 79.90.C Pozostała działalność usługowa w zakresie rezerwacji, gdzie indziej niesklasyfikowana

Grupa 06 Kultura

- 59.14.Z Działalność związana z projekcją filmów
- 90.01.Z Działalność związana z wystawianiem przedstawień artystycznych
- 90.02.Z Działalność wspomagająca wystawianie przedstawień artystycznych
- 90.03.Z Artystyczna i literacka działalność twórcza
- 90.04.Z Działalność obiektów kulturalnych
- 91.02.Z Działalność muzeów
- 91.03.Z Działalność historycznych miejsc i budynków oraz podobnych atrakcji turystycznych

Grupa 07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej

- 91.04.Z Działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych oraz obszarów i obiektów ochrony przyrody
- 93.13.Z Działalność obiektów służących poprawie kondycji fizycznej
- 93.19.Z Pozostała działalność związana ze sportem
- 93.21.Z Działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki
- 93.29.Z Pozostała działalność rozrywkowa i rekreacyjna
- 96.04.Z Działalność usługowa związana z poprawą kondycji fizycznej
- 77.21.Z Wypożyczanie i dzierżawa sprzętu rekreacyjnego i sportowego

1.1. Turystyka - objaśnienia podstawowych pojęć

Turystyka - to ogół czynności osób podróżujących i przebywających w miejscu poza ich zwykłym otoczeniem przez okres nieprzekraczający 12 miesięcy, w celach wypoczynkowych, służbowych lub innych, z wyłączeniem celu podjęcia pracy zarobkowej.

Uczestnikami turystyki są **odwiedzający**. Kategoria ta dotyczy **turystów** (tzn. odwiedzających, którzy przynajmniej przez jedną noc korzystali z miejsc zbiorowego lub indywidualnego zakwaterowania w odwiedzanym miejscu) i **odwiedzających jednodniowych (beznoclegowych)**².

Turystyczne obiekty noclegowe definiowane są jako obiekty, które oferują podróżnym nocleg w pokojach lub innych pomieszczeniach, przy czym liczba oferowanych miejsc musi być większa niż pewne określone minimum, wynikające z potrzeb pojedynczej rodziny. Wszystkie miejsca w obiekcie muszą podlegać wspólnemu zarządowi na zasadach komercyjnych, nawet jeśli obiekt nie ma charakteru dochodowego.

Do **obiektów hotelowych** zaliczono: hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe.

W badaniu przyjęto następujące definicje poszczególnych obiektów noclegowych:

Hotel - obiekt hotelarski zlokalizowany głównie w zabudowie miejskiej, dysponujący co najmniej 10 pokojami, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych, świadczący szeroki zakres usług związanych z pobytem klientów. Każdy hotel musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług wyróżnia się pięć kategorii hoteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Motel – obiekt położony przy trasach komunikacyjnych, dysponujący parkingiem, posiadający co najmniej 10 pokoi, w tym większość miejsc w pokojach jedno- i dwuosobowych. W zależności od wyposażenia obiektu i poziomu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii moteli: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Pensjonat – obiekt hotelarski, który świadczy usługi hotelarskie łącznie z całodziennym wyżywieniem i dysponuje co najmniej 7 pokojami. Musi świadczyć usługi gastronomiczne. W zależności od wyposażenia obiektu i zakresu świadczonych usług rozróżnia się pięć kategorii pensjonatów: najwyższa – 5 gwiazdek, najniższa – 1 gwiazdka.

Inny obiekt hotelowy – obiekt noclegowy, podzielony na pokoje, podlegający jednemu zarządowi, świadczący pewne usługi, w tym przynajmniej codzienne sprzątnięcie pokoi, ślanie

²„Metodologia Unii Europejskiej w dziedzinie statystyki turystyki”, GUS, Departament Warunków Życia, Warszawa 1998.

łóżek i mycie urządzeń sanitarnych (np. obiekt spełniający zadania hotelu, motelu lub pensjonatu, któremu nie została nadana kategoria).

Hostel - obiekt noclegowy o standardzie różniącym się od obiektów hotelowych głównie liczbą miejsc w pokojach, łózkami piętrowymi i współdzieleniem części wyposażenia oraz pomieszczeń przeznaczonych dla gości (np. wspólna kuchnia/lazienka). Charakterystyczne dla hostelu jest wynajmowanie łóżka a nie pokoju. Pokoje w hostelach to najczęściej dormy, czyli pokoje wieloosobowe, a także pokoje indywidualne: 1-, 2- i 3-osobowe.

Pozostałe niesklasyfikowane - obiekty, które w czasie niepełnego wykorzystania zgodnie z ich przeznaczeniem lub w części, pełnią funkcję obiektu noclegowego dla turystów. Są to m.in. internaty, domy studenckie, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.

Do **pozostałych obiektów** zaliczono: hostele, domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zakłady uzdrowiskowe, pozostałe niesklasyfikowane.

Podregiony (NTS 3) - trzeci szczebel poziomu regionalnego Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych (NTS), obejmuje 66 podregionów grupujących jednostki szczebla powiatowego, wprowadzony Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 listopada 2007 r. w sprawie wprowadzenia Nomenklatury Jednostek Terytorialnych do Celów Statystycznych. Skład podregionów województwa małopolskiego:

- Podregion krakowski – powiaty: bocheński, krakowski, miechowski, myślenicki, proszowicki, wielicki;
- Podregion m. Kraków – miasto Kraków;
- Podregion nowosądecki –powiaty: gorlicki, limanowski, nowosądecki, nowotarski, tatrzański, m. Nowy Sącz;
- Podregion oświęcimski – powiaty: chrzanowski, olkuski, oświęcimski, suski, wadowicki;
- Podregion tarnowski – powiaty: brzeski, dąbrowski, tarnowski, m. Tarnów;

1.2. Turystyka w Krakowie – główne tendencje

W latach 2003 - 2013 turyści z Małopolski stanowili średnio 14,6% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce. Dla turystów z miasta Krakowa średni udział wyniósł 7,2% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce.

W okresie 2003 – 2013 notowano nieprzerwany wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych zarówno w województwie, jak i w Krakowie. W 2013 roku udział turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w liczbie turystów dla Polski ogółem wzrósł do 15,2%.

Udział turystów korzystających z noclegów w Krakowie w 2013 roku osiągnął poziom 8,1% wszystkich turystów odwiedzających Polskę. Wśród turystów zagranicznych udział Krakowa wzrósł do 19,4% turystów zagranicznych odwiedzających Polskę.

Według stanu na 31 VII 2014 r. sprawozdawczością objęte zostały 234 turystyczne obiekty noclegowe zlokalizowane na terenie Krakowa. W strukturze obiektów dominowały hotele (130 obiektów), które stanowiły 55,6% wszystkich obiektów noclegowych. Udział pensjonatów (6 podmiotów) i innych obiektów hotelowych (21) oscylował odpowiednio wokół 2,5% i 9,0%. Jednostki zaliczane do grupy tzw. pozostałych obiektów (77) stanowiły 32,9% turystycznych obiektów noclegowych.

Badane podmioty oferowały 27,3 tys. miejsc noclegowych, przy czym w latach 2011 – 2013 obserwowany był spadek ich liczby. W 2014 r. liczba miejsc noclegowych wzrosła – przewyższyła o 1,0% wartość dla roku 2011 i o 5,6% dla roku 2013.

W strukturze miejsc noclegowych według rodzaju obiektu największy udział posiadały hotele – miejsca oferowane przez tą grupę podmiotów stanowiły w 2014 r. 69,5% wszystkich miejsc noclegowych, a ich udział w kolejnych latach systematycznie się zwiększał.

W okresie IV-VI 2014 r. z noclegów w Krakowie skorzystało 580,3 tys. osób, tj. o ponad 41 tys. osób więcej niż w podobnym okresie roku 2013, turyści rzadziej, niż w ubiegłym roku wybierali obiekty dwugwiazdkowe, pensjonaty. Turyści zagraniczni natomiast rzadziej korzystali z noclegów w hotelach trzygwiazdkowych, częściej natomiast wybierali noclegi w pensjonatach.

W porównaniu z rokiem 2012, w krakowskich turystycznych obiektach noclegowych nastąpił wzrost liczby udzielonych noclegów ogółem oraz wśród turystów zagranicznych. W ciągu roku zwiększył się też udział turystów zagranicznych w 2013 roku.

Najwięcej noclegów udzielono tradycyjnie w sezonie letnim, a rok 2013 był pod tym względem najkorzystniejszy w badanym okresie. W I półroczu 2014 nastąpił znaczący wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach jednogwiazdkowych, wskutek którego obiekty tej kategorii osiągnęły najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych.

Szczyt sezonu turystycznego, zarówno pod względem liczby udzielonych noclegów, stopnia wykorzystania miejsc noclegowych, jak i pod względem długości pobytów przypadł na miesiące letnie, najłabsze wyniki odnotowano z kolei w sezonie zimowym.

W 2013 r. największą liczbę turystów zagranicznych odnotowano, podobnie jak we wcześniejszych latach, w miesiącu sierpniu – ponad 127,7 tys. osób (o 15,8 tys. osób więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego).

Większość przyjeżdżających to obywatele Unii Europejskiej. Spośród turystów z państw europejskich spoza UE najczęściej z turystycznych obiektów noclegowych korzystają Ukraińcy, Norwegowie i Rosjanie, natomiast turyści spoza Europy, to głównie obywatele USA, Izraela, Republiki Korei oraz Japonii.

Największy odsetek korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie wśród turystów zagranicznych to obywatele Wielkiej Brytanii.

Niezależnie od kraju pochodzenia turystów, udział bazy hotelowej najniższych kategorii wciąż był wyraźnie niższy, niż hoteli wyższej i średniej klasy, co świadczy o utrzymującym się wśród gości z zagranicy wysokim zapotrzebowaniu na bazę hotelową wysokiej klasy.

Kraków jest najważniejszym ośrodkiem kulturalnym w województwie małopolskim, skupiającym największą liczbę instytucji scenicznych. W 2013 roku krakowskie teatry i instytucje muzyczne odwiedziło średnio 61,2 tys. osób. Liczba ta była niższa niż w roku 2012, gdzie przeciętnie na 1 teatr przypadło około 74,8 tys. widzów (spadek o 18,2 %).

Spadła również przeciętna liczba osób zwiedzających muzea. W 2013 roku przeciętnie 1 muzeum odwiedziło 76,5 tys. osób, natomiast w 2012 roku było to średnio 84,2 tys. widzów (spadek o 9,1%).

W 2013 roku w stosunku do roku 2012 znacznie zwiększyła się średnia liczba osób zwiedzających przypadająca na 1 galerię. Pomimo spadku ilości wystaw organizowanych przez galerie w 2013 roku (o 9,1% w stosunku do 2012 roku) nastąpił wzrost przeciętnej liczby osób zwiedzających.

W 2013 roku przeciętna liczba widzów przypadających na 1 kino wynosiła 198,6 tys. osób i była niższa od przeciętnej liczby widzów zarówno w 2012 roku (o 23,4%) jak i w 2011 roku (o 28,8%).

1.3. Turystyka w Krakowie na tle Polski i województwa

Województwo małopolskie i miasto Kraków są jednym z najważniejszych ośrodków turystycznych w Polsce. Świadczy o tym duży udział liczby turystów Małopolski i Krakowa w liczbie turystów całej Polski. W latach 2003 - 2013 turyści z Małopolski stanowili średnio 14,6% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce. Dla turystów z miasta Krakowa średni udział wyniósł 7,2% wszystkich korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Polsce.

W okresie 2003 – 2013 notowano nieprzerwany wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych zarówno w województwie, jak i w Krakowie. Wyjątek stanowi rok 2008, w którym w stosunku do roku 2007 odnotowano spadek liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych (w województwie małopolskim spadek o 4,2%, natomiast w Krakowie spadek o 10,3%). Według danych od 2009 roku ponownie nastąpił wzrost korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych i w stosunku do roku 2008 wyniósł on dla Małopolski 0,4%, natomiast dla Krakowa był on korzystniejszy i wyniósł 4,1%. W roku 2013 w stosunku do roku 2012 wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim wyniósł 97 tys. osób (2,8%), natomiast dla Krakowa 123 tys. osób (6,9%). Porównując dane podregionów województwa zauważamy, że w latach 2012 – 2013 wzrost odnotowano także w podregionie oświęcimskim (3,3%) oraz tarnowskim (5,7%), natomiast w podregionach krakowskim i nowosądeckim liczba turystów korzystających z noclegów w 2013 roku w stosunku do roku 2012 zmalała odpowiednio o 12,4% oraz 0,4%.

Szczegółowe dane zawiera tabela 1.

Tabela 1.

Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2011 – 2013 według podregionów województwa małopolskiego.

Podregion	Liczba korzystających z noclegów			Napływ/odpływ	
	2011	2012	2013	tys. os.	%
Województwo małopolskie	3 135 371	3 470 259	3 567 494	97 235	2,8
Podregion m. Kraków	1 641 271	1 778 570	1 901 980	123 410	6,9
Podregion krakowski	245 509	260 160	227 792	-32 368	-12,4
Podregion nowosądecki	1 003 881	1 178 970	1 174 682	-4 288	-0,4
Podregion oświęcimski	161 491	162 756	168 162	5 406	3,3
Podregion tarnowski	83 219	89 803	94 878	5 075	5,7

*skład podregionów omówiony w rozdz.1.1.

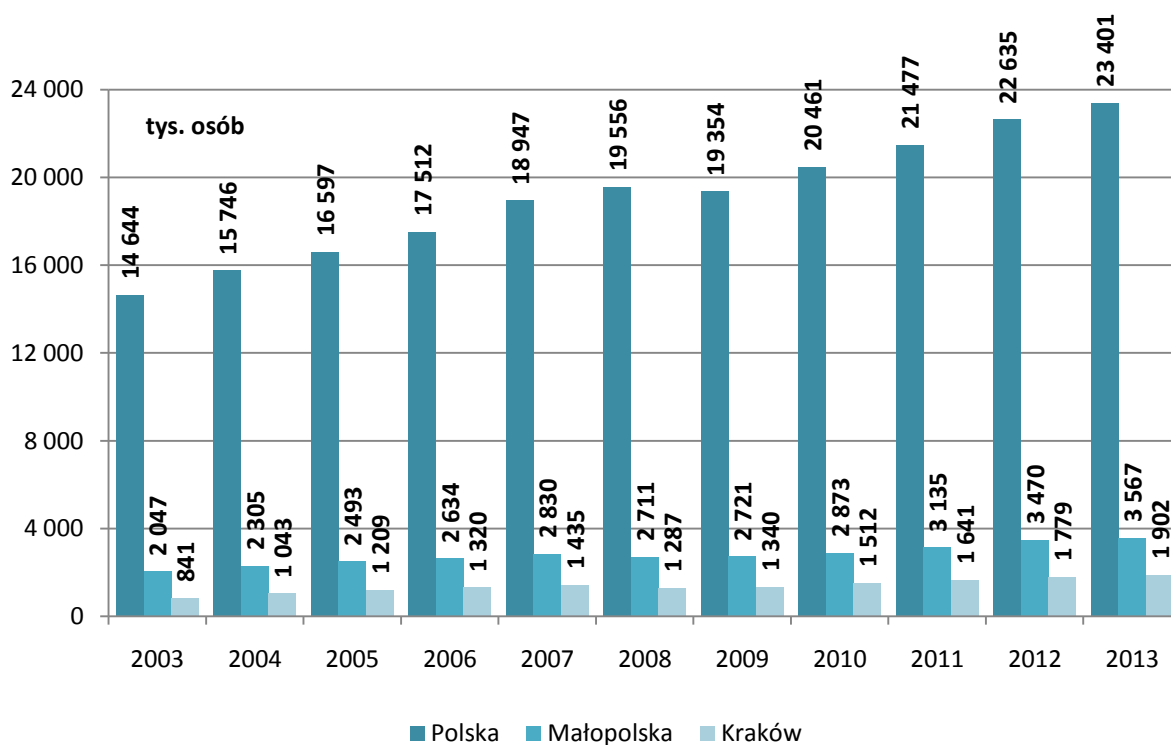
Dla Polski ogółem liczba turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w roku 2013 względem roku 2012 wzrosła o 3,4%, zaś turystów zagranicznych o 5,3%. Analizując dane można zauważyć, że w latach 2003 – 2013 udział turystów korzystających z noclegów w województwie małopolskim w liczbie turystów dla Polski ogółem wzrósł z 14,0% w 2003 roku do 15,2% w roku 2013. W przypadku Krakowa udział w turystach korzystających z noclegów w całej Polsce w 2003 roku wynosił 5,7%, natomiast w 2013 roku osiągnął poziom 8,1% wszystkich turystów odwiedzających Polskę.

Wśród turystów zagranicznych udział Krakowa jest jeszcze większy. W 2003 roku 13,1% turystów zagranicznych odwiedzających Polskę korzystało z noclegów w Krakowie, w 2009 roku natomiast było to już 17,8%, zaś w 2013 r. udział Krakowa wzrósł do 19,4%.

Kraków nadal jest głównym celem osób odwiedzających Małopolskę. W 2003 roku 44,1% turystów odwiedzających województwo korzystało z noclegów w Krakowie, w 2009 roku było to już 49,2%, zaś w 2013 r. odsetek ten wzrósł do poziomu 53,3% (w stosunku do 2012 roku wzrost o 2,0 p. proc.). Wśród turystów zagranicznych Kraków jest jeszcze bardziej popularny, od 2003 - 2013 roku średnio 83,6% turystów zagranicznych korzystających z noclegów w województwie małopolskim wybiera jego stolicę.

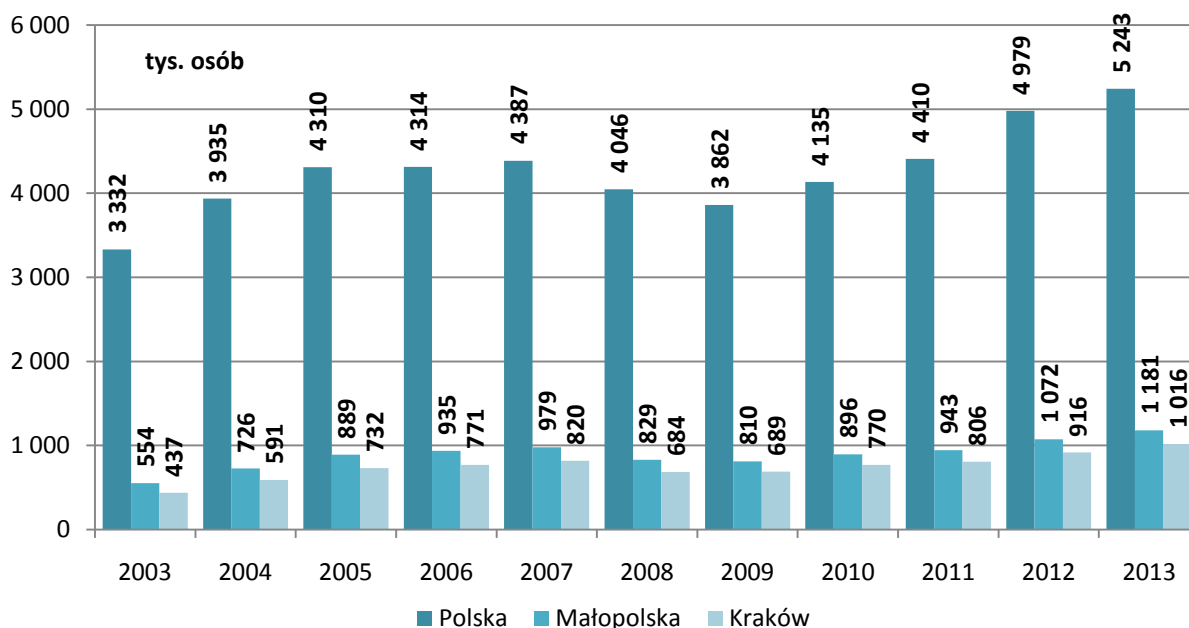
Wykres 1.

Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2003 – 2013 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

Wykres 2.

Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2003 – 2013 w Polsce, Małopolsce i Krakowie

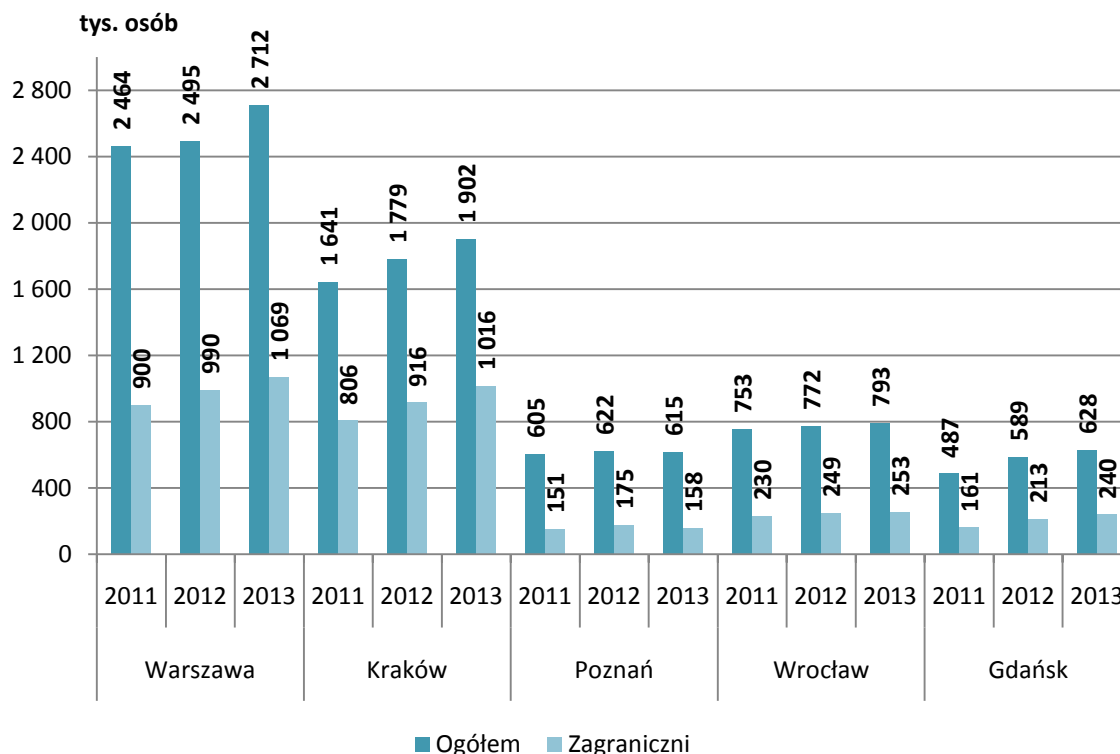

O silnej pozycji Krakowa jako ośrodka turystycznego świadczy również porównanie z innymi miastami Polski. Pod względem liczby korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2011 – 2013 Kraków ustępuje jedynie Warszawie, przewyższając inne duże miasta: Wrocław i Poznań ponad dwukrotnie oraz Gdańsk ponad trzykrotnie. Porównując dane o liczbie turystów korzystających z noclegów dla lat 2012 i 2013, można zauważyć, że największy wzrost nastąpił w przypadku Warszawy (o 8,7%). Znaczący wzrost liczby turystów ogółem odnotowano także w Krakowie i Gdańsku, odpowiednio o 6,9% i 6,8 %. Najmniejszy przyrost nastąpił we Wrocławiu, gdzie liczba turystów korzystających z noclegów w roku 2013 względem roku 2012 wzrosła tylko o 2,7%. Natomiast spadek liczby turystów nastąpił w Poznaniu i wyniósł -1,1%.

Pod względem liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w 2013 roku Kraków także jest na drugim miejscu zaraz po Warszawie. Jednak biorąc pod uwagę udział turystów zagranicznych w turystach ogółem Kraków plasuje się na pierwszym miejscu z udziałem 53,4% wyprzedzając Warszawę o 14,0 p. proc. Analizując dane można zauważyć, że w 2013 roku względem 2012 roku największy wzrost liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów odnotowano w Gdańsku (o 12,6%) oraz Krakowie (o 11,0%). Podobnie jak w przypadku liczby turystów ogółem, spadek liczby turystów zagranicznych nastąpił w Poznaniu (o 9,9%).

Wykres 3.

Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w latach 2011 – 2013 w wybranych miastach Polski

1.4. Baza noclegowa w Krakowie

Prezentowane w tabeli 2 dane dotyczące liczby obiektów noclegowych w Krakowie pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Pokazują one ilość podmiotów z obszaru miasta Krakowa, których działalność gospodarcza według klasyfikacji PKD związana jest z zakwaterowaniem. Począwszy od I półrocza 2011 r. obserwowano systematyczny wzrost liczby obiektów noclegowych. Według danych rejestrowych na koniec I półrocza 2014 roku w Krakowie funkcjonowały 802 obiekty (o 12,2% więcej niż w analogicznym okresie roku 2011), w których można było wynająć nocleg, z tego 434 to hotele i podobne obiekty, a 303 to obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania. Niestety na podstawie danych rejestrowych nie można stwierdzić, jakiego rodzaju i jakiej klasy są to obiekty oraz jakie dokładnie usługi noclegowe oferują. **Dlatego w dalszej części opracowania, do obiektów noclegowych zaliczane są obiekty, które złożyły sprawozdanie KT-1 o wykorzystaniu turystycznego obiektu zbiorowego zakwaterowania, dla nich bowiem posiadamy dane jakościowe oraz informacje o korzystających i udzielonych noclegach.**

Tabela 2.

Liczba obiektów związanych z zakwaterowaniem w Krakowie w latach 2011-2014 według rejestru REGON

Rodzaje obiektów	Obiekty ogółem						
	2011		2012		2013		2014
	Stan na 30.VI	Stan na 31.XII	Stan na 30.VI	Stan na 31.XII	Stan na 30.VI	Stan na 31.XII	Stan na 30.VI
Ogółem	715	731	741	754	769	788	802
55.10.Z. Hotele i podobne obiekty zakwaterowania	388	397	393	404	419	430	434
55.20.Z. Obiekty noclegowe turystyczne i miejsca krótkotrwałego zakwaterowania	261	265	280	283	286	291	303
55.30.Z. Pola kempingowe (włączając pola dla pojazdów kempingowych) i pola namiotowe	4	5	4	5	5	3	3
55.90.Z. Pozostałe zakwaterowanie	62	64	64	62	59	64	62

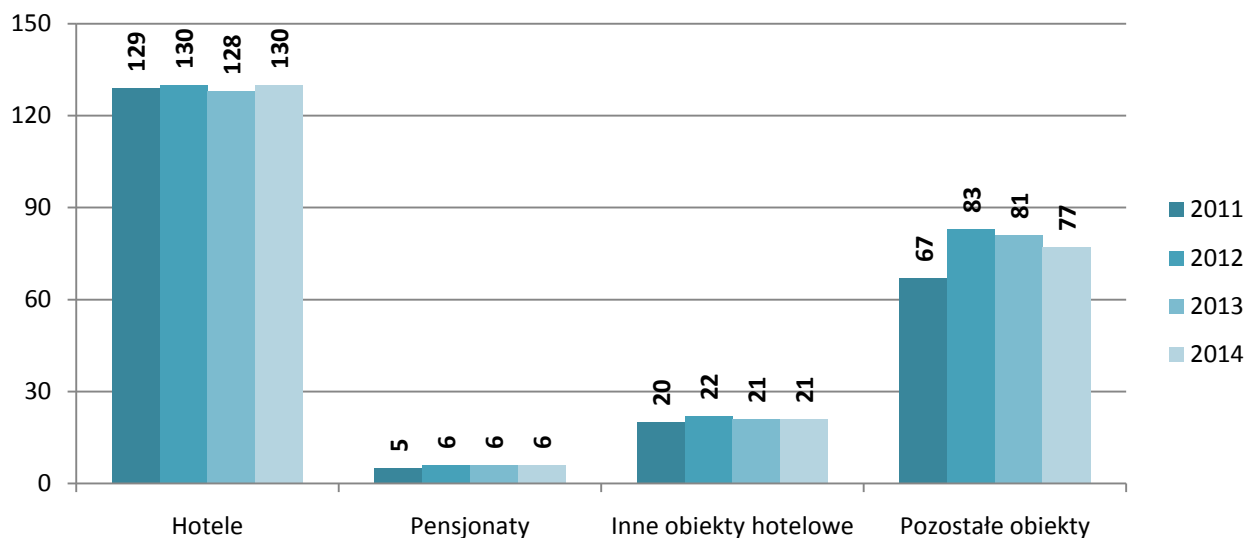
Sprawozdanie KT-1 o wykorzystaniu turystycznego obiektu noclegowego, to badanie pełne, obowiązkowe, odbywające się w cyklu miesięcznym. Zaznaczyć należy, że pomimo istniejącego obowiązku nie wszystkie jednostki składają sprawozdania, co ma wpływ na prezentowane dane. Przedstawione w rozdziale dane o obiektach noclegowych w Krakowie nie oddają ich pełnej ilości – prezentują jedynie dane o obiektach, które złożyły sprawozdania.

Zgodnie z przyjętą metodologią przez GUS, począwszy od danych za rok 2012 do turystycznych obiektów noclegowych ogółem doliczono kwatery agroturystyczne i pokoje gościnne/kwatery prywatne, w związku z tym dane za okres 2011 – 2014 nie są w pełni porównywalne. Jednak z uwagi na fakt, że obiekty te nie wpływają znacząco na statystyki związane z obiektami noclegowymi w Krakowie, dane w okresie 2011 – 2014 potraktowano jako porównywalne: według stanu dnia 31 VII 2014 r. liczba korzystających z noclegów w kwaterach agroturystycznych/kwaterach prywatnych stanowiła zaledwie 1,4% ogółu korzystających w turystycznych obiektach noclegowych; w przypadku noclegów udzielonych udział ten wyniósł 1,3%.

Według stanu w końcu lipca 2014 r. w Krakowie sprawozdawczością objęte zostały 234 turystyczne obiekty noclegowe, które oferowały 27,3 tys. miejsc noclegowych. W porównaniu do analogicznego okresu roku 2011 ich liczba wzrosła o 5,9%, ale jednocześnie była mniejsza niż w latach 2012 i 2013 odpowiednio o 2,9% i 0,8%. W latach 2011 – 2013 obserwowano spadek liczby miejsc noclegowych, natomiast w 2014 r. liczba miejsc noclegowych przewyższyła o 1,0% wartość dla roku 2011 i o 5,6% dla roku 2013.

Wykres 4.

Turystyczne obiekty noclegowe w Krakowie w latach 2011 - 2014 (stan na 31 VII)

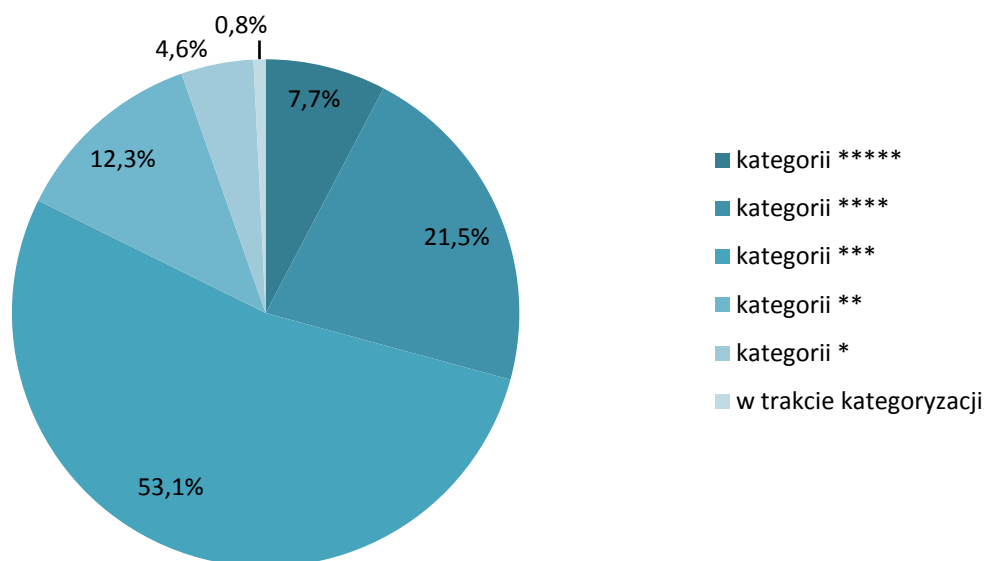
W strukturze turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie przeważały hotele. W latach 2011 – 2014 ich udział wahał się od 53,9% do 58,4% (w 2014 r. 55,6%). Udział pensjonatów i innych obiektów hotelowych oscylował odpowiednio wokół 2,5% i 9,0%.

Miejsca noclegowe oferowane przez hotele w 2014 r. stanowiły 69,5% wszystkich miejsc noclegowych- w okresie objętym analizą ich udział w strukturze miejsc noclegowych według rodzaju obiektu systematycznie się zwiększał. Pensjonaty oraz inne obiekty hotelowe oferowały odpowiednio 0,6% i 4,6% miejsc noclegowych, natomiast pozostałe obiekty noclegowe- 25,3% miejsc.

W 2014 r. w Krakowie działalność objętą sprawozdawczością prowadziło 130 hoteli. W strukturze hoteli według kategorii przeważały obiekty trzygwiazdkowe, które stanowiły 53,1% wszystkich hoteli. Drugi w kolejności udział należał do obiektów czterogwiazdkowych- 25,1%. W odniesieniu do roku 2013, największe zmiany w strukturze hoteli wystąpiły w grupie obiektów czterogwiazdkowych, gdzie ich liczba zwiększyła się z 24 do 28 (wzrost udziału o 2,7 p. proc.) oraz w grupie hoteli dwugwiazdkowych- spadek liczby obiektów z 19 do 16 (zmniejszenie udziału o 2,5 p. proc.).

Wykres 5.

Struktura hoteli w Krakowie według kategorii obiektu w 2014 r. (stan na 31 VII)

W 2014 r., w ujęciu rocznym, liczba miejsc noclegowych w hotelach zwiększyła się o 8,1%. Wzrost liczby obiektów jednogwiazdkowych z 5 do 6, przełożył się na zwiększenie liczby miejsc noclegowych w tych obiektach o 35,0%. Wzrost liczby miejsc noclegowych o 18,4% i 1,8% odnotowano odpowiednio w obiektach cztero- i trzygwiazdkowych, spadła natomiast liczba miejsc oferowanych przez hotele dwugwiazdkowe (mniej o 37,9%).

1.5. Korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie

Dane o ilości osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie zawarte są w tabelach II – VI aneksu oraz prezentowane na wykresach 6, 7, 8. Analizując dane dotyczące liczby turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych, należy zwrócić uwagę, że przybył jeden hotel jednogwiazdkowy składający sprawozdanie KT-1, co mogło spowodować znaczny wzrost liczby turystów korzystających z noclegów w tego typu obiektach.

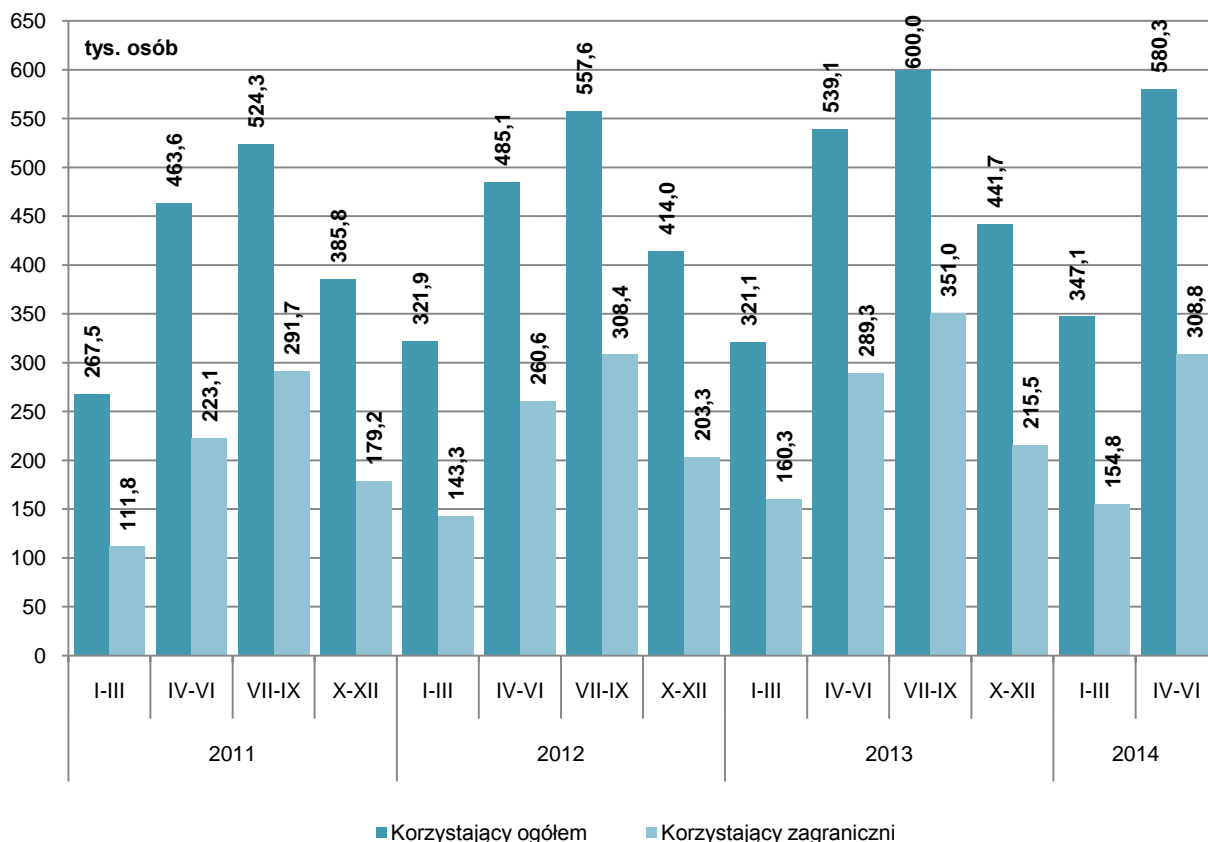
Porównując dane (tabela II i IV aneksu) z ostatnich kilku lat o liczbie turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania można zauważyć, że rok 2013 ponownie okazał się korzystny dla turystyki Krakowa. Odnotowano największą liczbę turystów korzystających z noclegów w stolicy Małopolski zarówno w odniesieniu do liczby turystów ogółem, jak i turystów zagranicznych.

Również w pierwszych dwóch kwartałach 2014 r. liczba turystów korzystających z noclegów była najwyższa w porównaniu do analogicznych okresów lat 2011-2013. Pomimo, że w pierwszym kwartale 2014 r. z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych skorzystało mniej turystów zagranicznych niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W okresie IV-VI 2014 r. z noclegów w Krakowie skorzystało 580,3 tys. osób, tj. o ponad 41 tys. osób więcej niż w podobnym okresie roku 2013, turyści rzadziej, niż w ubiegłym roku wybierali obiekty dwugwiazdkowe, pensjonaty oraz hotele w trakcie kategoryzacji. Turyści zagraniczni natomiast, porównując pierwszy kwartał 2014 r. z analogicznym okresem roku wcześniejszego, rzadziej korzystali z noclegów w hotelach trzygwiazdkowych, częściej natomiast wybierali noclegi w pensjonatach. Największy wzrost zainteresowania, od początku II kwartału 2013 r. zanotowano w przypadku hoteli jednogwiazdkowych (należy jednak pamiętać o tym, że przybył jeden obiekt składający sprawozdanie). W okresie I-VI 2014 r. z noclegów w obiektach tej kategorii skorzystało prawie tyle samo turystów co w całym 2013 r.

Najwięcej turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w całym 2013 r., podobnie jak we wcześniejszych latach, odnotowano w miesiącu sierpniu (127,6 tys. osób), natomiast w pierwszym półroczu 2014 r. najlepszy pod względem turystów zagranicznych okazał się maj (108,2 tys. osób). Podobnie było wśród wszystkich turystów korzystających z noclegów. Tu również w 2013 i I półroczu 2014 r. najlepsze okazały się odpowiednio sierpień i maj.

Wykres 6.

Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według kwartałów w latach 2011 – 2014

Na wykresie 6 widać, że liczba osób korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w każdym z kwartałów lat 2011 - 2014 wzrastała. Wyjątek stanowi jedynie I kwartał 2013 r., kiedy odnotowano nieznaczny spadek liczby osób korzystających z noclegów w porównaniu do analogicznego okresu roku 2013. Podobnie sytuacja kształtowała się w przypadku turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych, gdzie w latach 2011-2014 w każdym z kwartałów wzrastała liczba osób korzystających z noclegów, za wyjątkiem I kwartału 2014 r., kiedy odnotowano niewielki spadek w odniesieniu do I kwartału roku wcześniejszego.

W tabeli III oraz V aneksu zaprezentowane są wskaźniki dynamiki liczby osób korzystających z noclegów w latach 2012-2014 w poszczególnych kategoriach obiektów względem 2010 r.

W całym 2013 r. i pierwszym półroczu 2014 r., za wyjątkiem pojedynczych miesięcy, odnotowano wzrost korzystających z noclegów w hotelach cztero- i pięciogwiazdkowych. Wśród turystów zagranicznych sytuacja taka miała również miejsce w przypadku hoteli trzygwiazdkowych. Znaczny wzrost odnotowano także wśród korzystających z hoteli jednogwiazdkowych, należy tutaj jednak pamiętać o tym, że wzrosła liczba obiektów

składających sprawozdania w tej kategorii obiektów. Mniejszą liczbę turystów korzystających z noclegów odnotowuje się natomiast w przypadku hoteli dwugwiazdkowych. W tym przypadku, w porównaniu do 2010 r. lepsze były tylko wrzesień, październik i grudzień 2012 r. oraz drugie półrocze 2013 r.

Wykres 7.

Turyści korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w 2013 r.

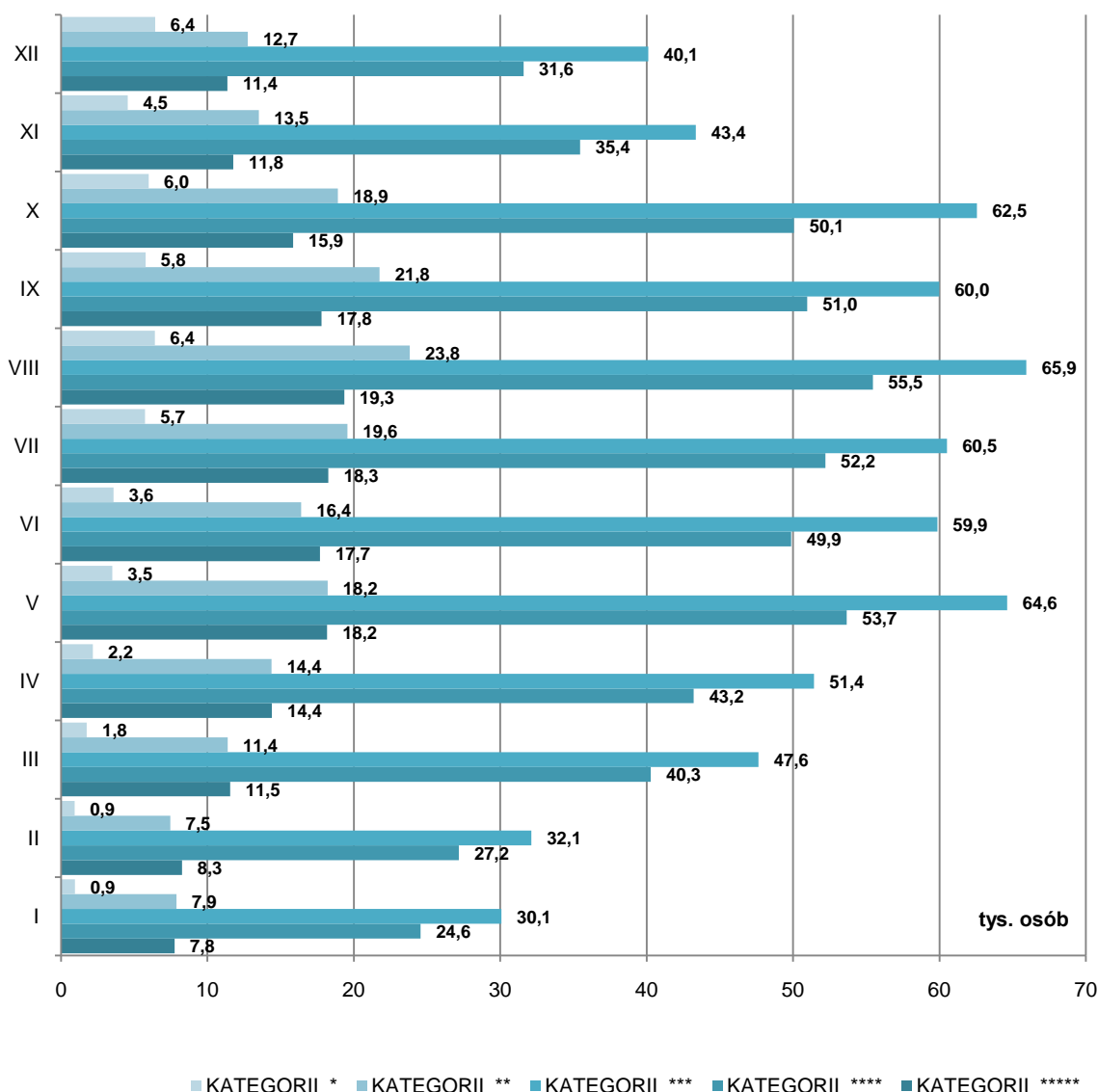
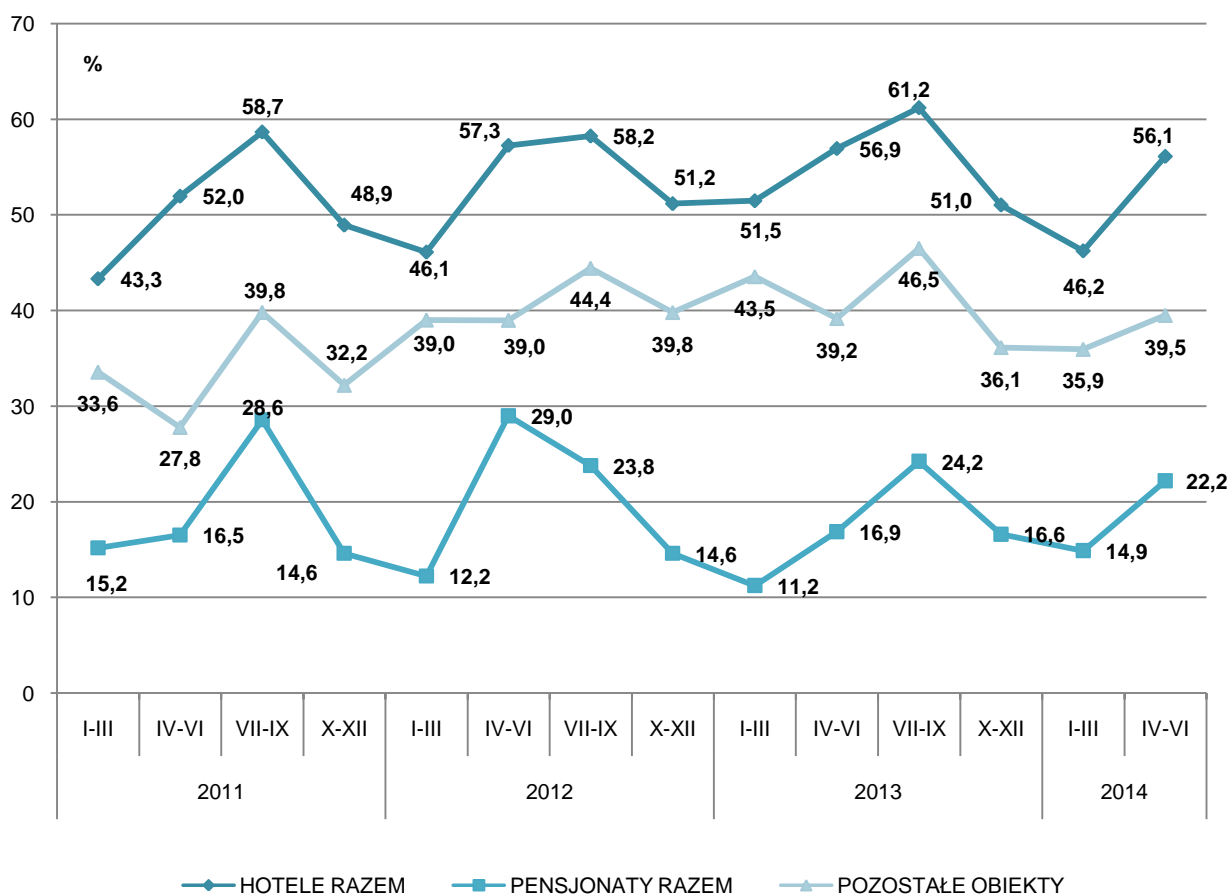

Tabela VI aneksu oraz wykres 7 prezentują dane o najczęściej wybieranych turystycznych obiektach noclegowych przez turystów zagranicznych oraz najpopularniejszych kategoriach hoteli wśród turystów ogółem. Spośród wszystkich turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie turyści zagraniczni najczęściej wybierali hotele. W każdym analizowanym kwartale lat 2011-2014 nocowało w nich od 82,7% do 86,6% turystów zagranicznych. Największą popularnością cieszą się nadal hotele trzygwiazdkowe, jednak można zaobserwować spadek zainteresowania noclegami w tych obiektach - między I i II

kwartałem 2011 r., a analogicznym okresem roku 2014 wynosił on ok. 8 p. proc. Turyści zagraniczni coraz chętniej wybierają hotele czterogwiazdkowe, w efekcie czego, w II kwartale 2014 r. odsetek korzystających z noclegów w obiektach tej kategorii był wyższy niż w przypadku hoteli trzygwiazdkowych. Mimo wzrostu liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w hotelach jednogwiazdkowych oraz pensjonatach nadal są to jednak obiekty cieszące się najmniejszą popularnością.

Wykres 8.

Odsetek liczby turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie z ogółu korzystających w poszczególnych typach obiektów według kwartałów w latach 2011 -2014

Jak pokazuje wykres 8 większość korzystających z noclegów w hotelach to turyści zagraniczni. W miesiącach VII - IX, a więc w pełni sezonu turystycznego stanowili oni w latach 2011 - 2013 odpowiednio: 58,7%, 58,2% i 61,2%. Można więc zauważyć, że mają oni znaczący wpływ na rozwój i kondycję branży hotelarskiej, dlatego optymistycznym prognozykiem może być wzrost tego odsetka w 2013 r., po systematycznych spadkach w ostatnich latach.

1.6. Udzielone noclegi oraz stopień wykorzystania miejsc noclegowych w Krakowie

W 2013 roku we wszystkich krakowskich turystycznych obiektach noclegowych, które złożyły sprawozdanie statystyczne udzielono 3 969 886 noclegów, z czego 2 333 622 tj. 58,8% turystom zagranicznym (patrz tabela VII aneksu). W porównaniu z rokiem 2012 nastąpił wzrost liczby udzielonych noclegów ogółem oraz wśród turystów zagranicznych – odpowiednio o 6,5% i 10,5%. W porównaniu z rokiem 2011 analogiczne wzrosty wyniosły odpowiednio: 16,5% i 26,4%. Udział turystów zagranicznych w ciągu roku zwiększył się o 2,1 p. proc. a w ciągu dwóch lat o 4,6 p. proc. Najwięcej noclegów udzielono tradycyjnie w sezonie letnim, a rok 2013 był pod tym względem najkorzystniejszy w badanym okresie. W sezonie letnim, szczególnie w lipcu i sierpniu najwyższy był także udział turystów zagranicznych.

Wykres 9 wyraźnie pokazuje, że w każdym roku badanego okresu liczba noclegów udzielonych osiągała najwyższy poziom w III kwartale, a tendencja ta dotyczyła zarówno turystów krajowych, jak i zagranicznych, najniższy pod względem liczby udzielonych noclegów był natomiast początek roku.

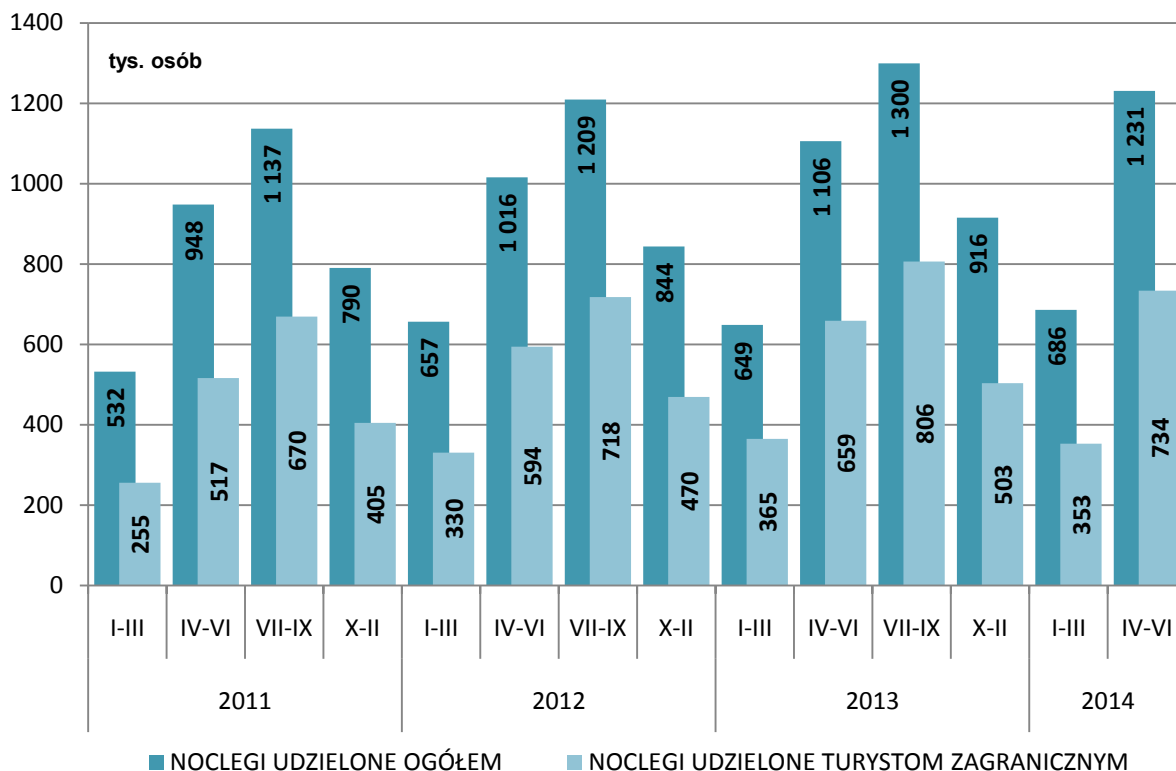
Jak natomiast widać na podstawie wykresu 10, w roku 2012 miał miejsce stały wzrost liczby udzielonych noclegów – w okresie tym liczba udzielonych noclegów w każdym kolejnym miesiącu przewyższała analogiczny okres roku poprzedniego (za wyjątkiem czerwca 2012). Kierunek ten nie utrzymał się jednak w 2013 roku, kiedy to liczba udzielonych noclegów od stycznia do kwietnia była niższa, niż w podobnych miesiącach roku 2012 i dopiero w kolejnych miesiącach zaczęła przewyższać wartości z roku poprzedniego. W I półroczu 2014 r. wzrost liczby udzielonych noclegów w stosunku rocznym zaobserwowano we wszystkich kolejnych miesiącach za wyjątkiem marca.

W przypadku turystów zagranicznych wzrost liczby udzielonych noclegów względem analogicznego okresu roku poprzedniego miał miejsce we wszystkich kolejnych miesiącach od połowy 2011 roku aż do końca 2013 roku, za wyjątkiem kwietnia 2013 r. i w I półroczu 2014 r., wyłączony okres luty-marzec.

W ujęciu miesięcznym w ciągu roku wyraźnie rysuje się wzrost liczby udzielanych noclegów w miesiącach ciepłych, począwszy od późnej wiosny, a skończywszy na wczesnej jesieni, ze szczytem przypadającym na miesiące letnie, w szczególności lipiec i sierpień. Najgorzej wypadają miesiące zimowe, zwłaszcza początek roku – styczeń i luty, które determinują słaby wynik I kwartału, a w dalszej kolejności – grudzień.

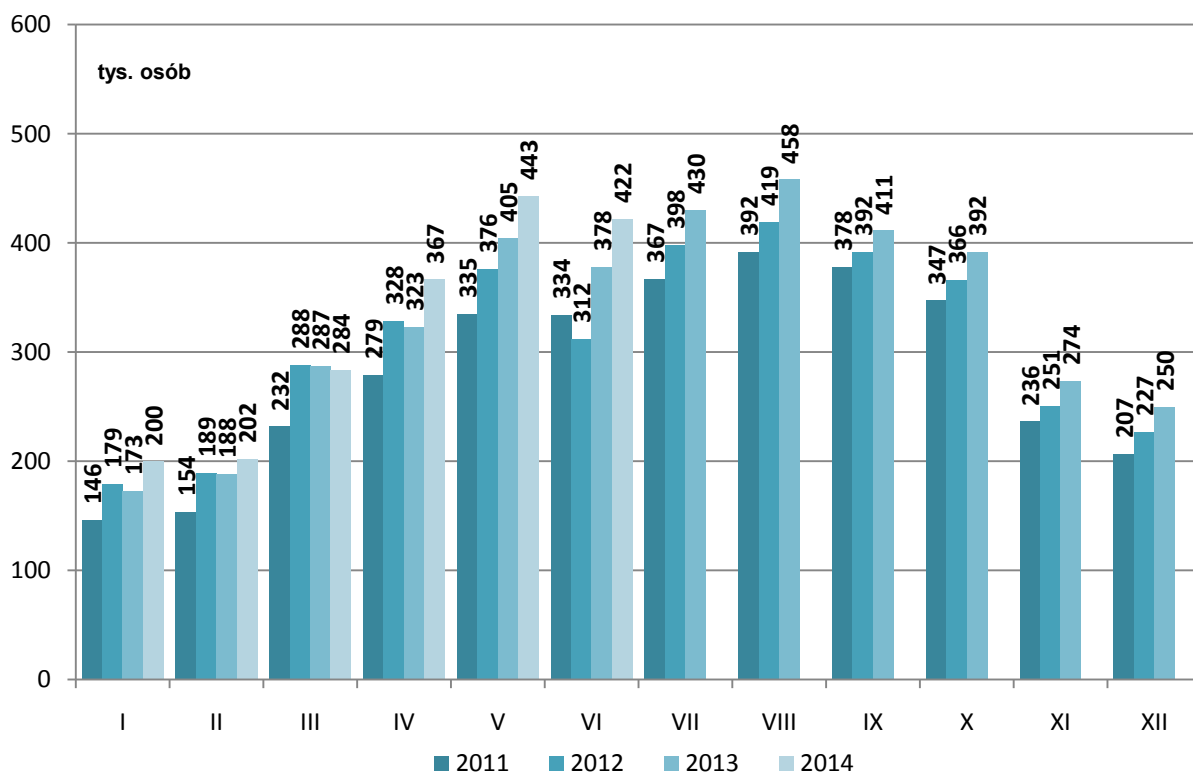
Wykres 9.

Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 - 2014 według kwartałów

Wykres 10.

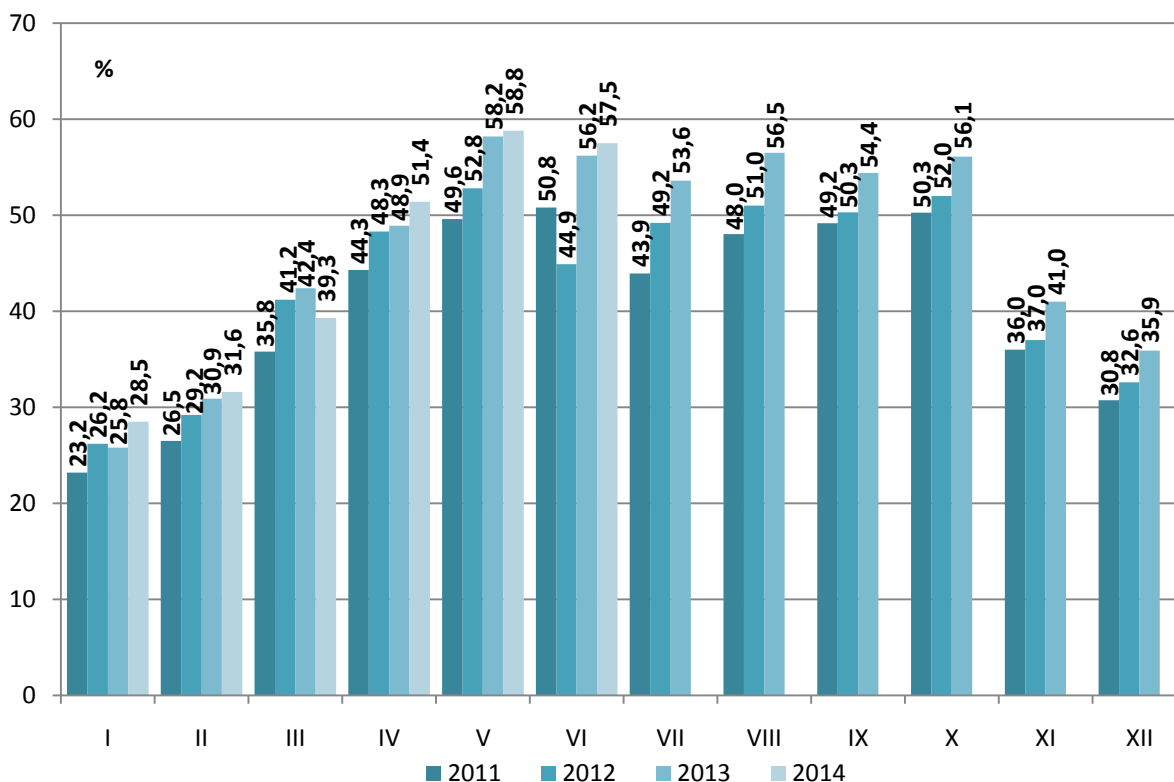
Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 – 2014 według miesięcy

Na wykresie 11 zaobserwować można, że najwyższy odsetek wykorzystania miejsc noclegowych we wszystkich obiektach zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w 2013 roku obserwowano w maju (58,2%), sierpniu (56,5%), październiku (56,2%) i czerwcu (56,1%). Najgorsze wyniki odnotowano natomiast w miesiącach zimowych – styczniu (25,%), lutym (30,9%) oraz grudniu (35,9%). W porównaniu do 2012 roku największy wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych zanotowano w czerwcu (o 11,3 p. proc.), a największy spadek – w styczniu (o 0,4 p. proc.). Względem roku 2011 natomiast największy wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych zaznaczył się w lipcu (o 9,7 p. proc.) – spadków w tej perspektywie nie zanotowano. W pierwszym półroczu 2014 roku najwyższy poziom wykorzystania miejsc noclegowych miał miejsce w maju (58,8%) i czerwcu (57,5%), a najwyższy w tym okresie wzrost w stosunku rocznym nastąpił w kwietniu (o 2,5 p. proc.).

Wykres 11.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 - 2014 według miesięcy

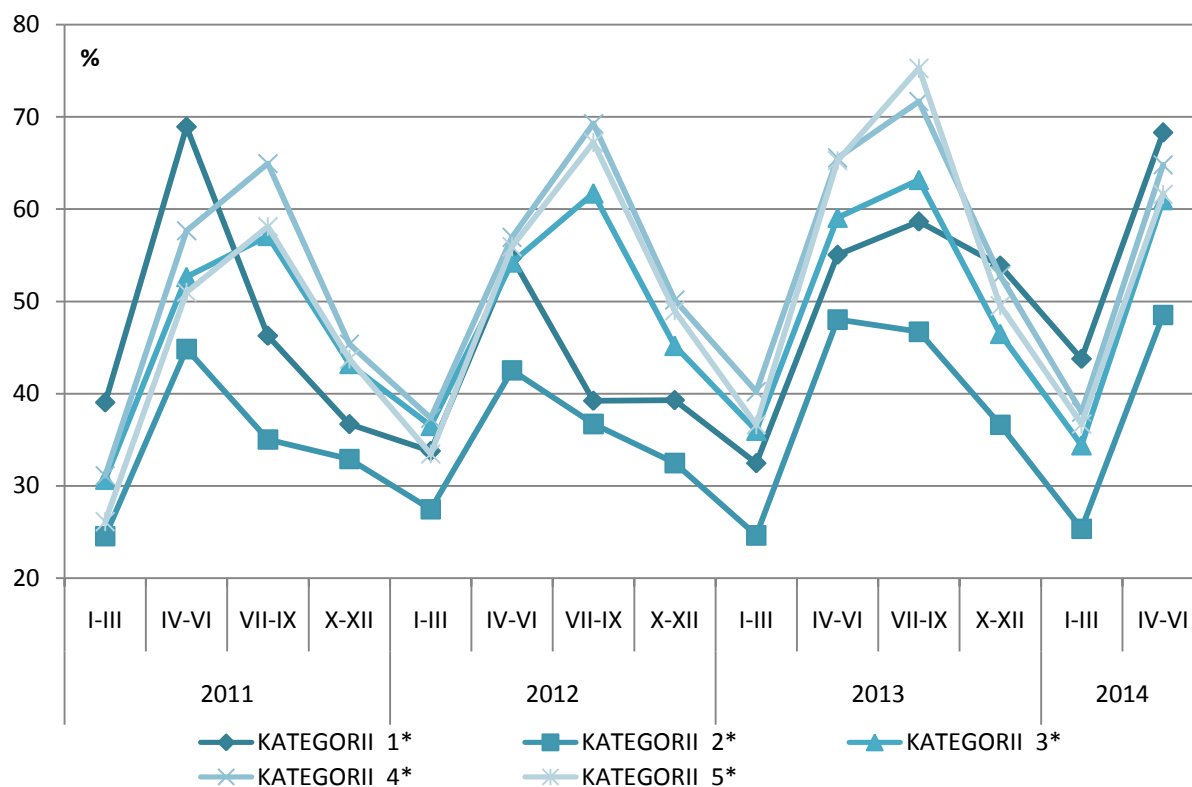
W przypadku hoteli, moteli oraz pensjonatów ujętych zbiorczo, najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych w 2013 roku (58,2%, przy średniorocznej wartości na poziomie 47,2%) przypadał na maj, podczas gdy w roku poprzednim największe wykorzystanie miejsc noclegowych miało miejsce w sierpniu. Największy wzrost stopnia

wykorzystania miejsc noclegowych w 2013 roku względem analogicznego okresu roku poprzedniego miał natomiast miejsce w czerwcu (o 11,3 p. proc.).

W pierwszym półroczu 2014 roku największe wykorzystanie miejsc noclegowych w hotelach, motelach i pensjonatach łącznie odnotowano w maju (63,0%) i czerwcu (61,3%). Dla porównania, w najgorszym pod tym względem miesiącu – styczniu – wskaźnik ten osiągnął zaledwie 29,6%. Miesiącem, w którym zaobserwowano największy wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w tego typu obiektach w stosunku do roku poprzedniego był kwiecień (wzrost o 2,6 p. proc.), natomiast największy w pierwszym półroczu spadek miał miejsce w marcu (o 2,9 p. proc.).

Wykres 12.

Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach w Krakowie w poszczególnych kwartałach w latach 2011 - 2014 według kategorii obiektów

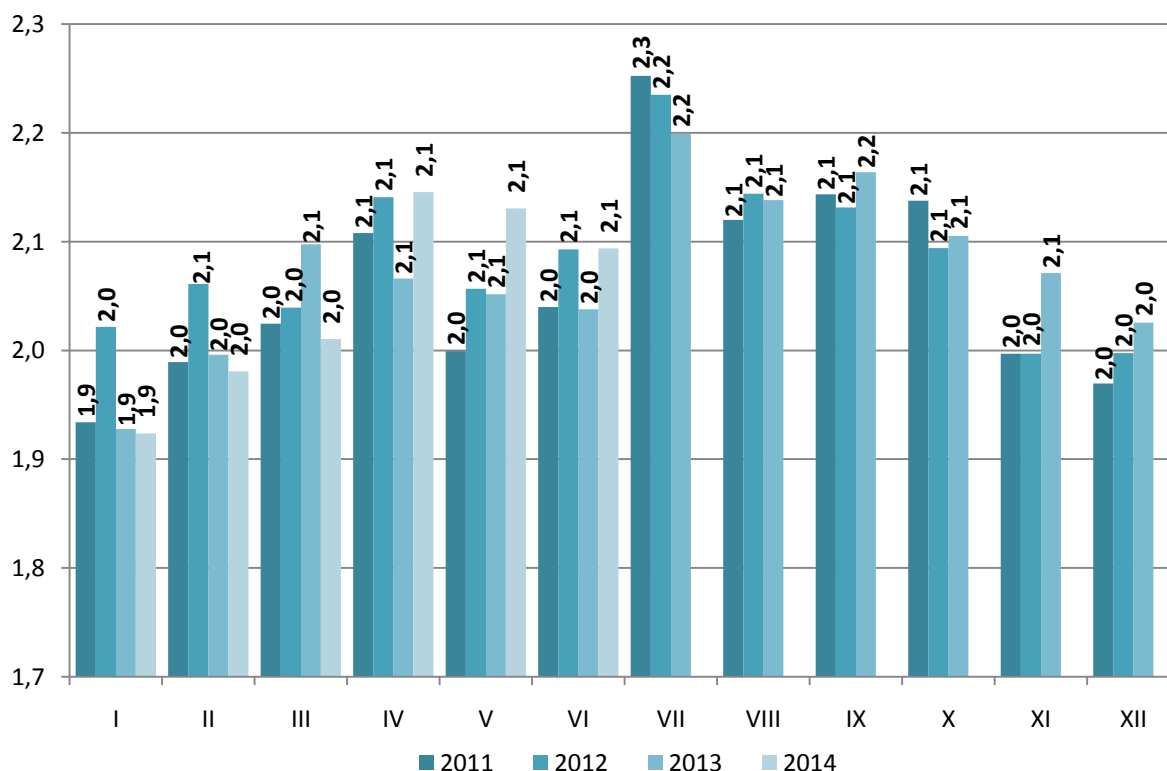

Jak widać na wykresie 12 pod względem wykorzystania miejsc noclegowych najkorzystniejszy dla branży hotelowej jest sezon wiosenno-letni, a więc II i III kwartał roku, kiedy następuje wyraźny wzrost stopnia wykorzystania. Porównując I półrocze 2014 roku z analogicznym okresem roku 2013, zauważyć należy przede wszystkim znaczący wzrost stopnia wykorzystania miejsc noclegowych w hotelach jednogwiazdkowych, który zaznaczył się zarówno w I jak i w II kwartale (odpowiednio o 11,3 i 13,2 p. proc.). Między innymi wskutek tego wzrostu, w II kwartale 2014 r. hotele jednogwiazdkowe osiągnęły najwyższy

stopień wykorzystania miejsc noclegowych spośród wszystkich kategorii obiektów oraz jednocześnie najwyższą wartość w swojej kategorii w całym badanym okresie. Najwyższy stopień wykorzystania miejsc noclegowych w swojej kategorii w całym badanym okresie osiągnęły także hotele dwugwiazdkowe, jednakże wartość ta była nadal najniższą na tle innych kategorii obiektów. Nieco niższy natomiast niż w analogicznym okresie roku poprzedniego stopień wykorzystania miejsc noclegowych odnotowano w II kwartale 2014 r. w przypadku hoteli najwyższej rangi – cztero- i pięciogwiazdkowych. Zaobserwowane tu wartości stopnia wykorzystania miejsc nadal plasowały jednak wymienione grupy obiektów na wysokiej, drugiej i trzeciej pozycji, za obiektami jednogwiazdkowymi, a przed tymi o standardzie trzech gwiazdek.

Wykres 13.

Przeciętna długość pobytu turystów ogółem w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 - 2014 według miesięcy

Wykres 13 prezentuje średnią długość pobytu turystów w obiektach noclegowych. Między poszczególnymi miesiącami lat 2011 - 2014 nie zachodzą znaczące zmiany długości pobytu zarówno turystów ogółem, jak i turystów zagranicznych. W hotelach średnia długość pobytu wynosi zwykle ok. 2,0 dni wśród turystów ogółem i ok. 2,3 dni pośród turystów zagranicznych. Przeciętna długość pobytu tych ostatnich jest we wszystkich okresach i typach obiektów nieco dłuższa od wartości ogólnej. Szczyt sezonu turystycznego pod względem długości pobytów przypada na lipiec, przeciętnie najkrótsze pobyty odnotowuje się z kolei

w sezonie zimowym, na przełomie roku – w grudniu i styczniu. Widać zatem, że aby lepiej wykorzystać potencjał turystyczny Krakowa i jego bazy noclegowej należy dbać nie tylko o wzrost liczby korzystających z noclegów, lecz także o wydłużenie czasu ich pobytu, szczególnie w przypadku turystów krajowych. Korzystne mogłyby także okazać się działania zmierzające do uatrakcyjnienia oferty turystycznej w miesiącach zimowych, przyczyniając się do wydłużenia czasu pobytu turystów w tym okresie.

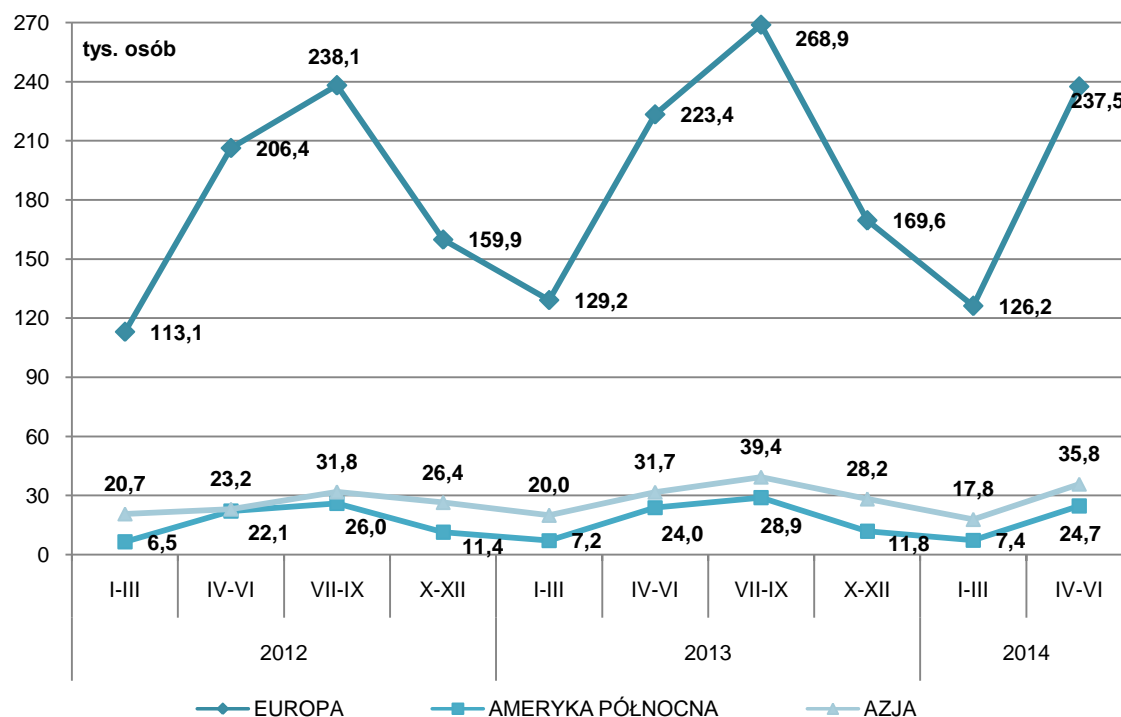
1.7. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów

Tabele X i XI aneksu pokazują dane miesięczne o turystach z wybranych krajów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2013 i 2014 r. W 2013 r. największą liczbę turystów zagranicznych odnotowano, podobnie jak we wcześniejszych latach, w miesiącu sierpniu – ponad 127,7 tys. osób (o 15,8 tys. osób więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego).

Na przestrzeni ostatnich lat, zdecydowana większość odwiedzających to Europejczycy. W 2013 r. stanowili oni blisko 78% wszystkich turystów zagranicznych korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie. W poszczególnych miesiącach ich odsetek jest różny i waha się od 75,2% we wrześniu 2013 r. do 86,4% w styczniu 2013 r. Na podstawie pierwszych kwartałów lat 2012-2014, można zauważyć, że największy odsetek turystów zagranicznych korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie przypada na miesiąc styczeń. Większość przyjeżdżających to obywatele Unii Europejskiej. Spośród turystów z państw europejskich spoza UE najczęściej z turystycznych obiektów noclegowych korzystają Ukraińcy, Norwegowie i Rosjanie, natomiast turyści spoza Europy, to głównie obywatele USA, Izraela, Republiki Korei oraz Japonii.

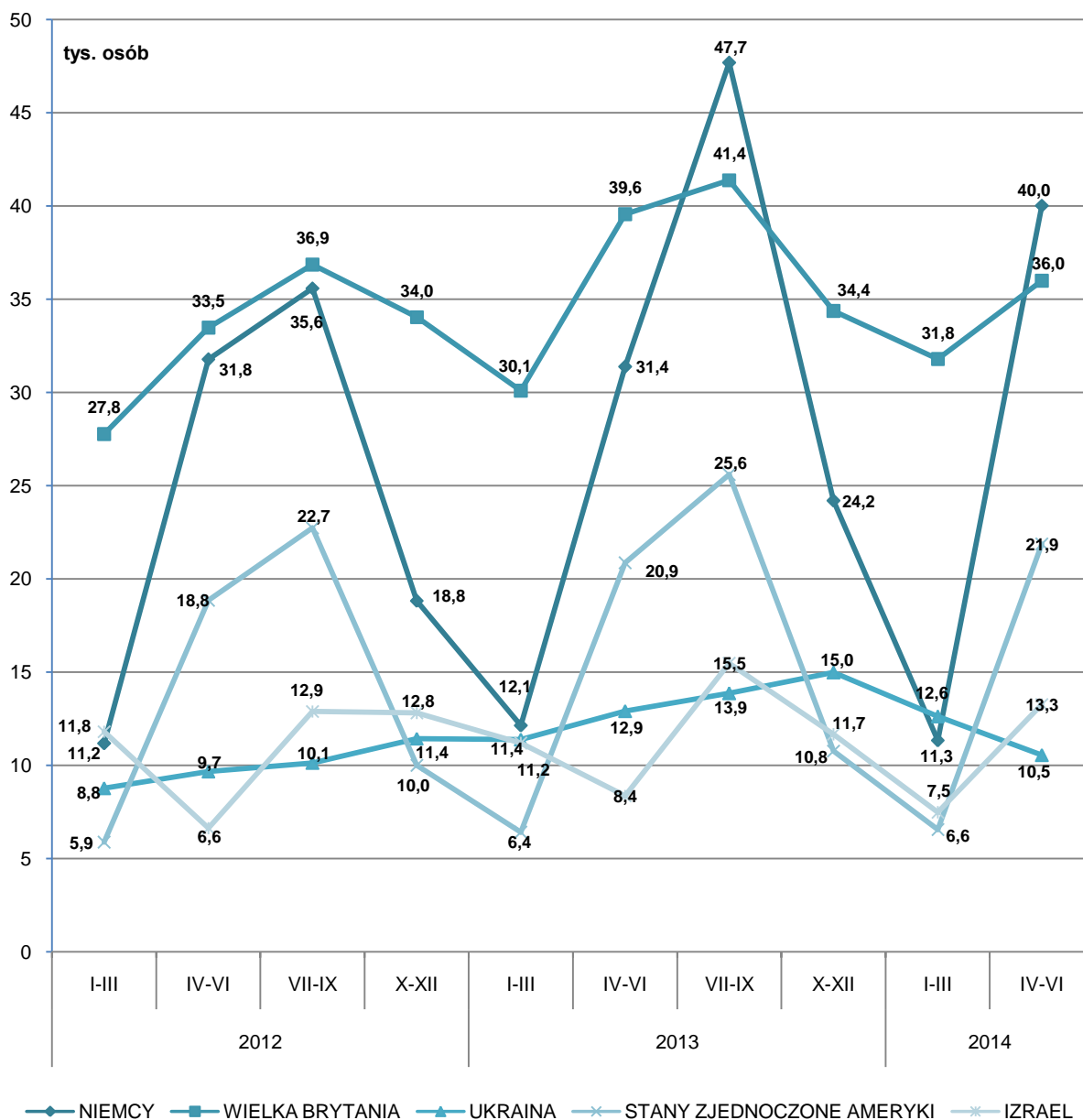
Wykres 14.

Turyści z wybranych kontynentów korzystający z noclegów w obiektach noclegowych według kwartałów w latach 2012 – 2014

Wykres 15.

Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w obiektach noclegowych według kwartałów w latach 2012 – 2014

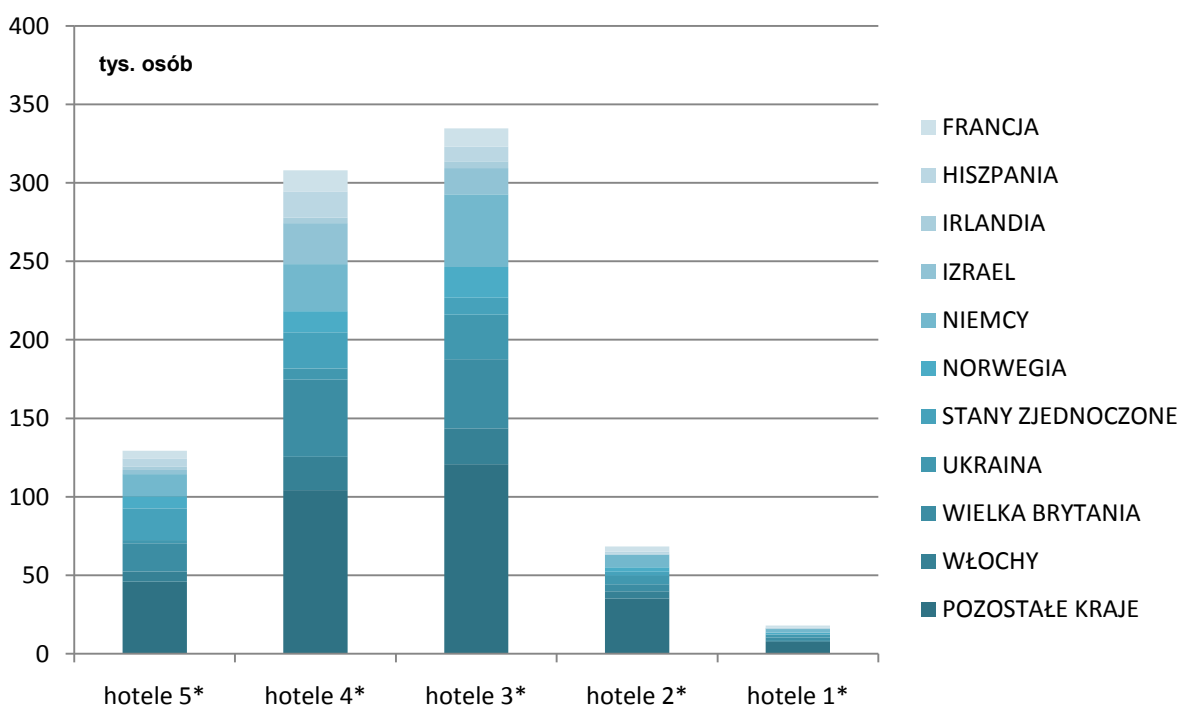
Na podstawie danych zaprezentowanych na wykresie 15 oraz w tabelach X i XI aneksu największy odsetek korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie wśród turystów zagranicznych to obywatele Wielkiej Brytanii, którzy stanowili w 2013 r. w poszczególnych kwartałach od 10,0% (w sierpniu) do 26,6% (w lutym) wszystkich korzystających z noclegów. Analizując poszczególne kwartały, począwszy od 2012 r. w każdym wzrastała liczba Brytyjczyków korzystających z turystycznych obiektów noclegowych. Sytuacja ta zmieniła się dopiero w II kwartale 2014 r., kiedy to z noclegów, w porównaniu do analogicznego okresu roku 2013, skorzystało o ponad 3,5 tys. mniej obywateli Wielkiej Brytanii. Korzystają oni z turystycznych obiektów noclegowych przez cały

rok, natomiast turyści z innych krajów odwiedzają Kraków raczej sezonowo, najliczniej w okresie IV-IX. Wśród nich najwięcej jest turystów pochodzących z: Niemiec, Włoch oraz Stanów Zjednoczonych.

Warto zwrócić także uwagę, że począwszy od II kwartału 2013 r. z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych korzysta więcej obywateli Republiki Korei niż Japonii, wyjątek stanowiły jedynie sierpień i październik 2013 r. Także w pierwszym półroczu 2014 r. częściej z noclegów korzystali turyści z Republiki Korei (blisko 11 tys. osób) niż z Japonii (blisko 7 tys. osób).

Wykres 16.

Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie w 2013 roku według kategorii obiektów

Wykres 16 przedstawia dane o turystach z wybranych krajów korzystających w 2013 roku z noclegów w hotelach w Krakowie, według kategorii.

W roku 2013, podobnie jak w latach poprzednich, największy odsetek turystów zagranicznych stanowili turyści korzystający z noclegów w hotelach trzygwiazdkowych (38,7%). Należy jednak zauważyć, że odsetek ten zmniejsza się w kolejnych latach – tym razem spadek o 1,7 p. proc. w stosunku rocznym odbył się głównie na korzyść rosnącego odsetka turystów korzystających z noclegów w hotelach najniższych kategorii: jedno- i dwugwiazdkowych (wzrost udziału odpowiednio o 0,7 i 1,0 p. proc.).

Goście z Izraela, Hiszpanii, Austrii, Japonii, Czech, Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Francji wybierali w pierwszej kolejności hotele wyższej kategorii. Od 39,2% do 56,7% przyjezdnych tych nacji nocujących w obiektach hotelowych decydowało się na standard czterech gwiazdek. Dla turystów pozostałych narodowości pierwszym wyborem były hotele średniej klasy, o kategorii trzech gwiazdek.

Niezależnie od kraju pochodzenia turystów, udział bazy hotelowej najniższych kategorii wciąż był wyraźnie niższy, niż hoteli wyższej i średniej klasy, co świadczy o utrzymującym się wśród gości z zagranicy wysokim zapotrzebowaniu na bazę hotelową wysokiej klasy.

1.8. Sprawcy przestępstw i poszkodowani obywatele zagraniczni w Krakowie

Dane statystyczne dotyczące zarówno przestępstw popełnionych przez obywateli zagranicznych jak i liczby poszkodowanych cudzoziemców na terenie Miasta Krakowa pochodzą z danych otrzymanych z Komendy Miejskiej Policji w Krakowie. Dotyczą one 2012 i 2013 r. oraz pierwszego półrocza roku 2014.

Należy jednak zaznaczyć, że przekazane informacje dotyczące wszystkich cudzoziemców przebywających w Krakowie, a nie tylko turystów.

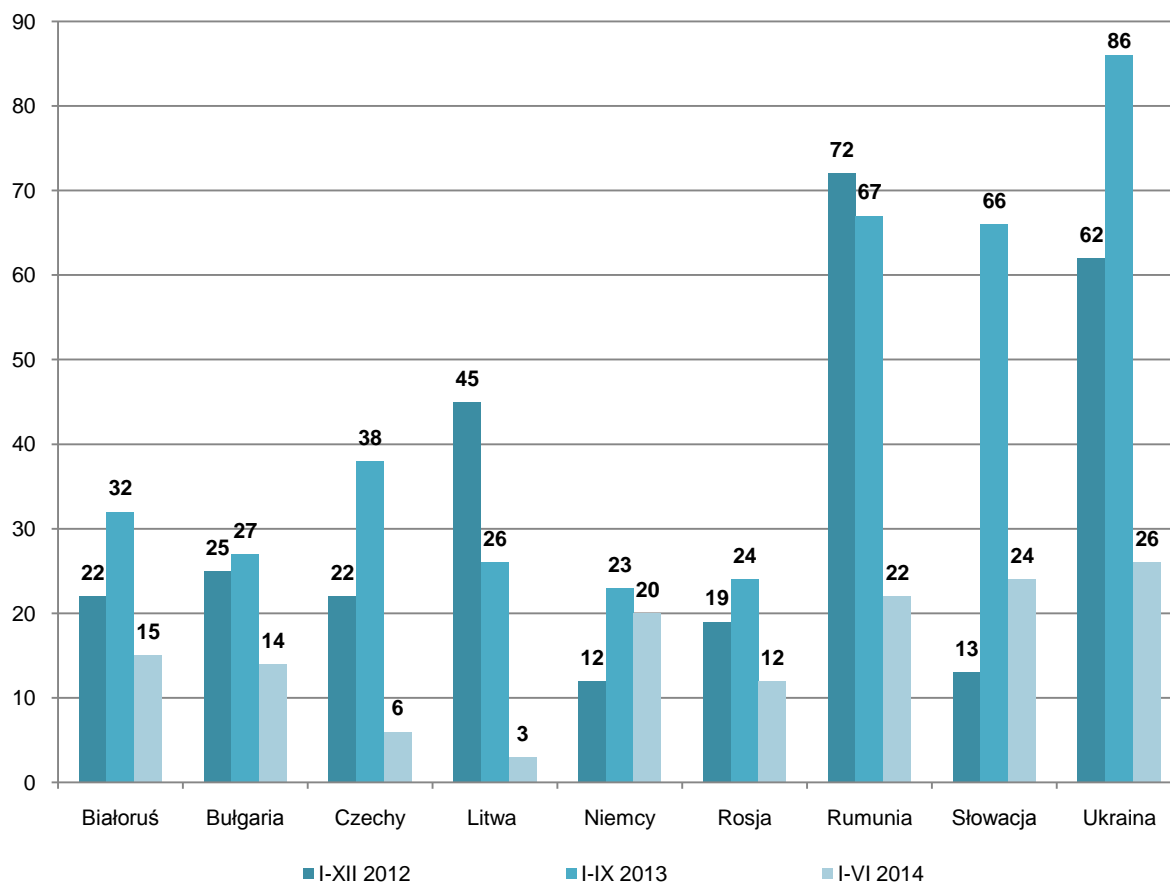
Przestępstwo – to czyn zabroniony uznany za zasadniczo społecznie szkodliwy lub społecznie niebezpieczny, konkretnie zdefiniowany i zagrożony karą na mocy kodeksu karnego. Przestępstwo jest zbrodnią albo występkiem. Zbrodnia jest czynem zabronionym, zagrożonym karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3 albo karą surowszą. Występkiem jest czyn zabroniony zagrożony grzywną powyżej 30 stawek dziennych, karą ograniczenia wolności albo karą pozbawienia wolności przekraczającą miesiąc (Kodeks Karny Art. 7 §1-3).

Osoba pokrzywdzona – osoba, której dobro prawne zostało bezpośrednio naruszone lub zagrożone w wyniku przestępstwa.

Procentowy udział przestępstw popełnionych na terenie Miasta Krakowa przez obywateli innych państw, w stosunku do ogółu przestępstw popełnionych na terenie miasta na przestrzeni ostatnich lat, kształtuje się na zbliżonym poziomie – w 2012 r. było to 1,21%, w 2013 r. 1,53%, natomiast w pierwszym półroczu bieżącego roku 1,50%.

Wykres 17.

Sprawcy przestępstw w Krakowie według wybranych krajów w latach 2012-2013 oraz w I kwartale 2014 r.

Cudzoziemcy rzadko są sprawcami przestępstw, częściej są to wykroczenia, które nie zostały uwzględnione w niniejszej analizie. Na podstawie danych zaprezentowanych na wykresie 17 oraz w tabeli 3 można zauważyć, że najwięcej przestępstw popełnionych przez cudzoziemców na terenie Miasta Krakowa miało miejsce w 2013 r. (671), to o 268 więcej niż w 2012 r. W pierwszym półroczu 2014 r. obywatele innych krajów w stolicy Małopolski byli sprawcami 212 przestępstw. Jak można zauważyć na wykresie 17, najczęściej przestępstwa popełniają obywatele takich krajów, jak: Ukraina, Rumunia, a także, szczególnie w 2013 r. Słowacji oraz w 2012 r. Litwy. Zestawiając dane dotyczące cudzoziemców, będących sprawcami przestępstw z liczbą turystów zagranicznych korzystających z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów (Rozdział 1.7, tabela X i XI aneksu), można zauważyć, że sprawcami przestępstw nie są obcokrajowcy pochodzący z państw, którzy najczęściej korzystają z noclegów.

Z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie najliczniej korzystali obywatele Wielkiej Brytanii, największej liczby przestępstw (20) dopuścili się w 2013 r., jednak w odniesieniu do wszystkich przestępstw popełnionych przez cudzoziemców stanowiło to tylko 3% całości wszystkich czynów. Kolejnym krajem, którego obywatele najliczniej korzystają z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie są obywatele Niemiec. W 2012 r. popełnili oni 12 przestępstw, w 2013 r. liczba ta wzrosła do 23, a w pierwszym półroczu 2014 r. wynosiła ona już 20. Obywatele z Ukrainy, którzy także dość licznie korzystają z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych popełnili najwięcej przestępstw spośród wszystkich cudzoziemców w Krakowie w 2013 r. oraz w I i II kw. 2014 r. – odpowiednio 86 i 26.

Jak już wspomniano wcześniej, najwięcej przestępstw, których sprawcami byli cudzoziemcy odnotowano w 2013 r. Wtedy także odnotowano większą liczbę przestępstw popełnionych przez obywateli z krajów, którzy licznie korzystają z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie, i tak obywatele Izraela w omawianym roku byli sprawcami 26 przestępstw, podczas gdy w 2012 r. popełnili oni tylko 1 przestępstwo, a w pierwszym półroczu 2014 r. – 2. Podobnie sytuacja wyglądała z obywatelami Włoch – 11 przestępstw w 2013 r., 4 w okresie I-VI 2014 r. oraz jedno przestępstwo w 2012 r.

Zarówno w 2012 r. jak i w pierwszym półroczu 2014 r. obywatele Norwegii nie dopuścili się na terenie Miasta Krakowa żadnego przestępstwa, natomiast w 2013 r., byli oni sprawcami 9 przestępstw.

Tabela 3

Wybrane rodzaje przestępstw, których sprawcami byli cudzoziemcy w latach 2012-2013 oraz w I kwartale 2014 r.

Rodzaje przestępstw	I-XII 2012	I-XII 2013	I-III 2014
OGÓLEM	403	671	212
w tym:			
Przeciwko życiu i zdrowiu	32	36	12
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	23	64	8
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajności	3	4	1
Przeciwko porządkowi publicznemu	16	10	2
Przeciwko mieniu	167	371	127
w tym:			
Kradzież rzeczy	115	174	42
Kradzież z włamaniem	37	24	8
Oszustwo	26	91	51
Przestępstwa z ustaw szczególnych:			
O przeciwdziałaniu narkomanii	25	49	22

W tabeli 3 przedstawiono wybrane rodzaje przestępstw, których sprawcami na terenie Miasta Krakowa byli cudzoziemcy. Jak można zauważyć, do najczęściej popełnianych przestępstw należą te z kategorii przeciwko mieniu, a więc m. in. takie przestępstwa jak kradzież cudzej rzeczy, kradzież z włamaniem czy oszustwo. Najwięcej przestępstw przeciwko mieniu miało miejsce w 2013 r. i dotyczyło kradzieży cudzej rzeczy, a popełniane było najczęściej przez obywateli: Ukrainy i Rumunii (po 28 tego rodzaju przestępstw) oraz Słowacji (25).

Przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji dotyczą przede wszystkim prowadzenia pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego. W 2012 r. sprawcami tego rodzaju przestępstw było 14 cudzoziemców (najwięcej – 4 pochodziło z Ukrainy). W 2013 r. liczba obcokrajowców, którzy byli sprawcami tego rodzaju przestępstw wzrosła blisko czterokrotnie – do 55 osób. Ponownie najwięcej (6 osób) pochodziło z Ukrainy, sprawcami tego wykroczenia było także 5 obywateli Niemiec. W pierwszym półroczu 2014 r. odnotowano 6 sprawców obcokrajowców prowadzących pojazd na drodze w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego.

W kategorii przestępstw z ustaw szczególnych o przeciwdziałaniu narkomanii³ także najwięcej przestępstw popełnionych zostało przez cudzoziemców w roku 2013. Spośród 49 przestępstw w tej kategorii, blisko połowę (25) stanowiło posiadanie środków odurzających lub substancji psychotropowych. Najwięcej przestępstw przeciwko ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii zarówno w 2012, jak i w 2013 r. popełnili obywatele Czech (odpowiednio: 8 i 11).

Do kategorii przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu zaliczane są m. in. takie rodzaje przestępstw, jak: spowodowanie uszczerbku na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu oraz zabójstwo. Liczba przestępstw popełnionych w tej kategorii przez obcokrajowców zarówno w 2012, jak i w 2013 r. utrzymuje się na zbliżonym poziomie – 32 oraz 36 przestępstw. Najczęstszym przestępstwem w ramach tej kategorii był udział w bójce i pobiciu – 22 tego rodzaju czynów zabronionych w 2012 r. oraz o jedno mniej w 2013 r. i 12 w pierwszej połowie 2014 r. Najbardziej „krewkami” obywatelami okazali się Ukraińcy (odpowiednio 6 i 8 przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu w 2012 i 2013 r.) oraz Rosjanie (odpowiednio: 5 i 4 przestępstw przeciwko życiu i zdrowiu w 2012 i 2013 r.). Zarówno w 2012, jak i w 2013 r. obcokrajowcy na terenie Miasta Krakowa byli sprawcami 2 zabójstw.

Cudzoziemcy bardzo rzadko okazują się sprawcami w przestępstwach przeciwko porządkowi publicznemu oraz przeciwko wolności seksualnej i obyczajności.

Cudzoziemcy częściej padają ofiarami przestępstw niż są ich sprawcami. Na podstawie otrzymanych danych z Komendy Miejskiej Policji w Krakowie dotyczących poszkodowanych cudzoziemców na terenie Miasta Krakowa, można wyciągnąć wniosek, że narodowość pokrzywdzonego obcokrajowca wiąże się w zdecydowanej większości przypadków z liczbą turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych. Szczegóły dotyczące liczby pokrzywdzonych obcokrajowców na terenie Miasta Krakowa w latach 2012-2013 oraz w pierwszym półroczu 2014 r. znajdują się w tabeli 4. W 2012 r. Policja na terenie Krakowa zarejestrowała ogółem 82 osoby, w 2013 r. 291 osób a w pierwszym półroczu 2014 r. 222 poszkodowanych obcokrajowców w przypadku, których nie udało ustalić narodowości.

Najwięcej cudzoziemców pokrzywdzonych poprzez dokonanie przestępstwa w latach 2012 – 2013 przypada na obywateli Wielkiej Brytanii, którzy również w analizowanym okresie byli najliczniejszą grupą turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie. Pokrzywdzonych zostało wtedy odpowiednio: 74 i 99 Brytyjczyków. W pierwszym półroczu 2014 r. liczba ta wynosiła 23. Więcej w tym okresie było pokrzywdzonych obywateli: Niemiec (36), Ukrainy (33), Hiszpanii (27) oraz Francji (25). Obywatele Hiszpanii byli drugą nacją pod względem liczby osób pokrzywdzonych przez

³ Ustawy z dnia 24 czerwca 1997 r. oraz 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2003, Nr 24, poz. 198 oraz Dz.U. 2012 poz. 124).

dokonanie na nich przestępstwa. W 2012 r. było to 51, a w 2013 r. 62 osoby. Więcej, bo 63 poszkodowanych w 2013 r. przypadało na obywateli Ukrainy, którzy co pokazały wcześniej przeanalizowane dane byli również najczęstszymi sprawcami przestępstw.

Tabela 4

Liczba cudzoziemców z wybranych krajów, pokrzywdzonych w przestępstwach na terenie Miasta Krakowa w latach 2012-2013 oraz w I półroczu 2014 r.

Kraj pochodzenia	I-XII 2012	I-XII 2013	I-VI 2014
OGÓLEM	709	1054	581
Australia	18	34	9
Francja	44	52	25
Hiszpania	51	62	27
Holandia	31	38	9
Irlandia	12	22	12
Japonia	14	4	3
Niemcy	47	53	36
Norwegia	35	50	20
Stany Zjednoczone Ameryki	31	26	11
Ukraina	26	63	33
Wielka Brytania	74	99	23
Włochy	48	39	17
Nieustalone	82	291	222

W większości przypadków cudzoziemcy padali ofiarami przestępstw przeciwko mieniu, w 2012 r. było to 87,4%, w 2013 r. – 85,2% a w pierwszym półroczu 2014 r. – 79,0% wszystkich przestępstw popełnionych na obcokrajowcach na terenie Miasta Krakowa. Najczęściej w ramach tej kategorii przestępstw dochodziło do kradzieży rzeczy – odpowiednio w analizowanym okresie: 453, 569, 253 cudzoziemców zostało poszkodowanych w wyniku tego rodzaju przestępstwa. Zarówno w 2012 jak i 2013 r. najczęściej swoją własność w wyniku kradzieży tracili Brytyjczycy – odpowiednio 71 oraz 94 osoby poszkodowane. Obywatele Hiszpanii również często padali ofiarami kradzieży rzeczy – w 2012 r. były to 33 osoby, w 2013 r. – 43, natomiast w pierwszym półroczu 2014 r. – 20 osób. W tym okresie mniej poszkodowanych przypadało na obywateli: Francji i Niemiec (po 19 osób) oraz Brytyjczyków (18 osób poszkodowanych). W 2013 r. zwraca również wysoka liczba Norwegów (44 osoby), którzy stali się ofiarami kradzieży.

1.9. Muzea, teatry, galerie oraz kina w Krakowie

Źródłem prezentowanych danych jest roczna sprawozdawczość dotycząca działalności artystycznej i rozrywkowej, działalności muzeów i instytucji paramuzealnych oraz działalności wystawienniczej. **Liczba podmiotów przedstawionych w poniższej tabeli obrazuje te, które dopełniły obowiązku statystycznego i złożyły sprawozdanie ze swej działalności.**

Tabela 5.
Teatry, muzea, galerie oraz kina w Krakowie w latach 2011 – 2013

Wyszczególnienie	2011	2012	2013
TEATRY			
Teatry i instytucje muzyczne	12	12	15
Widzowie i słuchacze w teatrach	934 002	897 906	917 901
Przeciętnie na 1 podmiot	77 834	74 826	61 193
MUZEA			
Muzea i oddziały muzealne ogółem	44	44	50
w tym oddziały	18	18	21
Zwiedzający muzea ogółem	4 426 941	3 704 626	3 826 612
w tym w zorganizowanych grupach	927 614	697 410	743 385
Przeciętnie na 1 podmiot	100 612	84 196	76 532
GALERIE			
Galerie	50	49	48
Wystawy*	503	525	477
Zwiedzający galerie	411 277	290 696	468 029
Przeciętnie na 1 podmiot	8 226	5 933	9 751
KINA			
Kina*	18	17	19
Seanse	246 419	223 650	215 603
Widzowie w kinach	5 022 093	4 403 994	3 772 877
Przeciętnie na 1 podmiot	279 005	259 058	198 572

*bez wystaw własnych organizowanych za granicą

Kraków jest najważniejszym ośrodkiem kulturalnym w województwie małopolskim, skupiającym największą liczbę instytucji scenicznych. Według danych w 2013 roku krakowskie teatry i instytucje muzyczne odwiedziło średnio 61,2 tys. osób. Liczba ta była jednak niższa niż w roku 2012, gdzie przeciętnie na 1 teatr przypadło około 74,8 tys. widzów (spadek o 18,2 %).

W 2013 roku w stosunku do roku 2012 spadła również przeciętna liczba osób zwiedzających muzea i oddziały muzealne. W 2013 roku przeciętnie 1 muzeum odwiedziło

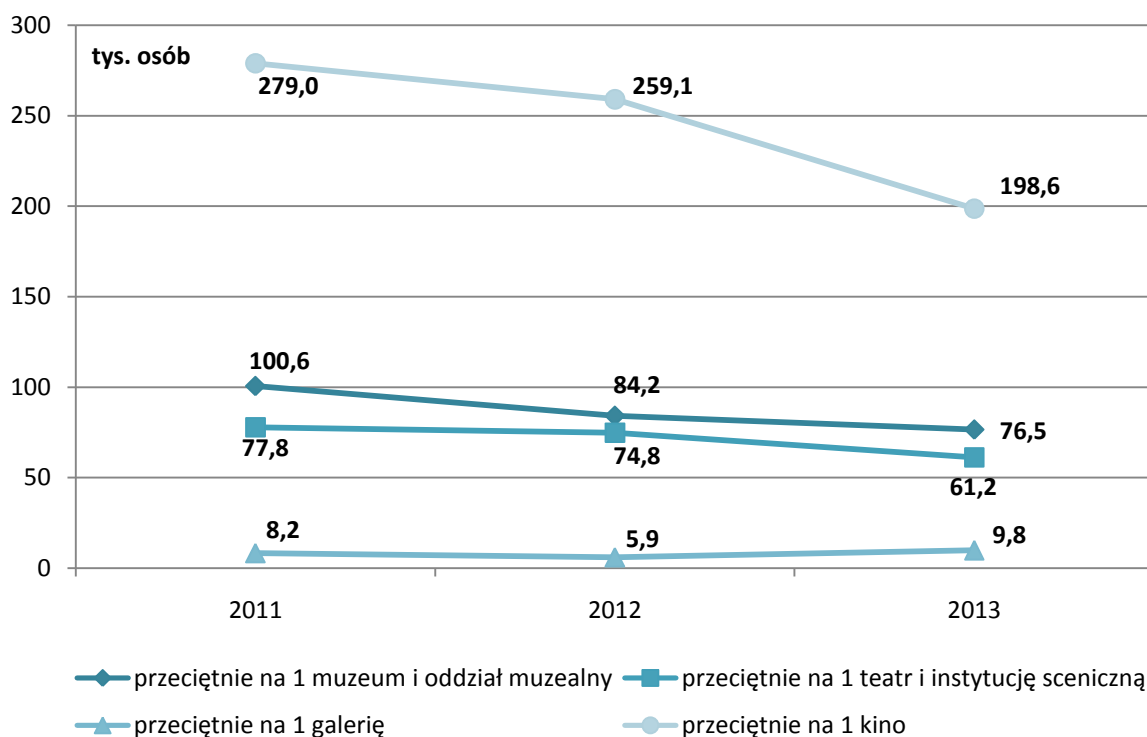
76,5 tys. osób, natomiast w 2012 roku było to średnio 84,2 tys. widzów (spadek o 9,1%). Spada także przeciętna liczba odwiedzających muzea w zorganizowanych grupach (spadek o 6,1%), co świadczyć może o wzroście indywidualnych odwiedzin muzeów.

W 2013 roku w stosunku do roku 2012 znacznie zwiększyła się średnia liczba osób zwiedzających przypadająca na 1 galerię. Pomimo spadku ilości wystaw organizowanych przez galerie w 2013 roku (o 9,1% w stosunku do 2012 roku) nastąpił wzrost przeciętnej liczby osób zwiedzających galerie. W 2012 roku liczba ta wynosiła 5,9 tys. osób, natomiast w roku 2013 wyniosła 9,8 tys. osób (wzrost o 64,4%). Wzrost ten spowodowany był większą liczbą wystaw plenerowych organizowanych przez galerie w 2013 r., które przeważnie skupiają dużą ilość osób zwiedzających.

W 2013 roku przeciętna liczba widzów przypadających na 1 kino wynosiła 198,6 tys. osób i była niższa od przeciętnej liczby widzów zarówno w 2012 roku (o 23,4%) jak i w 2011 roku (o 28,8%). Spadła również liczba wyświetlanych seansów. W 2013 roku w krakowskich kinach wyświetlono 215 603 seansów, mniej niż w roku 2012 oraz 2011 (spadek odpowiednio o 3,6% oraz 12,5%). Analogicznie wygląda także sytuacja odnośnie przeciętnej liczby widzów przypadającej na 1 seans: z 20 osób w 2011 i 2012 roku do 17 osób w roku 2013.

Wykres 18.

Zwiedzający i widzowie przypadający przeciętnie na 1 wybraną instytucję kultury w latach 2011 – 2013

2.1. Opis grup podmiotów składających się na obszar gospodarki turystycznej Krakowa

We wstępie do niniejszego raportu określono, jakie rodzaje działalności gospodarczej wg PKD 2007 składają się na obszar gospodarki turystycznej Krakowa. Poniżej przedstawiono bardziej szczegółowy opis grup składających się na wybrany obszar.

Grupa 01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna – grupa ta obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie sprzedaży detalicznej: wyrobów odzieżowych, w tym bielizny; wyrobów futrzarskich; dodatków odzieżowych, takich jak: rękawiczki, krawaty, szelki itp.; obuwia; artykułów ze skóry; przyborów podróżnych ze skóry i jej substytutów; perfum; zegarków; zegarów i biżuterii; sprzętu fotograficznego, optycznego i precyzyjnego; pamiętek; wyrobów rzemieślniczych i artykułów religijnych; znaczków i monet; używanych książek; antyków.

Grupa 02 Obiekty noclegowe – do grupy zaliczamy podmioty zapewniające krótkotrwałe zakwaterowanie w cyklu dziennym lub tygodniowym, tj. w hotelach, motelach, pensjonatach, umeblowanych pokojach, apartamentach, domkach letniskowych, ośrodkach wczasowych, domach wycieczkowych, ośrodkach szkoleniowo-wypoczynkowych, domach studenckich, internatach, bursach szkolnych, hotelach robotniczych, kempingach.

Grupa 03 Gastronomia – grupa ta obejmuje działalność takich podmiotów jak: restauracje, kawiarnie, restauracje typu fast food, bary mleczne, bary szybkiej obsługi, lodziarnie, pizzerie, ruchome placówki gastronomiczne (tj. obwoźni sprzedawcy), bary, tawerny, koktajlbary, dyskoteki, piwiarnie, puby, sklepy z kawą.

Grupa 04 Transport – zaliczamy tu podmioty oferujące usługi związane z transportem pasażerskim na drogach wodnych śródlądowych, wynajem łodzi, miejskie lub podmiejskie przewozy pasażerskie, działalność taksówek osobowych, przewozy autobusowe, transport pasażerski pojazdami napędzanymi siłą mięśni ludzkich lub ciągnionymi przez zwierzęta, wynajem samochodów.

Grupa 05 Biura podróży, przewodnicy – do grupy tej zaliczamy agentów turystycznych, pilotów wycieczek i przewodników turystycznych, pośredników turystycznych, organizatorów turystyki, podmioty prowadzące działalność w zakresie informacji turystycznej i rezerwacji.

Grupa 06 Kultura – działalność kin, teatrów, oper, filharmonii, innych podmiotów zajmujących się wystawianiem przedstawień teatralnych, operowych, baletowych, musicalowych, muzea, działalność grup cyrkowych, orkiestr i zespołów muzycznych,

działalność indywidualnych artystów (aktorzy, tancerze, piosenkarze, lektorzy lub prezenterzy, rzeźbiarze, malarze, rysownicy, grawerzy), działalność reżyserów, producentów, scenografów, projektantów i wykonawców teatralnych dekoracji scenicznych, konferansjerów, działalność indywidualnych pisarzy, niezależnych dziennikarzy.

Grupa 07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej – działalność ogrodów botanicznych i zoologicznych, działalność centrów i klubów fitness oraz innych obiektów służących poprawie kondycji fizycznej i kulturystyce, działalność wesołych miasteczek i parków rozrywki, sal tanecznych, solariów, salonów odchudzających, salonów masażu, wypożyczalnie sprzętu rekreacyjnego.

2.2. Obszar gospodarki turystycznej Krakowa – główne tendencje

Na przestrzeni poszczególnych półroczy lat 2008 – 2014 spadek liczby zarejestrowanych podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie (w stosunku do półrocza poprzedniego) notowano w II półroczu 2008 r., w 2011 r. oraz w I połowie roku 2014 – w przeciwieństwie do ogółu podmiotów gospodarczych działających w Krakowie, gdzie ich liczba systematycznie rosła. Na uwagę zasługuje również fakt zmniejszania się udziału podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Krakowie, począwszy od drugiej połowy 2010 r.

W strukturze podmiotów gospodarczych dominowały jednostki z grupy „Transport” (31,5% na koniec półrocza 2014 r.), „Gastronomia” (21,8%) oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (20,7%) – grupa ta jako jedyna systematycznie zmniejszała swój udział w strukturze podmiotów gospodarki turystycznej Krakowa. Najmniej liczną grupą pozostawały podmioty działające w branży „Obiekty noclegowe” (5,2%).

I półrocze 2014 r. było jedynym, począwszy od roku 2012, gdzie zanotowano ujemny bilans podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa (minus 42). W kolejnych półroczach lat 2012 – 2013 bilans podmiotów był dodatni i wahał się od 101 do 140.

Struktura podmiotów ze względu na liczbę osób pracujących nie podlegała większym zmianom. Dominowały podmioty „małe” (do 9 pracujących), których udział w liczbie podmiotów ogółem wahał się między 96,1% a 96,3%. Udział podmiotów „średnich” (od 10 do 49 pracujących), za wyjątkiem II półrocza 2012 r., wynosił 3,5%. Z kolei podmioty „duże” (powyżej 49 pracujących) stanowiły 0,4% liczby podmiotów obszaru gospodarki turystycznej Krakowa.

W strukturze podmiotów „małych” największy udział posiadały podmioty z grupy „Transport” (32,5% na koniec półrocza 2014 r.) oraz „Gastronomia” i „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (po 21,0%). W grupie podmiotów „średnich” dominowały podmioty z obszaru działalności: „Gastronomia” (41,9%), „Obiekty noclegowe” (16,5%) oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (15,0%). W strukturze jednostek „dużych” największy udział posiadały jednostki z grupy „Kultura” (30,3%), „Obiekty noclegowe” (22,7%) oraz „Gastronomia” (19,7%).

Analiza przeżywalności podmiotów w grupach branżowych wskazuje, że po pierwszym roku aktywności na rynku największe szanse na przetrwanie mają podmioty z grupy „Transport” (91,8%), najmniejsze zaś jednostki z grupy „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (76,6%). W kolejnych latach działalności najtrudniejsza sytuacja towarzyszy grupom „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” oraz „Gastronomia”, gdzie z każdym kolejnym rokiem ubywa najwięcej podmiotów. Najwyższą przeżywalnością cechują się podmioty z grupy „Transport” oraz „Obiekty noclegowe” i „Biura podróży, przewodnicy”.

Od I półrocza 2013 r. w obszarze gospodarki turystycznej zaobserwować możemy wyraźny wzrost liczby pracujących, a I półrocze 2014 r. przyniosło najwyższą wartość liczby pracujących w całym prezentowanym okresie – pomiędzy II półroczem 2012 a I półroczem 2014 nastąpił 13% wzrost liczby pracujących.

Pierwsze półrocze 2014 roku przyniosło wzrost średniej liczby pracujących przypadających na 1 podmiot w obszarze gospodarki turystycznej niemal we wszystkich grupach branżowych i klasach wielkości.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie cały czas rośnie i na koniec I półrocza 2014 r. wyniosło 4 092 zł.

Tempo wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w obszarze gospodarki turystycznej jest znacznie mniejsze, niż w przypadku sektora przedsiębiorstw ogółem w Krakowie. W stosunku do I półrocza 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w I półroczu 2014 roku o niecałe 11% i wyniosło 3 003 zł. Było także o ponad 1 000 zł niższe, niż w sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie.

W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 50 osób przeciętne miesięczne wynagrodzenie jest wyższe o średnio ok. 300 zł.

Grupa „Gastronomia” ma najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia ze wszystkich grup obszaru gospodarki turystycznej zarówno w klasie podmiotów dużych, jak i średnich.

Przychody podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej stanowią średnio ponad 2% przychodów krakowskich przedsiębiorstw ogółem. Zarówno przychody krakowskich firm jak i podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej, najwyższy poziom osiągnęły w II półroczu 2012 oraz w drugiej połowie 2013 roku.

W latach 2012 – 2014 przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej osiągały dodatnie wyniki finansowe. Najwyższy zysk osiągnięto w drugiej połowie 2013 roku, natomiast najśłabsze wyniki odnotowano w I półroczu 2012 roku.

Najlepsze wyniki finansowe odnotowały przedsiębiorstwa z grupy „Obiekty noclegowe”. Podmioty te potrafiły ograniczyć koszty i wypracować zysk w każdym z badanych półroczy lat 2012 - 2014.

Największe nakłady ponoszą podmioty z grupy „Transport”. Inwestowały one pomimo notowanych ujemnych wyników finansowych w całym 2012 roku. Świadczyć to może o istniejącej w tej branży silnej potrzebie modernizacji i podniesienia jakości usług transportowych oferowanych pasażerom. Pomimo, iż od I półrocza 2013 roku zaobserwować można stały spadek wskaźnika nakładów inwestycyjnych, nadal są one najwyższe spośród wszystkich badanych grup.

Pomimo spadku przychodów małe przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej skutecznie zmniejszały swoje koszty, osiągając w 2013 roku najwyższe w prezentowanym okresie dochody.

Rok 2013 przyniósł lepsze wyniki sprzedaży zarówno w obszarze gospodarki turystycznej, jak i w Krakowie ogółem. O ile jednak podmioty handlowe w Krakowie w każdym roku notowały lepsze wyniki sprzedaży, to w obszarze gospodarki turystycznej wartość sprzedaży osiągnięta w poszczególnych latach cały czas nieznacznie spadała. Dopiero 2013 rok przyniósł wzrost wartości sprzedaży przypadającej na 1 podmiot handlowy.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w krakowskich restauracjach w I półroczu 2014 r. było o ponad 580 zł niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego w obszarze gospodarki turystycznej.

Badane restauracje deklarowały poszerzanie swojej oferty gastronomicznej poprzez organizowanie imprez specjalnych, w szczególności imprez tematycznych, degustacji, spotkań biznesowych, szkoleń czy konferencji. Niemal wszystkie jednostki deklarowały obsługę klientów w języku obcym (głównie w języku angielskim, niemieckim i rosyjskim), ale także dysponowanie obcojęzycznym menu. Ponadto ponad połowa obiektów (67,9%) posiadała udogodnienia dla osób z małymi dziećmi, natomiast 42,9% obiektów było dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zatrudnienie w badanych obiektach cechuje zróżnicowanie w zależności od pory roku. W lipcu 2014 r. (w odniesieniu do stycznia 2013 r.) 58,3% badanych obiektów gastronomicznych zwiększyło liczbę pracowników. W przypadku 29,2% jednostek liczba pracowników w obu miesiącach pozostała taka sama, natomiast w pozostałych 12,5% przypadków odnotowano zmniejszenie ich liczby. Na 1 obiekt przypadało 15 osób pracujących w styczniu i 16 w lipcu 2014 r., przy medianie wyników dla obu miesięcy na poziomie 8 pracowników.

Spośród analizowanych czynników wpływających na koniunkturę w branży gastronomicznej najwięcej jednostek deklarowało poprawę sytuacji w obszarze sprzedaży usług oraz sytuacji finansowej jednostki. Najwięcej odpowiedzi wskazujących na brak zmian badanego zjawiska dotyczyło pozycji wobec konkurencji, przewidywanego popytu na usługi oraz polityki władz w sferze promocji turystyki. We wszystkich sześciu badanych obszarach wystąpiła przewaga odpowiedzi pozytywnych nad negatywnymi, co przełożyło się na dodatnie saldo badanych obiektów gastronomicznych.

2.3. Podmioty gospodarcze zarejestrowane i zlikwidowane

Dane na temat liczby podmiotów gospodarczych pochodzą z Krajowego Rejestru Urzędowego Podmiotów Gospodarki Narodowej REGON. Do podmiotów gospodarki narodowej zalicza się osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej wykazano bez jednostek lokalnych (zakładów, oddziałów) wyżej wymienionych podmiotów oraz bez osób prowadzących indywidualne gospodarstwa rolne. Za podmioty działające uznano wszystkie podmioty gospodarcze istniejące w rejestrze REGON, natomiast za podmioty zlikwidowane te, które zostały z rejestru wykreślone.

Tabela nr 6 pokazuje liczbę wszystkich zarejestrowanych podmiotów gospodarczych działających w Krakowie oraz w obszarze gospodarki turystycznej w latach 2008 – 2014. W Krakowie, w każdym kolejnym półroczu, notowano wzrost liczby zarejestrowanych podmiotów. W obszarze gospodarki turystycznej Krakowa tendencja wzrostowa utrzymywała się w okresie II półrocze 2008 r. – II półrocze 2010 r. Po spadku liczby zarejestrowanych podmiotów w 2011 r., od I półrocza 2012 r. do II półrocza 2013 r. notowano wzrost ich liczby, która jednak nie przekroczyła największej zanotowanej liczby podmiotów w obszarze gospodarki turystycznej, przypadającej na II półrocze 2010 r. W I półroczu 2014 r. odnotowano spadek liczby podmiotów gospodarczych o 0,5% w stosunku do II półrocza roku 2013, jednak nadal było to więcej o 1,5% niż w pierwszej połowie 2012 r. Z kolei udział podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w ogólnej liczbie podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Krakowie, począwszy od drugiej połowy 2010 r. systematycznie się zmniejszał – w I półroczu 2014 r. był niższy o 1,0 p. proc. niż w analogicznym okresie 2011 r.

Tabela 6.

Podmioty obszaru gospodarki turystycznej na tle ogółu zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w Krakowie w latach 2008 – 2014

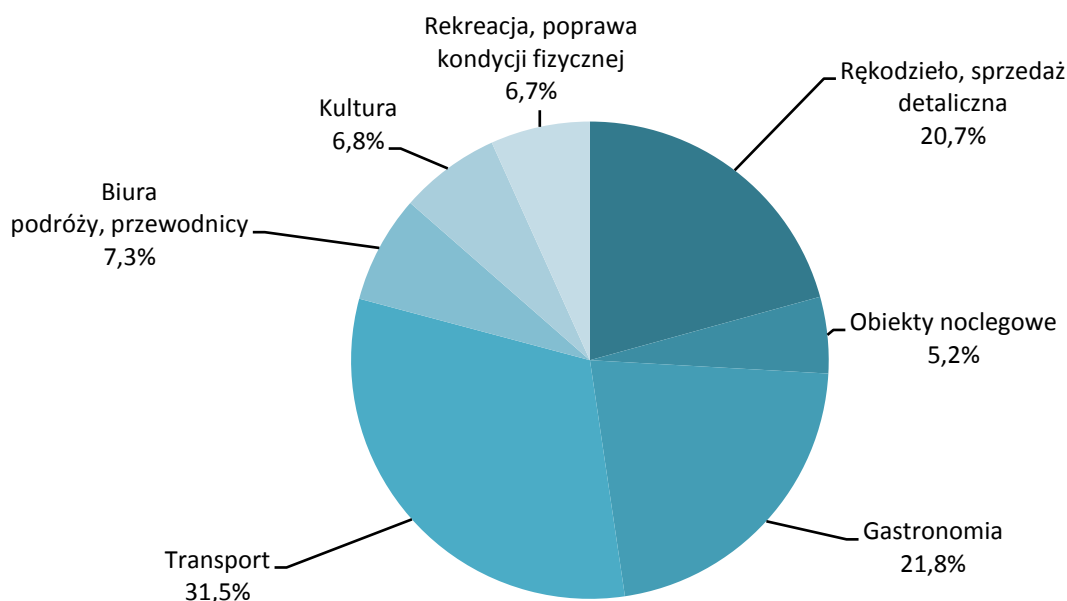
Wyszczególnienie	2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
ogółem m. Kraków	104668	105610	107573	110170	113440	115687	115742	116153	118108	121208	122672	124501	125229
obszar gospodarki turystycznej	14695	14612	14857	15174	15656	15777	15528	15260	15277	15391	15506	15585	15503
udział w ogółem m. Kraków (%)	14,0	13,8	13,8	13,8	13,8	13,6	13,4	13,1	12,9	12,7	12,6	12,5	12,4

Liczba podmiotów gospodarczych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa, w latach 2012 – 2014, wahała się od 15,3 tys. do 15,6 tys. Stałym wzrostem liczby działających

podmiotów wyróżniały się grupy: „Obiekty noclegowe”, „Kultura” oraz „Gastronomia”, gdzie w I półroczu 2014 r. liczba zarejestrowanych jednostek zwiększyła się w odniesieniu do I półrocza 2012 r. odpowiednio o: 8,2%, 7,6% oraz 6,3%. Systematyczny spadek liczby podmiotów towarzyszył grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”- w stosunku do stanu odnotowanego na początku badanego okresu (I półrocze 2012 r.) ich liczba zmniejszyła się o 4,5%.

Wykres 19.

Struktura podmiotów obszaru gospodarki turystycznej Krakowa według grup branżowych na koniec I półrocza 2014 r.

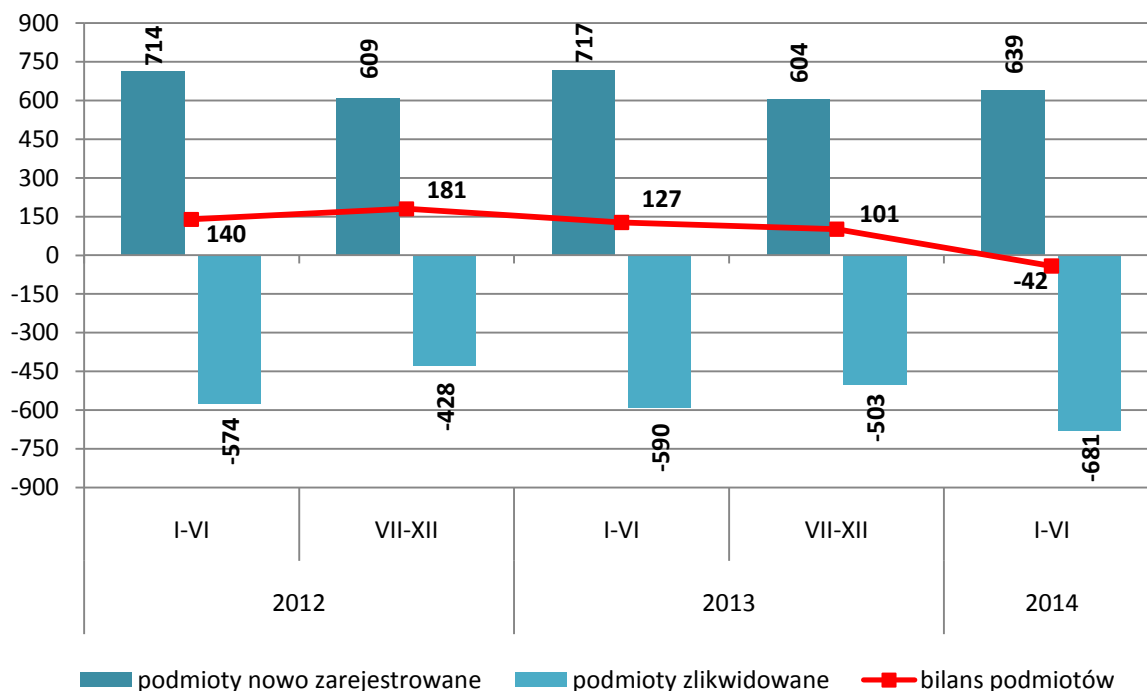
W strukturze podmiotów gospodarczych (wykres 19) dominowały jednostki z grupy „Transport”, które według stanu na koniec czerwca 2014 r. stanowiły 31,5% wszystkich podmiotów tworzących obszar gospodarki turystycznej. Począwszy od roku 2013 drugą pod względem liczebności pozostaje grupa „Gastronomia” (z udziałem 21,8% na koniec półrocza 2014 r.). Trzecią pozycję zajmuje grupa „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (20,7%), która ze względu na spadek liczby podmiotów do niej zaliczanych oraz wzrost liczby podmiotów z obszaru „Gastronomia”, systematycznie zmniejszała swój udział w strukturze podmiotów gospodarki turystycznej Krakowa. Najmniej liczną grupą pozostają podmioty działające w branży „Obiekty noclegowe”, z udziałem nie przekraczającym w analizowanych latach 5,2%.

W końcu I półrocza 2014 r. w obszarze gospodarki turystycznej działało 15,5 tys. podmiotów gospodarczych. Udział liczby podmiotów zlikwidowanych w ogóle podmiotów działających wyniósł 4,4%, natomiast podmiotów nowo zarejestrowanych 4,1%. Dla porównania- w końcu I półrocza 2012 r. wskaźniki wyniosły odpowiednio 3,8% i 4,7%.

Pierwsze półrocze było również jedynym okresem, w którym odnotowano nadwyżkę podmiotów zlikwidowanych nad nowo zarejestrowanymi w obszarze gospodarki turystycznej z bilansem na poziomie minus 42 (wykres 20).

Wykres 20.

Bilans podmiotów nowo zarejestrowanych i zlikwidowanych w obszarze gospodarki turystycznej ogółem w Krakowie w latach 2012-2014

W całym okresie objętym analizą, dodatni bilans podmiotów gospodarczych wystąpił w grupach: „Gastronomia”, „Obiekty noclegowe”, „Kultura” oraz „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”. Grupą, w której w każdym kolejnym półroczu notowano ubytek podmiotów było „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, natomiast pozostałe dwie grupy branżowe tj. „Transport” oraz „Biura podróży”, w zależności od półrocza, notowały dodatni lub ujemny bilans podmiotów gospodarczych.

W okresie od lipca 2013 r. do czerwca 2014 r. w całym obszarze gospodarki turystycznej zlikwidowano 1184 podmioty gospodarcze (wykres 21), więcej o 16,3% niż w okresie lipiec 2012 r. – czerwiec 2013 r. Najwięcej zlikwidowanych podmiotów pochodziło z grupy „Transport” (32,7% ogółu zlikwidowanych), „Gastronomia” (23,6%) oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (20,7%). Jednak należy mieć na uwadze, że grupy te cechuje największy udział jednostek zarejestrowanych w ogóle podmiotów obszaru gospodarki turystycznej.

Wykres 21

Liczba podmiotów zlikwidowanych w II półroczu 2013 r. i I półroczu 2014 r. według grup branżowych

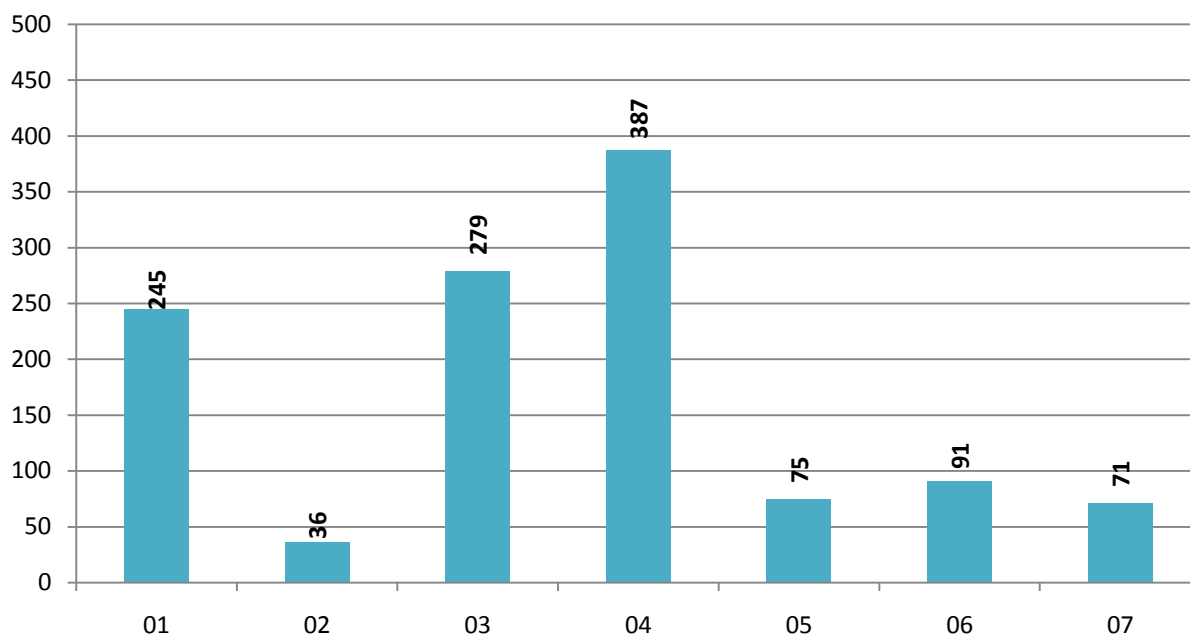

Tabela nr 7 przedstawia zestawienie zarejestrowanych podmiotów gospodarczych według liczby pracujących. W poszczególnych półroczach lat 2012 - 2014 liczba podmiotów „małych”, o liczbie pracujących do 9 osób, wahała się między 14,7 tys. a 15,0 tys. Do II półrocza 2013 r. obserwowano wzrost liczby podmiotów tej klasy. W I półroczu 2014 r. odnotowano spadek liczby „małych” podmiotów o 77 w odniesieniu do II półrocza 2013 r. (mniej o 0,5%), jednak nadal było ich więcej niż w 2012 r. Grupa jednostek „średnich”, w których pracuje od 10 do 49 osób, nie przekraczała liczebnością 545 podmiotów. W obszarze gospodarki turystycznej Krakowa działało, w zależności od półrocza, od 64 do 66 jednostek „dużych”, o liczbie pracujących powyżej 49 osób.

Tabela 7.

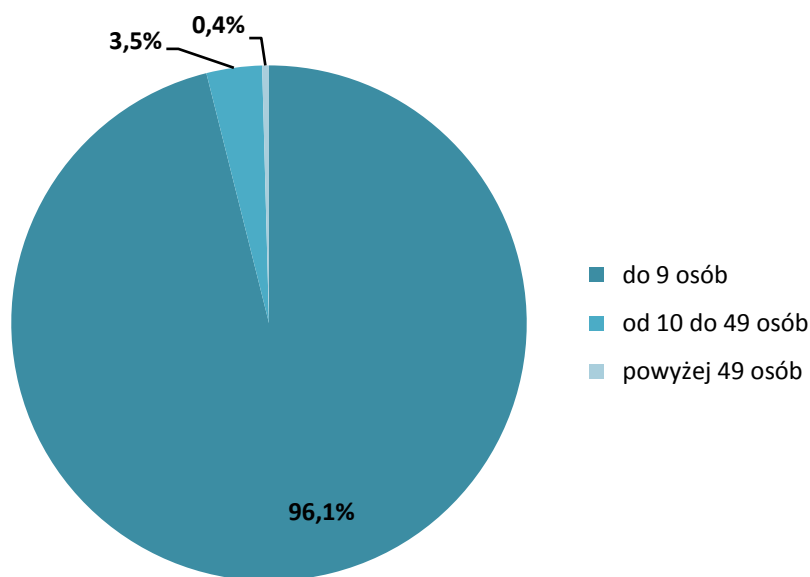
Podmioty obszaru gospodarki turystycznej Krakowa według liczby pracujących w latach 2012 – 2014

Wyszczególnienie	2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Ogółem	15277	15391	15506	15585	15503
w tym o liczbie pracujących:					
do 9 osób	14677	14822	14906	14974	14897
od 10 do 49 osób	536	504	535	545	540
powyżej 49 osób	64	65	65	66	66

Struktura podmiotów według liczby pracujących w kolejnych półroczach jest nie podlegała większym zmianom. Dominowały podmioty „małe”, których udział w liczbie podmiotów ogółem wahał się między 96,1% a 96,3%. Udział podmiotów „średnich”, za wyjątkiem II półrocza 2012 r., wynosił 3,5%. Z kolei podmioty „duże” stanowiły 0,4% liczby podmiotów obszaru gospodarki turystycznej Krakowa.

Wykres 22.

Struktura podmiotów obszaru gospodarki turystycznej Krakowa według liczby pracujących na koniec I półrocza 2014 r.

W grupie podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób, według stanu na koniec czerwca 2014 r., najwięcej podmiotów działało w obszarach „Transport” (32,5% podmiotów „małych”), „Gastronomia” i „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (po 21,0%), najmniej natomiast w grupie „Obiekty noclegowe” (5,2%).

Podmioty działające w grupie „Gastronomia” były najliczniejszą grupą jednostek o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (udział 41,9% w I półroczu 2014 r.). Drugi i trzeci w kolejności udział należał do grup „Obiekty noclegowe” (16,5%) oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (15,0%). Najmniej liczną zbiorowością były podmioty, których działalność zarejestrowana była w grupie „Biura podróży, przewodnicy” (5,4%) oraz „Transport” (6,1%).

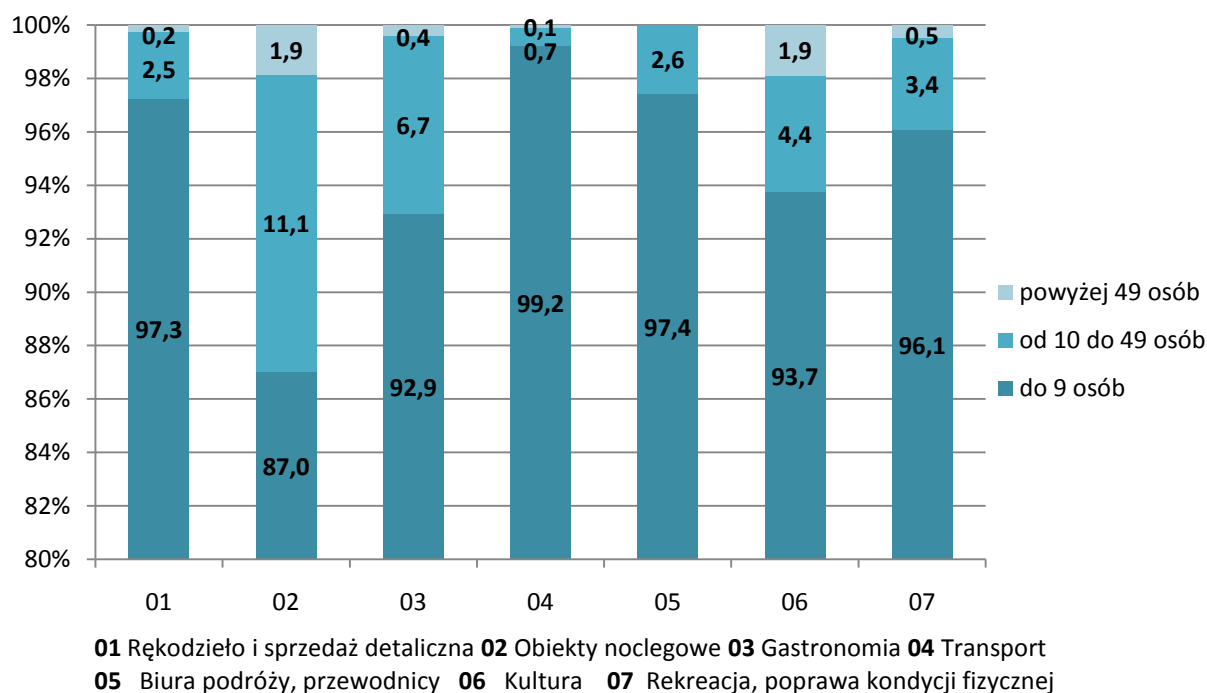
Jednostki „duże” zostały zdominowane przez podmioty działające w grupie „Kultura” (udział 30,3% w I półroczu 2014 r.), „Obiekty noclegowe” (22,7%) oraz „Gastronomia” (19,7%). Nie zarejestrowano natomiast podmiotów o liczbie pracujących powyżej 49 osób w grupie „Biura podróży, przewodnicy”.

Grupa „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” posiadała podobny udział we wszystkich trzech rodzajach podmiotów ze względu na liczbę pracujących. Jej udział w danej kategorii podmiotów wyniósł: podmioty „małe” i „średnie” - po 6,7%, podmioty „duże” - 7,6%.

Na wykresie 23 przedstawiona została struktura podmiotów w grupach branżowych według liczby pracujących. Najbardziej odmienną strukturą wyróżniały się podmioty działające w grupie „Obiekty noclegowe” oraz „Transport”, gdzie udział podmiotów z liczbą pracujących do 9 osób wyniósł odpowiednio 87,0% i 99,2%. Zbliżoną strukturę posiadały podmioty z grup „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” oraz „Biura podróży, przewodnicy”, gdzie liczba podmiotów „małych” stanowiła odpowiednio 97,3% i 97,4%, natomiast „średnich” odpowiednio 2,5% i 2,6%. W grupie „Obiekty noclegowe” oraz „Kultura” odnotowano taki sam udział podmiotów „dużych” (po 1,9%).

Wykres 23.

Struktura podmiotów w grupach branżowych według liczby pracujących na koniec I półrocza 2014 r.

W grupie podmiotów „małych” obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w poszczególnych półroczach lat 2012 – 2013 notowano nadwyżkę podmiotów nowo zarejestrowanych nad wyrejestrowanymi, co przekładało się na dodatni bilans liczby podmiotów. W pierwszym półroczu 2014 r. grupa podmiotów o liczbie pracujących do 9 osób była jedyną, gdzie saldo było ujemne (minus 45). W przypadku jednostek „średnich” ujemny bilans liczby podmiotów wystąpił jedynie w II półroczu 2012 r. (minus 2), w przypadku podmiotów „dużych” - w I półroczu 2012 r. (minus 1).

Dla podmiotów działających w Krakowie w obszarze gospodarki turystycznej obliczony został **wskaźnik przeżycia** kolejnych lat (tabela 8). Przy naliczaniu wskaźnika przyjęto zaklasyfikowanie podmiotów według cech w momencie rejestracji, bez względu na to, czy uległy one zmianie w roku badania.

Tabela 8.
Przeżywalność podmiotów gospodarki turystycznej w Krakowie w kolejnych latach aktywności na rynku w latach 2005 - 2013

Podmioty nowoza- rejestrwane	Wskaźnik przeżycia w %								
	pierwszego roku	drugiego roku	trzeciego roku	czwartego roku	piątego roku	szóstego roku	siódmego roku	ósmego roku	dziwiątego roku
2004 980	2005 80,5	2006 70,3	2007 64,3	2008 60,0	2009 56,7	2010 54,9	2011 52,6	2012 50,1	2013 47,8
2005 1146	2006 78,9	2007 69,6	2008 64,2	2009 61,6	2010 58,1	2011 54,0	2012 52,2	2013 49,8	
2006 1280	2007 81,4	2008 69,4	2009 64,9	2010 61,2	2011 54,9	2012 53,2	2013 50,5		
2007 1050	2008 82,9	2009 74,9	2010 67,2	2011 60,8	2012 58,6	2013 54,5			
2008 1118	2009 86,9	2010 76,1	2011 65,4	2012 59,7	2013 55,1				
2009 1545	2010 87,6	2011 75,9	2012 68,3	2013 61,0					
2010 1598	2011 82,1	2012 72,4	2013 64,5						
2011 1123	2012 82,5	2013 73,3							
2012 1323	2013 86,8								

Wskaźnik przeżycia pierwszego podmiotów w obszarze gospodarki turystycznej dla roku dla 2013 r. wynoszący 86,8% oznacza, że spośród wszystkich jednostek nowo zarejestrowanych w 2012 r., po roku działalności tj. w 2013 r. aktywnych jest nadal 86,8% podmiotów.

Z podmiotów zarejestrowanych w 2004 r. po pierwszym roku zlikwidowanych zostało 19,5% jednostek. Kolejne lata charakteryzowały się coraz mniejszym odsetkiem podmiotów zlikwidowanych (po drugim roku przestało działać kolejne 10,2% podmiotów, po trzecim 6,0%, po czwartym 4,3%, po piątym roku 3,3%). Pomimo iż podmiotom zarejestrowanym w 2008 r. towarzyszył wyższy niż dla 2004 r. wskaźnik przeżycia pierwszego roku – zlikwidowano 13,1% jednostek, w kolejnych latach notowano wysokie przyrosty jednostek likwidowanych (10,8% po drugim roku, 10,7% po trzecim roku oraz kolejne 5,7% i 4,6% po czwartym i piątym roku działalności).

W rezultacie, po pierwszych pięciu latach działalności w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie, funkcjonowało więcej podmiotów nowo zarejestrowanych w 2004 r. niż tych, których rok rejestracji przypadł na 2008 r. (wskaźnik przeżycia piątego roku odpowiednio 56,7% i 55,1%). Wskaźniki przeżycia dla kolejnych lat prezentuje wykres 24.

Wykres 24.

Wskaźnik przeżycia podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie

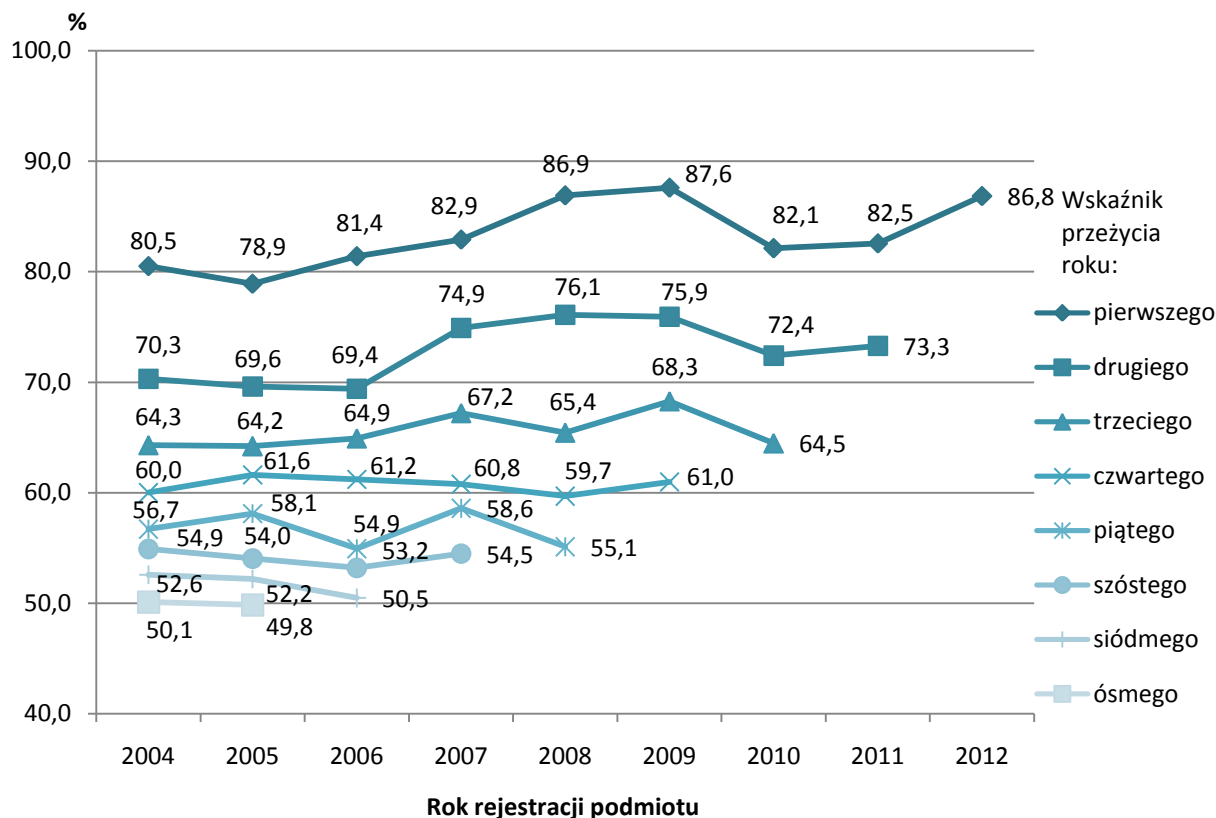

Tabela 9.**Wskaźnik przeżycia podmiotów po pięciu latach działalności według grup branżowych**

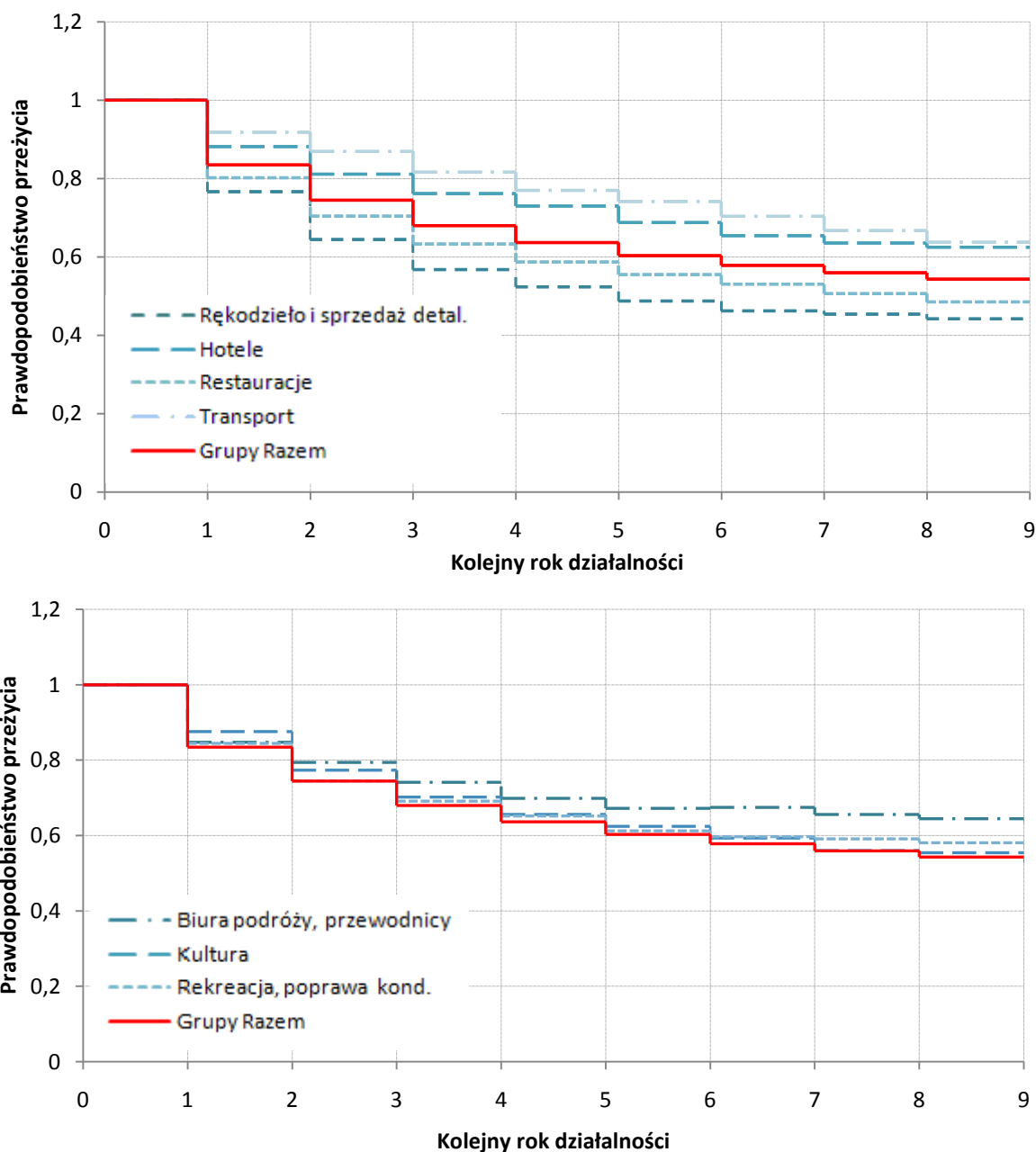
Nazwa grupy	Aktywne podmioty na rynku po pięciu latach działalności, zarejestrowane w roku:		
	2004	2008	Różnica w p. proc.
	w %		
Rękodzieło i sprzedaż detaliczna	44,7	37,8	-6,9
Obiekty noclegowe	58,5	62,3	3,8
Gastronomia	55,2	46,8	-8,4
Transport	76,6	68,3	-8,3
Biura podróży, przewodnicy	68,3	58,3	-10,0
Kultura	55,3	64,0	8,7
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	63,2	44,3	-18,9

W tabeli 9 dokonano zestawienia aktywności podmiotów gospodarczych po pięciu latach działalności od momentu ich zarejestrowania w latach 2004 i 2008 w poszczególnych grupach branżowych, tj. w roku 2009 i 2013. Korzystniejsza sytuacja wystąpiła w dwóch grupach tj. „Obiekty noclegowe” oraz „Kultura”, gdzie w 2013 r. na rynku pozostawało więcej podmiotów aktywnych, niż miało to miejsce w roku 2009.

W przypadku pozostałych grup, po pięciu latach aktywności na rynku, wskaźnik przeżycia podmiotów nowo zarejestrowanych w 2008 r. był niższy w stosunku do tych, których data zarejestrowania przypadła na rok 2004. Największy spadek liczby podmiotów aktywnych towarzyszył podmiotom z grupy „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” – po pięciu latach aktywności, wskaźnik przeżycia dla podmiotów zarejestrowanych w 2008 r. był niższy o 18,9 p. proc. od wskaźnika dla jednostek zarejestrowanych w roku 2004.

Wykres 25.

Funkcja przeżycia podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie wg grup branżowych

Przedstawiona na wykresie 25 funkcja przeżycia podmiotów gospodarczych z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa ogółem oraz w grupach branżowych, została oszacowana metodą Kaplana-Meiera. Metoda ta umożliwia wykorzystanie danych uciętych, czyli danych o podmiotach, które w dalszym ciągu, tj. w końcu roku 2013, są obecne na rynku. Funkcja przeżycia podaje prawdopodobieństwo tego, że podmiot będzie obecny na rynku przynajmniej daną liczbę lat.

Jak wskazuje tabela 10 prawdopodobieństwo „przeżycia” na rynku pierwszego roku przez nowo zarejestrowany podmiot gospodarczy z obszaru gospodarki turystycznej wynosi 83,5%. Szanse na to, że jednostka przetrwa na rynku przynajmniej 5 lat wynoszą 60,3%, natomiast po dziewięciu latach działalności aktywnych zostanie 53,2% podmiotów. Zatem w kolejnych latach prawdopodobieństwo przetrwania podmiotu na rynku zmniejsza się⁴, jednak z roku na rok tempo spadku przeżywalności nie jest tak duże jak w początkowych latach działalności. Zatem kluczowe dla przetrwania firmy są pierwsze lata jej funkcjonowania.

Tabela 10.

Prawdopodobieństwo przeżycia podmiotów gospodarczych w Krakowie według grup branżowych w kolejnych latach aktywności na rynku w latach 2005-2013

Kolejny rok działalności przedsiębiorstw	Grupy Razem	01	02	03	04	05	06	07
		Rękodzieło i sprzedaż detal.	Obiekty noclegowe	Gastronomia	Transport	Biura podróży, przewodnicy	Kultura	Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej
%								
0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
1	83,5	76,6	88,1	80,2	91,8	84,8	87,6	84,5
2	74,5	64,4	81,1	70,4	86,9	79,4	77,4	74,5
3	68,0	56,8	76,2	63,3	81,6	74,2	70,2	69,1
4	63,7	52,4	73,0	58,7	77,0	69,9	65,6	65,2
5	60,3	48,8	68,8	55,5	74,1	67,2	62,5	61,3
6	57,9	46,2	65,4	53,1	70,4	67,5	59,4	59,7
7	56,0	45,4	63,5	50,6	66,7	65,6	56,0	59,1
8	54,3	44,2	62,5	48,5	63,8	64,5	55,5	58,1
9	53,2	42,7	63,8	47,0	63,1	63,8	53,6	57,2

Analiza przeżywalności podmiotów w grupach branżowych wskazuje, że po pierwszym roku aktywności na rynku największe szanse na przetrwanie mają podmioty z grupy „Transport” (91,8%), najmniejsze zaś jednostki z grupy „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” (76,6%). W kolejnych latach działalności najtrudniejsza sytuacja towarzyszy grupom „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” oraz „Gastronomia”, gdzie z każdym kolejnym rokiem ubywa najwięcej podmiotów. Najwyższą przeżywalnością cechują się podmioty z grupy „Transport” oraz „Obiekty noclegowe” i „Biura podróży, przewodnicy”.

⁴ Jeżeli podmioty, które przestały być aktywne w danym roku wznowią swoją działalność w późniejszym okresie, prawdopodobieństwo przeżycia dla kolejnego roku będzie wyższe niż w okresie go poprzedzającym. Taka sytuacja miała miejsce w grupach „Obiekty noclegowe” oraz „Biura podróży”.

2.4. Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego

Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego – to przedsiębiorstwa, w których w końcu roku ulokowany był kapitał zagraniczny. Udziałowcami zagranicznymi mogą być osoby fizyczne nieposiadające obywatelstwa polskiego, osoby prawne i jednostki organizacyjne niebędące osobą prawną z siedzibą za granicą oraz osoby prawne z siedzibą w Polsce zależne od podmiotów zagranicznych.

Prezentowane dane dotyczą tych podmiotów gospodarczych, niezależnie od ich formy prawnej i wielkości, które mają siedzibę w Krakowie i których działalność należy do obszaru gospodarki turystycznej. Źródłem danych, które wykorzystano do scharakteryzowania zbiorowości podmiotów, w których udziały posiadali inwestorzy zagraniczni było realizowane przez GUS roczne sprawozdanie statystyczne dla podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego.

Kapitał zagraniczny – to kapitał wniesiony do przedsiębiorstwa, w postaci środków finansowych (gotówka, akcje, obligacje), rzeczowych aktywów trwałych (maszyny, urządzenia, środki transportu, nieruchomości) oraz wartości niematerialnych i prawnych (patenty, licencje itp.) przez podmiot zagraniczny.

Kapitał podstawowy (zakładowy) – to oznaczona kwota pieniężna stanowiąca sumę udziałów wszystkich wspólników, a zarazem będąca pierwotnym majątkiem przedsiębiorstwa. Jego wysokość jest ustalona w umowie spółki i wpisana w rejestrze sądowym. Jest to wkład właścicieli spółki, który wnoszą oni w momencie zakładania przedsiębiorstwa, aby miało ono środki do rozpoczęcia działalności. Może on być wniesiony w postaci gotówki, bądź np. środków trwałych, takich jak maszyny czy nieruchomości. Kapitał podstawowy stanowi podstawę odpowiedzialności spółki wobec wierzycieli i gwarancję jej wypłacalności, ma także znaczenie przy ubieganiu się o kredyty bankowe.

Przychody z całokształtu działalności – obejmują przychody netto ze sprzedaży produktów, przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, pozostałe przychody operacyjne, przychody finansowe.

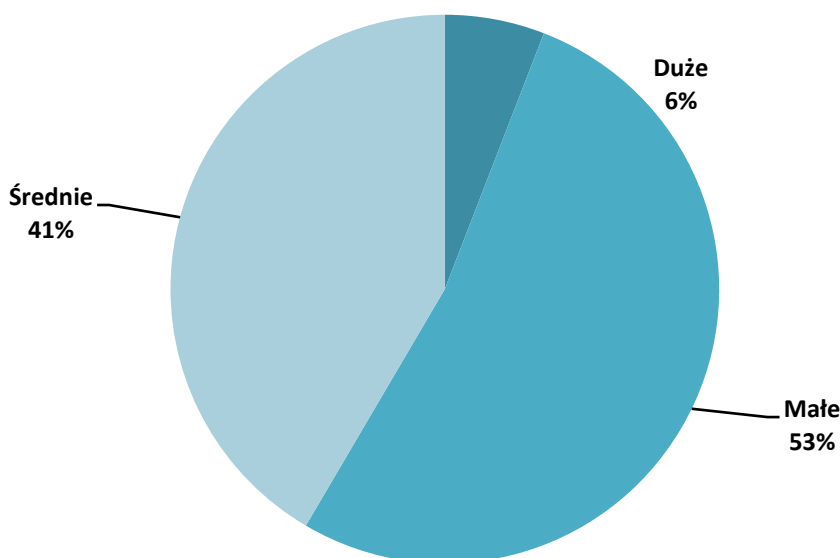
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności – obejmują koszty działalności operacyjnej pomniejszone o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby i skorygowane o zmianę stanu produktów, a także koszty finansowe i pozostałe koszty operacyjne.

Wynik finansowy brutto – to wynik na działalności gospodarczej, dodatni wynik finansowy jest nazywany zyskiem, zaś ujemny stratą.

Podmioty z udziałem kapitału zagranicznego działające w latach 2010 – 2012 w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa scharakteryzowane zostały pod kątem ich wielkości, struktury kapitału podstawowego, kraju pochodzenia kapitału zagranicznego, przychodów, kosztów i wyniku finansowego oraz przeciętnej liczby pracujących.

Wykres 26.

Struktura wielkościowa przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa w 2012 r.

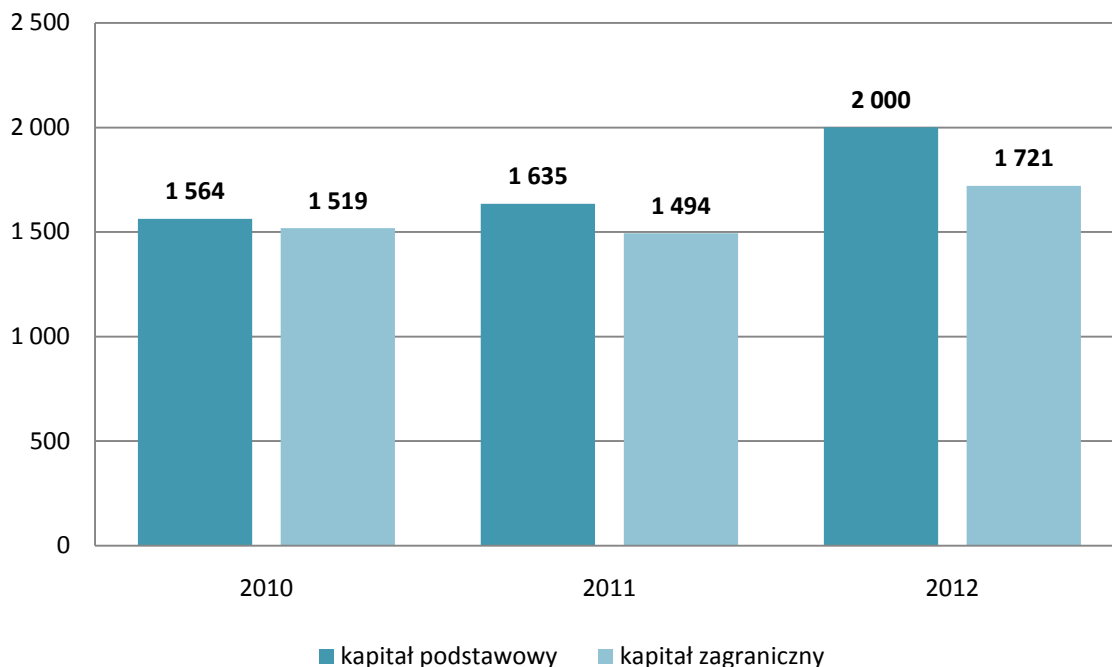
W 2012 roku podmioty z udziałem kapitału zagranicznego działające w obszarze gospodarki turystycznej stanowiły niemal 10% wszystkich przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego działających w Krakowie. Ponad połowę (53%) stanowiły przedsiębiorstwa małe tzn. podmioty, w których liczba pracujących jest mniejsza niż 10 osób. Przedsiębiorstwa średnie, w których liczba pracujących wynosi od 10 do 49 osób stanowiły 41%, natomiast przedsiębiorstwa duże, gdzie liczba pracujących wynosi ponad 50 osób stanowiły jedynie ok. 6% podmiotów z udziałem kapitału zagranicznego działających w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa. Najwięcej przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej posiadających udziały kapitału zagranicznego, działających w latach 2010 - 2012 wystąpiło w grupie „Restauracje”, „Obiekty noclegowe” oraz „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, odpowiednio 35%, 21% i 17%.

Wartość kapitału podstawowego przypadająca na 1 podmiot z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa w końcu 2010 r. wyniosła ponad 1,5 mln zł. W 2011 roku kapitał podstawowy przypadający na 1 jednostkę wyniósł ponad 1,6 mln zł, jednocześnie nastąpił niewielki spadek wartości kapitału zagranicznego. Rok 2012 przyniósł kolejny wzrost zarówno wartości kapitału podstawowego (o ok. 23% do poziomu ok. 2 mln zł na 1 podmiot z udziałem kapitału zagranicznego), jak i zagranicznego (ponad 1,7 mln

na 1 podmiot). Wzrost ten nastąpił pomimo spadku liczby podmiotów, które posiadały kapitał zagraniczny i złożyły sprawozdanie.

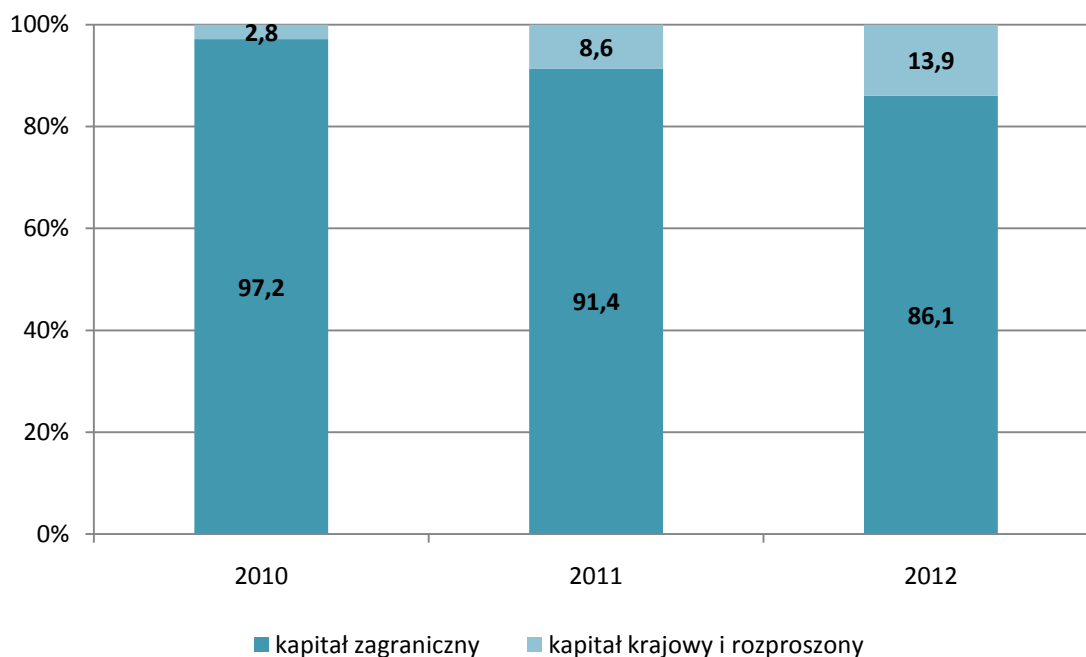
Wykres 26.

Wartość kapitału podstawowego i zagranicznego przypadająca na 1 podmiot gospodarki turystycznej z udziałem kapitału zagranicznego w latach 2010⁵-2012 (w tys. zł)

Wykres 27.

Podział kapitału podstawowego w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2010 – 2012

⁵ W związku ze zmianami w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa spowodowanych napływem/odpływem podmiotów o określonej działalności PKD, w celu zachowania porównywalności danych, dokonano korekty wartości za rok 2010 względem poprzedniego Raportu.

Udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym w 2010 r. wyniósł aż 97,2%. Natomiast w dwóch kolejnych latach udział kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym zaczął spadać. Na wykresie 27 widać, że w roku 2011 r. nastąpił wzrost kapitału podstawowego oraz nieznaczny spadek kapitału zagranicznego, co spowodowało, że udział kapitału zagranicznego w podstawowym zmniejszył się do 91,4%. W roku 2012 tendencja wzrostowa kapitału podstawowego nadal się utrzymała i pomimo, że kapitał zagraniczny również zaczął rosnąć, jego udział w kapitale podstawowym spadł do poziomu 86,1%. Nadal jednak kapitał zagraniczny ma zdecydowaną przewagę nad kapitałem krajowym. W poszczególnych grupach gospodarki turystycznej udział kapitału zagranicznego w prezentowanych latach jest względnie stały i wynosi od 75% do 100%, co oznacza, że jeżeli już podmiot zagraniczny nabywał udziały w przedsiębiorstwach, to posiadał w nich zdecydowaną przewagę. W 2012 r. najwięcej kapitału zagranicznego ulokowane było w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” (46,5% kapitału zagranicznego ulokowanego w całym obszarze gospodarki turystycznej) oraz grupie „Obiekty noclegowe” (45,0%). Najmniej kapitału zagranicznego znajdowało się w grupie „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, „Kultura” oraz „Biura podróży, przewodnicy”.

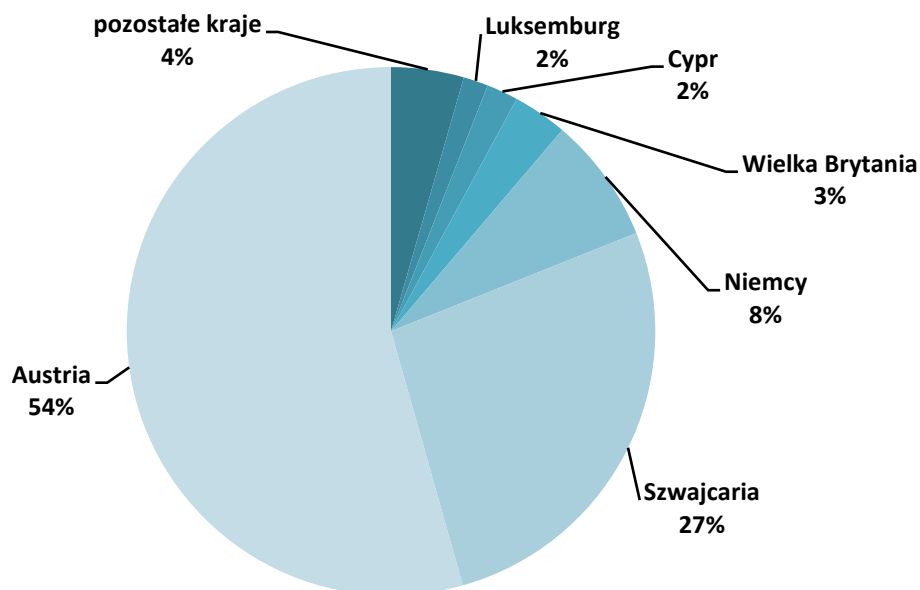
Tabela 11.

Odsetek kapitału zagranicznego w kapitale podstawowym przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego gospodarki turystycznej Krakowa według grup branżowych

Nazwa grupy	2010	2011	2012
	%		
OBSZAR GOSPODARKI TURYSTYCZNEJ	97,2	91,4	86,1
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	96,9	99,0	95,3
Obiekty noclegowe	98,9	87,7	76,7
Gastronomia	91,1	75,2	75,1
Transport	96,6	92,9	94,4
Biura podróży, przewodnicy	99,6	99,6	98,2
Kultura	100,0	100,0	100,0
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	88,3	88,3	88,3

Wykres 28.

Kapitał zagraniczny ulokowany w przedsiębiorstwach gospodarki turystycznej Krakowa w 2012 roku według kraju pochodzenia kapitału i wartości.

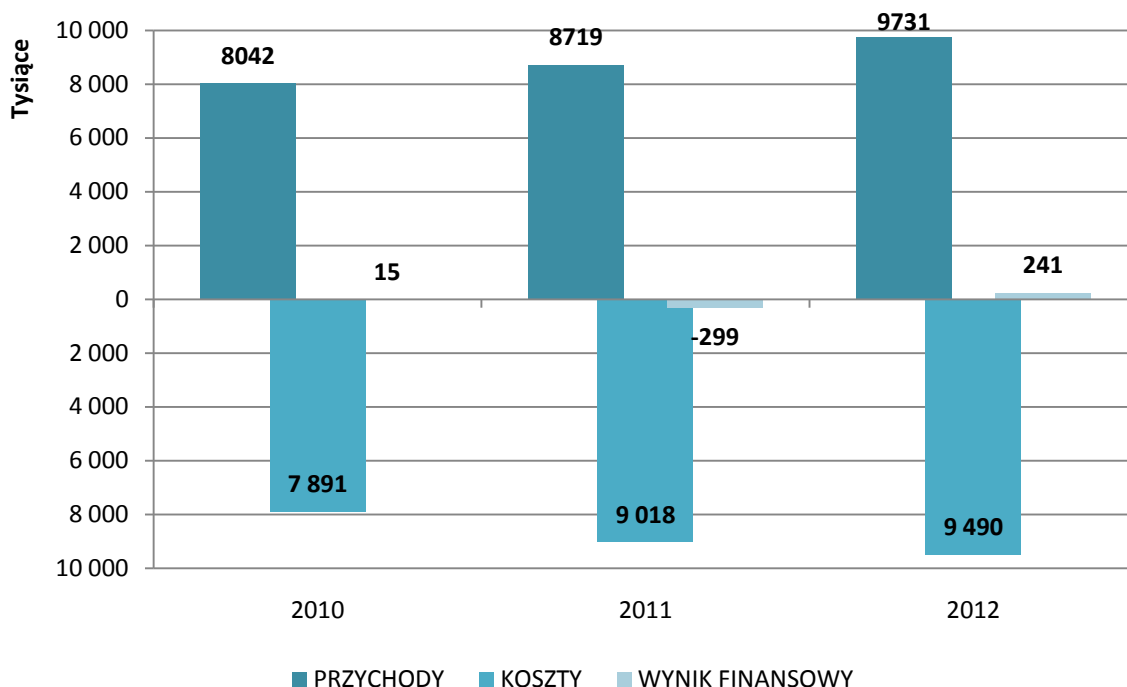

Największy odsetek wartości kapitału zagranicznego ulokowanego w przedsiębiorstwach gospodarki turystycznej Krakowa pochodziło od inwestorów austriackich. W 2012 roku stanowił on ponad 54% wartości obcego kapitału ulokowanego w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego. Drugim znaczącym inwestorem z którego pochodził kapitał zagraniczny była Szwajcaria (27% wartości kapitału zagranicznego). Na kolejnych miejscach, jednak ze zdecydowanie mniejszymi udziałami znalazły się Niemcy, Wielka Brytania, Luksemburg i Cypr.

Krajami, z których najczęściej pochodził kapitał zagraniczny w 2012 roku były Austria, Szwecja i Ukraina (każde z nich było udziałowcami ok. 9% podmiotów z kapitałem zagranicznym), Francja, Włochy (były udziałowcami ok. 8% podmiotów z kapitałem zagranicznym) oraz Wielka Brytania, Słowacja i Niemcy (były udziałowcami odpowiednio po 7% oraz 6% podmiotów z kapitałem zagranicznym).

Wykres 29.

Przeciętne przychody, koszty oraz wynik finansowy przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego gospodarki turystycznej Krakowa⁶ przypadające na 1 podmiot

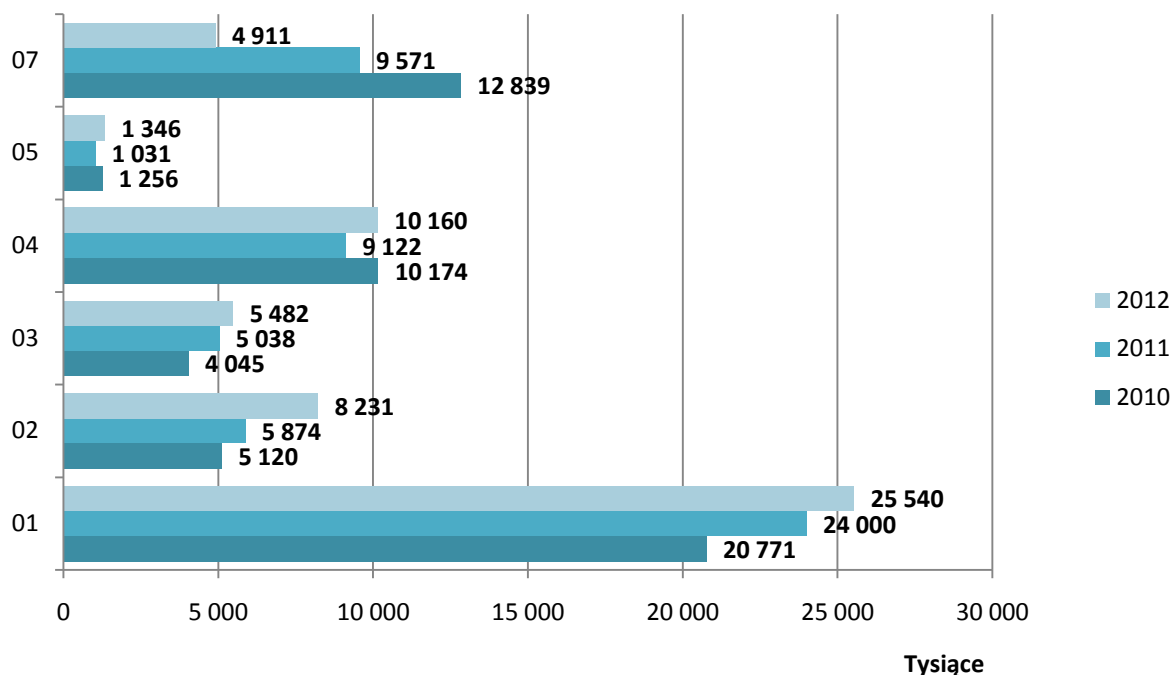

Jak pokazuje wykres 29 cały czas rosną przychody przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej, niestety rosną także koszty z całokształtu działalności, co spowodowało, że rok 2011 przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego zakończyły ujemnym wynikiem finansowym. Jednak lata 2010 i 2012 przedsiębiorstwa z udziałem kapitału zagranicznego zakończyły zyskiem. W 2010 r. przeciętny zysk w 1 podmiocie wyniósł ok. 15 tys. zł, natomiast w 2012 r. ok. 241 tys. zł. (trzeba pamiętać, że przeciętna liczona jest dla wszystkich obserwowanych podmiotów, zawiera więc przedsiębiorstwa duże, średnie i małe).

Jak pokazuje wykres 30 niemal w każdej grupie przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego w 2012 r. rosły przychody na 1 podmiot. Wyjątkiem jest grupa „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, gdzie odnotowano znaczny spadek przychodów w porównaniu z poprzednimi latami. Nie jest to spowodowane złą kondycją przedsiębiorstw w tej grupie lecz zmianami w ich strukturze i rodzaju prowadzonej działalności. Największy poziom przychodów przypadających na 1 podmiot odnotowują podmioty z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” oraz „Transport”.

⁶ W związku ze zmianami w obszarze gospodarki turystycznej Krakowa spowodowanych napływem/odpływem podmiotów o określonej działalności PKD, w celu zachowania porównywalności danych, dokonano korekty wartości za rok 2010 względem poprzedniego Raportu.

Wykres 30.

Przychody przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego wg grup branżowych przypadające na 1 podmiot⁷

01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna; 02 Obiekty noclegowe; 03 Gastronomia;
04 Transport; 05 Biura podróży, przewodnicy; 07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej

W 2012 roku przeciętna liczba pracujących w obszarze gospodarki turystycznej przypadająca na 1 podmiot w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego wynosiła w podmiotach dużych 414 osób. W podmiotach średnich posiadających udziały kapitału zagranicznego pracowało przeciętnie po 22 osoby, natomiast w podmiotach małych średnio po 1 osobie. W roku 2012 najwięcej osób zatrudnionych było w grupie „Transport”, „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” oraz „Gastronomia”. Te trzy grupy podmiotów zatrudniały niemal 90% wszystkich pracujących w przedsiębiorstwach z udziałem kapitału zagranicznego w obszarze gospodarki turystycznej.

⁷ Przychody podmiotów z grupy 06 „Kultura” nie są pokazywane ze względu na zachowanie tajemnicy statystycznej

2.5. Pracujący i wynagrodzenia

Informacje o liczbie pracujących i wynagrodzeniach pochodzą z miesięcznych meldunków o działalności gospodarczej składanych przez podmioty gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 50 osób (tzn. podmioty duże) oraz reprezentatywną 10% próbę wylosowanych przedsiębiorstw o liczbie pracujących od 10 do 49 osób (tzn. podmioty średnie). Informacje zawarte w raporcie dotyczące liczby pracujących i przeciętnego wynagrodzenia odnoszą się wyłącznie do sektora przedsiębiorstw dużych i średnich działających w Krakowie oraz w obszarze gospodarki turystycznej. Prezentowane zmiany w kondycji tych przedsiębiorstw, liczbie pracujących, zatrudnionych czy wynagrodzeniach nie mogą być wprost uogólnione na cały obszar gospodarki turystycznej. Do pracujących zaliczono osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy, właścicieli, współwłaścicieli oraz pomagających im członków rodzin, agentów, osoby wykonujące pracę nakładczą i członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych. Dane o wynagrodzeniach dotyczą wynagrodzeń brutto.

Tabela 12.

Pracujący w sektorze przedsiębiorstw dużych i średnich w obszarze gospodarki turystycznej oraz w Krakowie ogółem w latach 2010 - 2014

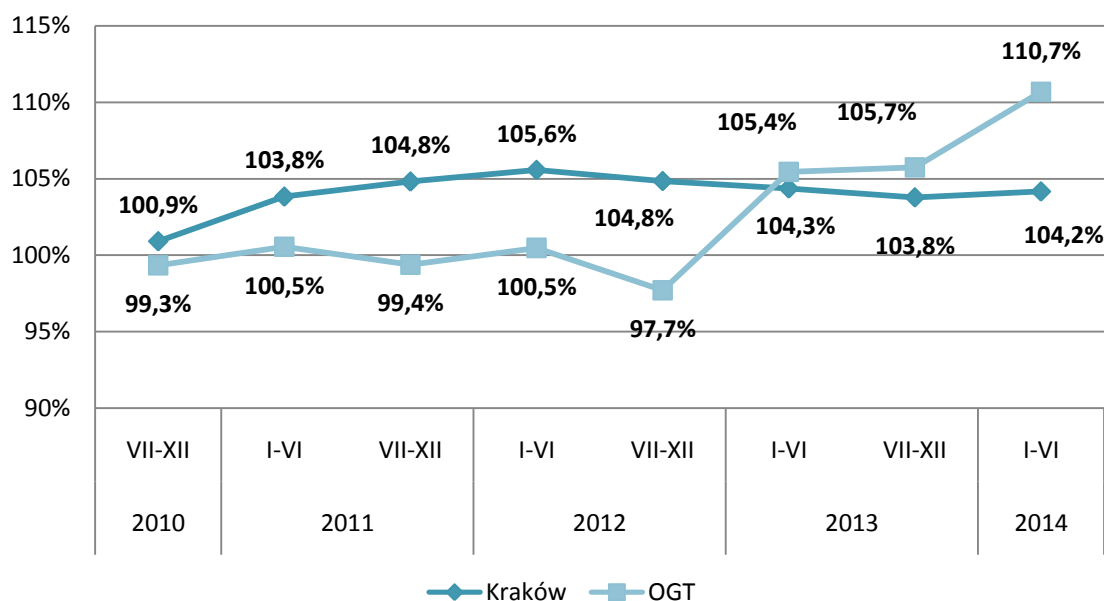
Wyszczególnienie	2010		2011		2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
	średnia liczba pracujących								
Obszar gospodarki turystycznej	14 168	14 072	14 244	14 079	14 234	13 841	14 939	14 980	15 681
Miasto Kraków	205 847	207 689	213 709	215 737	217 300	215 800	214 800	213 600	214 400
Udział liczby pracujących w obszarze gospodarki turystycznej w liczbie pracujących w Krakowie ogółem	%								
	6,9	6,8	6,7	6,5	6,6	6,4	7,0	7,0	7,3

Przeciętna liczba pracujących w Krakowie w sektorze przedsiębiorstw od II półrocza 2010 roku do I półrocza 2012 roku stale rosła. Największy wzrost odnotowano pomiędzy II półroczem 2010 a I półroczem 2011 roku (o ponad 6 tys. osób). Począwszy od II półrocza 2012 roku do końca 2013 roku następował spadek przeciętnej liczby pracujących. Dopiero rok 2014 przyniósł niewielki wzrost liczby pracujących w Krakowie w sektorze przedsiębiorstw i na koniec czerwca 2014 r. średnia liczba pracujących wyniosła 214 400 osób. Nieco inaczej zachowuje się przeciętna liczba pracujących sektora przedsiębiorstw w obszarze gospodarki turystycznej, wykazując nieznaczne wahania, przy czym I półrocza zawsze przynosiły wzrost przeciętnej liczby pracujących względem poprzedniego roku. Od I półrocza 2013 r. w obszarze gospodarki turystycznej zaobserwować możemy wyraźny wzrost liczby pracujących (o ponad

1 tys. osób), a I półrocze 2014 r. przyniosło najwyższą wartość liczby pracujących w całym prezentowanym okresie – ponad 15,6 tys. osób (pomiędzy II półroczem 2012 a I półroczem 2014 nastąpił 13% wzrost liczby pracujących). Od początku 2013 roku, wraz ze wzrostem liczby pracujących, zaobserwować można także wzrost udziału liczby pracujących w obszarze gospodarki turystycznej w ogólnej liczbie pracujących w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie. Po I półroczu 2014 roku udział ten ustalił się na poziomie 7,3%. Szczegółowe dane prezentuje tabela 12.

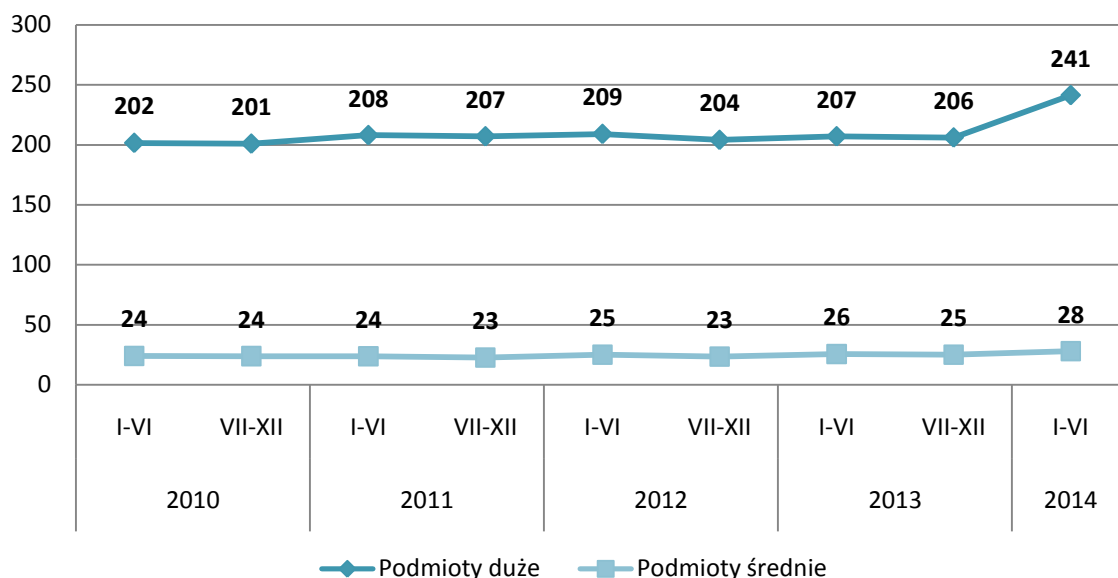
Wykres 27.

Dynamika liczby pracujących w sektorze przedsiębiorstw w obszarze gospodarki turystycznej oraz ogółem w Krakowie w latach 2010 – 2014 (I-VI 2010 = 100)

Wykres 28.

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot działający w obszarze gospodarki turystycznej w latach 2010 - 2014

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot działający w obszarze gospodarki turystycznej w latach 2010 – 2013 nie wykazywała większych zmian (patrz wykres 28). Dopiero I półrocze 2014 roku przyniosło wyraźniejsze zmiany, zarówno wśród podmiotów dużych, jak i średnich. O ile od 2010 do 2013 roku 1 podmiot duży zatrudniał średnio od 202 do 206 osób, o tyle w I półroczu 2014 roku średnia liczba pracujących wzrosła do 241 osób na 1 podmiot. Wśród podmiotów o liczbie pracujących 10 – 49 również odnotowano wzrost średniej liczby pracujących, z 25 w II półroczu 2013 na 28 osób na 1 podmiot w I półroczu 2014 roku.

Wartość środkowa (mediana) liczby pracujących w przedsiębiorstwach obszaru gospodarki turystycznej, bez względu na ich klasę wielkości, w I półroczu 2014 roku wyniosła 46 osób. Oznacza to, że połowa przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej zatrudniała nie więcej niż 46 osób, natomiast druga połowa zatrudnia ponad 46 osób. Wyliczony kwartył dolny liczby pracujących, który w I półroczu 2014 r. wyniósł 23 informuje, że 25% przedsiębiorstw obszaru gospodarki turystycznej zatrudnia nie więcej niż 23 osoby, pozostały odsetek firm ma liczbę pracujących wyższą. Kwartył górny na poziomie 96 oznacza, że 25% podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej ma liczbę pracujących nie mniejszą niż 96 osób, natomiast 75% firm zatrudnia mniej niż 96 osób.

Jak widać na wykresie 29 w obszarze gospodarki turystycznej w I półroczu 2014 r. najwięcej osób (29,0%) zatrudnionych było w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”. Kolejnymi grupami o największym udziale pracujących w obszarze gospodarki turystycznej są „Kultura” (22,2%) oraz „Gastronomia” (18,3%), „Transport” (17,0%) oraz „Obiekty noclegowe” (13,2%). Te grupy można określić jako kluczowe dla rynku pracy obszaru gospodarki turystycznej. Najmniej osób pracowało w przedsiębiorstwach z grup „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej” (0,2%) oraz „Biura podróży i przewodnicy” (0,1%), co nie jest zaskoczeniem, gdyż specyfika rodzaju działalności przedsiębiorstw w tych grupach (wąska profesja i specjalizacja) nie sprzyja generowaniu dużego zatrudnienia.

Wykres 29.

Pracujący w obszarze gospodarki turystycznej według grup branżowych w I półroczu 2014 roku

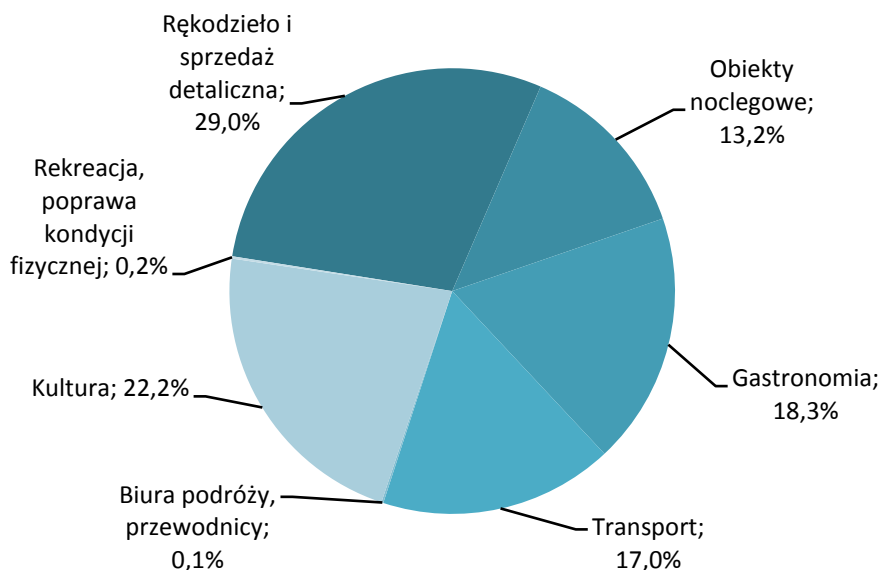

Tabela 13.

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 podmiot w obszarze gospodarki turystycznej według grup branżowych i klasy wielkości (w osobach)

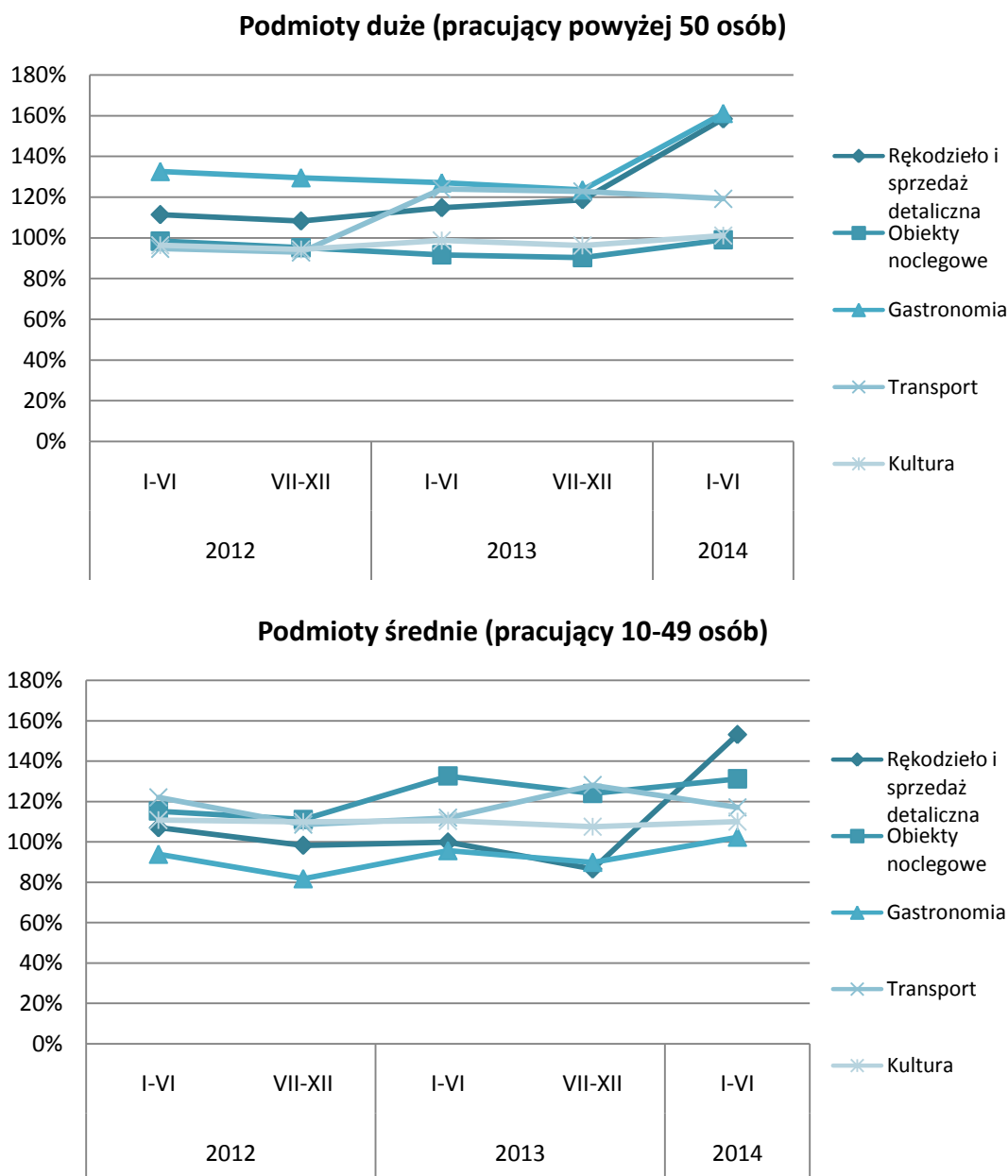
Grupa OGT	2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Podmioty duże o liczbie pracujących powyżej 50 osób					
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	300	291	309	319	426
Obiekty noclegowe	111	107	103	102	112
Gastronomia	184	179	176	171	223
Transport	657	644	860	851	827
Kultura	159	155	163	159	167
Podmioty średnie o liczbie pracujących od 10 do 49 osób					
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	18	17	17	15	26
Obiekty noclegowe	25	24	29	27	29
Gastronomia	25	22	26	24	28
Transport	27	24	25	29	26
Kultura	32	32	32	31	32

Pierwsze półrocze 2014 roku przyniosło wzrost średniej liczby pracujących przypadających na 1 podmiot w obszarze gospodarki turystycznej niemal we wszystkich prezentowanych grupach branżowych i klasach wielkości, zarówno względem poprzedniego roku, jak i I półrocza 2010 roku (rok bazowy dynamiki). Wyjątek stanowiła grupa „Transport”, w której I półrocze 2014 roku przyniosło niewielki spadek liczby pracujących względem końca roku 2013, zarówno w podmiotach dużych, jak i średnich. Podmioty duże w grupie „Obiekty

noclegowe” pomimo, że w I połowie 2014 r. nastąpił wzrost liczby pracujących cały czas notując mniejszą liczbę pracujących niż w I półroczu 2010 roku. Natomiast podmioty średnie z tej grupy notują natomiast wzrost liczby pracujących, zarówno w poszczególnych półroczach jak i względem 2010 roku. Największe wzrosty liczby pracujących w obu klasach wielkości notuje grupa „Rękodzieło i sprzedaż detaliczna” – jest to też jedna z najliczniej reprezentowanych grup w obszarze gospodarki turystycznej. Największa liczba pracujących na 1 podmiot notowana jest w grupie „Transport”. Wynika to z tego, że w obszarze gospodarki turystycznej działa niewiele podmiotów dużych o takim rodzaju działalności, a przeważająca większość działających podmiotów to podmioty małe.

Wykres 30.

Dynamika liczby pracujących przypadających na 1 podmiot obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych i klasy wielkości (2010=100)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie cały czas rośnie i na koniec I półrocza 2014 r. wyniosło 4 092 zł. W stosunku do I półrocza 2010 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie wzrosło o ponad 20%, natomiast w stosunku do I półrocza 2013 r. (analogicznego okresu roku poprzedniego) wzrost przeciętnego wynagrodzenia na koniec czerwca 2014 r. wyniósł ponad 4%. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w obszarze gospodarki turystycznej także rośnie, jednak tempo wzrostu jest znacznie mniejsze, niż w przypadku sektora przedsiębiorstw ogółem w Krakowie. W stosunku do I półrocza 2010 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wzrosło w I półroczu 2014 roku o niecałe 11% i wyniosło 3 003 zł. Było także o ponad 1 000 zł niższe, niż w sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie. W odniesieniu do analogicznego okresu roku poprzedniego wzrost przeciętnego wynagrodzenia w obszarze gospodarki turystycznej, na koniec czerwca 2014 roku wyniósł nieco ponad 1%. W prezentowanym okresie (2010 – 2014) w obszarze gospodarki turystycznej zaobserwować można wyraźną sezonowość w wysokości wypłacanych wynagrodzeń. Wynagrodzenia w II połowie roku są wyższe nie tylko od tych wypłacanych w I połowie, ale także od wynagrodzeń z I połowy roku następnego. Wynagrodzenia są więc wyższe po tzw. „sezonie turystycznym”.

Wykres 31.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie oraz obszarze gospodarki turystycznej w latach 2010 - 2014

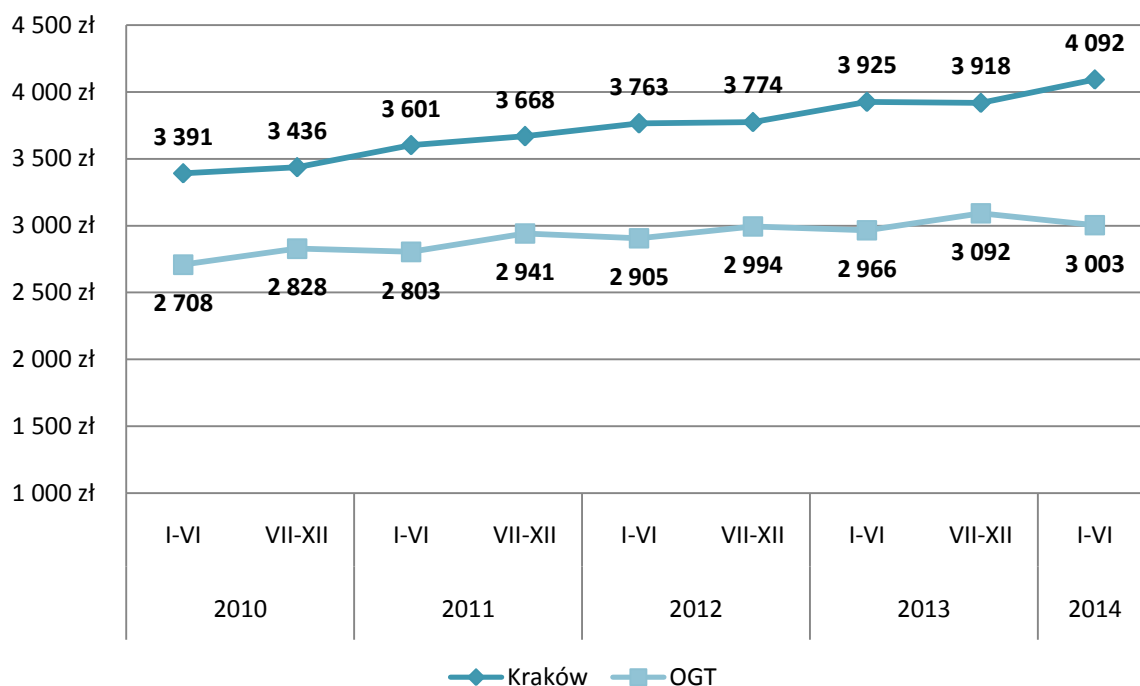

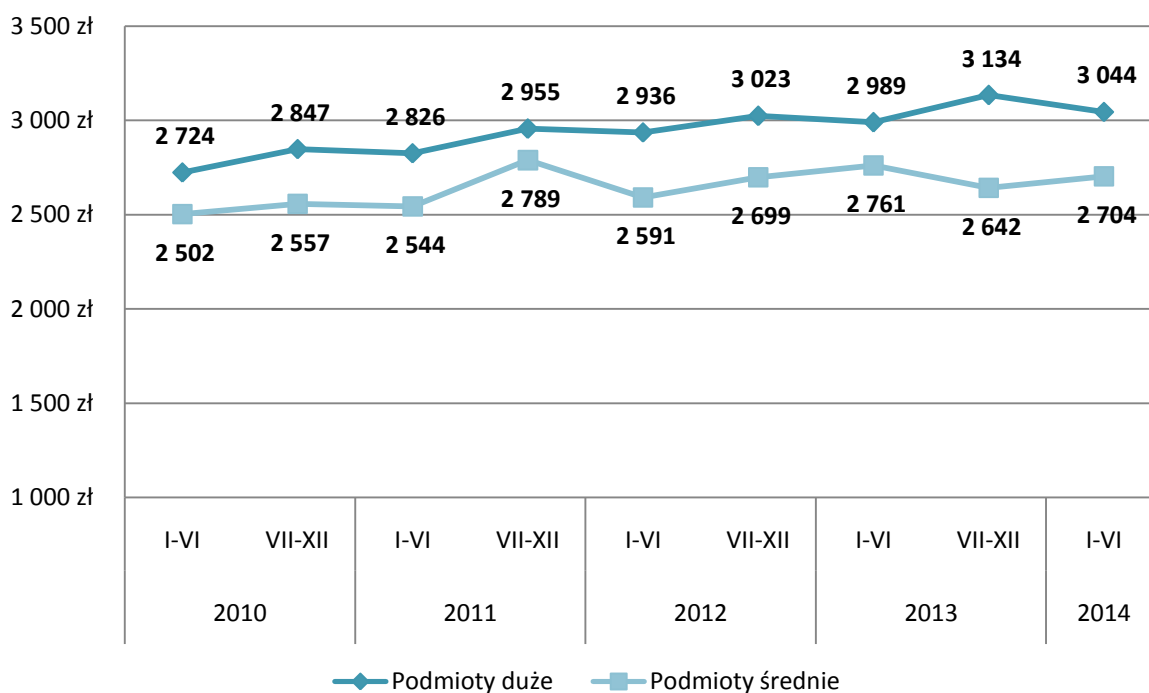
Tabela 14.

Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ogółem w Krakowie oraz obszarze gospodarki turystycznej

Grupa	2010	2011		2012		2013		2014
	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
	I-VI 2010 = 100							
Obszar gospodarki turystycznej	104,4	103,5	108,7	107,3	110,6	109,5	114,2	110,9
Miasto Kraków	101,3	106,2	108,2	111,0	111,3	115,8	115,5	120,7

Wykres 32.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto sektora przedsiębiorstw w obszarze gospodarki turystycznej według klasy wielkości (w zł)

W całym obszarze gospodarki turystycznej widoczna jest także różnica pomiędzy poziomem wynagrodzeń w podmiotach dużych a poziomem wynagrodzeń w podmiotach średnich. W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 50 osób przeciętne miesięczne wynagrodzenie jest wyższe o średnio ok. 300 zł.

Tabela 15.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto sektora przedsiębiorstw w obszarze gospodarki turystycznej według grup branżowych i klasy wielkości (w zł)

Grupa OGT	2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
Podmioty duże o liczbie pracujących powyżej 50 osób					
Ogółem podmioty duże	2 936	3 023	2 989	3 134	3 044
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2 462	2 504	2 576	2 700	2 628
Obiekty noclegowe	2 830	2 971	3 029	3 166	3 165
Gastronomia	1 872	1 911	1 959	2 190	1 992
Transport	3 771	3 837	3 817	3 963	4 017
Kultura	3 299	3 473	3 357	3 563	3 401
Podmioty średnie o liczbie pracujących od 10 do 49 osób					
Ogółem podmioty średnie	2 591	2 699	2 761	2 642	2 704
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2 038	2 013	2 106	2 051	2 667
Obiekty noclegowe	2 724	2 761	2 710	2 578	2 992
Gastronomia	1 926	1 875	2 215	1 877	2 026
Transport	2 106	2 478	2 838	2 747	2 741
Kultura	3 442	3 790	3 472	3 722	3 413

Różnice w wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w obszarze gospodarki turystycznej widoczne są także pomiędzy poszczególnymi grupami branżowymi. W klasie podmiotów dużych najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w okresie od I-VI 2012 r. do I-VI 2014 r. wypłacane było w grupie „Transport” i w I półroczu 2014 roku wyniosło 4 017 zł. Kolejnymi grupami branżowymi w tej klasie podmiotów o najwyższych przeciętnych wynagrodzeniach są „Kultura” i „Obiekty noclegowe”, w których przeciętne wynagrodzenie w I półroczu 2014 roku wyniosło odpowiednio 3 401 zł i 3 165 zł. Najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie w klasie podmiotów dużych odnotowano w grupie „Gastronomia”, w której w I półroczu 2014 r. wyniosło 1 992 zł.

W klasie podmiotów średnich najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto odnotowano w grupie „Kultura”, które w I półroczu 2014r. wyniosło 3 413 zł i było wyższe niż w klasie podmiotów dużych. Kolejne grupy to „Obiekty noclegowe” i „Transport”, w których przeciętne wynagrodzenie w I połowie 2014 r. wyniosło odpowiednio 2 992 zł i 2 741 zł. Najniższe przeciętne wynagrodzenie ponownie odnotowano w grupie „Gastronomia”, w której wyniosło w końcu czerwca 2014 roku 2 026 zł – było jednak wyższe niż w klasie podmiotów dużych. Grupa ta ma więc najniższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia zarówno w klasie podmiotów dużych, jak i średnich.

2.6. Finanse przedsiębiorstw

Finanse przedsiębiorstw dużych i średnich

Prezentowane w tej części dane przedstawiają wyniki finansowe przedsiębiorstw dużych i średnich z obszaru gospodarki turystycznej. Źródłem danych było sprawozdanie statystyczne o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe sporządzane przez podmioty prowadzące księgi rachunkowe. Jednostki duże sporządzają to sprawozdanie kwartalnie, natomiast jednostki średnie za pierwsze i drugie półrocze.

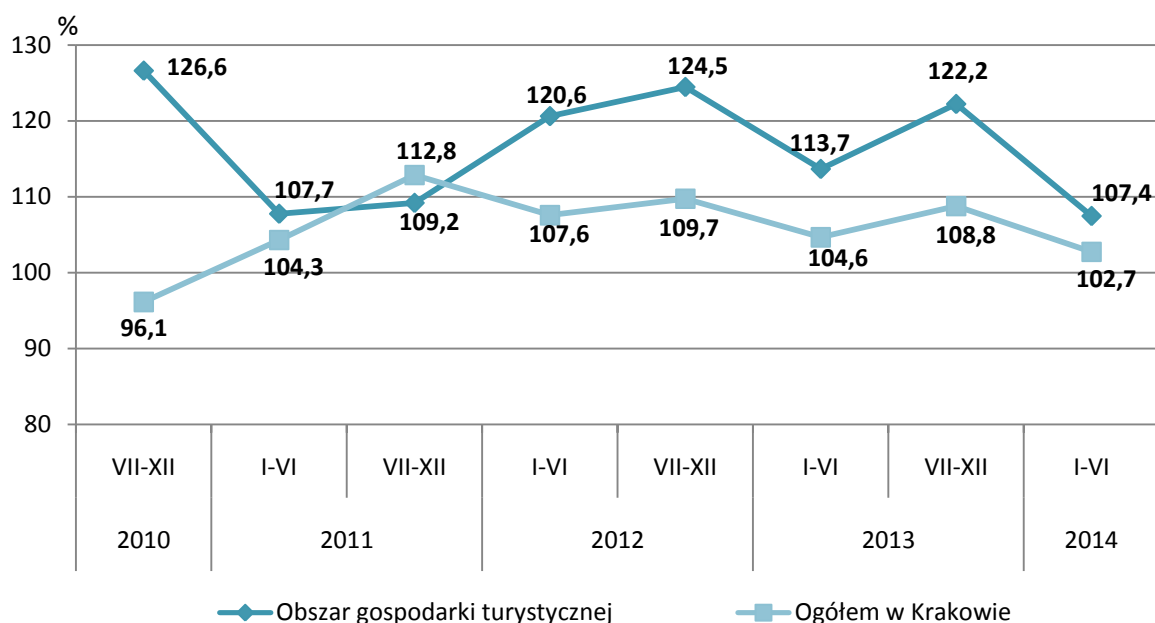
Do przedsiębiorstw dużych zaliczamy podmioty, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób, natomiast podmioty średnie to przedsiębiorstwa, w których liczba pracujących wynosi od 10 do 49 osób.

W odniesieniu do grupy „Kultura” wykorzystano dane pochodzące z rocznych sprawozdań o finansach instytucji kultury, stąd grupa ta została omówiona odrębnie.

Wynik finansowy – różnica pomiędzy przychodami a kosztami ich uzyskania obliczona dla określonego przedsiębiorstwa w wybranym okresie sprawozdawczym. Dodatni wynik finansowy jest nazywany **zyskiem**, zaś ujemny **stratą**. Wynik finansowy przedsiębiorstwa obliczony na podstawie rachunku zysków i strat tworzonego zgodnie z ustawą o rachunkowości oraz z uwzględnieniem ustaw podatkowych stanowi podstawę naliczenia podatku dochodowego.

Wykres 33.

Dynamika przychodów przedsiębiorstw dużych i średnich w Krakowie ogółem oraz w obszarze gospodarki turystycznej w latach 2010 - 2014 przypadających na 1 podmiot (I półrocze 2010 = 100)

Na wykresie 33 widać, że zarówno w obszarze gospodarki turystycznej jak i Krakowie ogółem w niemal całym analizowanym okresie nastąpił wzrost przychodów w stosunku do I półrocza 2010 roku. Najwyższy procentowy wzrost w obszarze gospodarki turystycznej odnotowano w drugiej połowie 2010 roku. W I półroczu 2011 roku obserwujemy znaczny spadek przychodów, jednak już od II półrocza następuje stały wzrost przychodów, który w drugiej połowie 2012 roku osiągnął najwyższą wartość w całym analizowanym okresie. Najniższy wskaźnik przychodów w obszarze gospodarki turystycznej odnotowujemy okresie I-VI 2014 roku.

Inaczej kształtuje się sytuacja w Krakowie w sektorze przedsiębiorstw ogółem, gdzie w II półroczu 2010 roku zaobserwować możemy spadek przychodów w stosunku do pierwszej połowy 2010 roku. Najwyższy procentowy wzrost dla przedsiębiorstw Krakowa ogółem odnotowujemy w okresie VII-XII 2011 roku. Zarówno dla przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej, jak i Krakowa ogółem w całym analizowanym okresie korzystniejsze okazały się drugie półrocza poszczególnych lat.

Tabela 16.

Przychody przedsiębiorstw dużych i średnich w Krakowie ogółem oraz w obszarze gospodarki turystycznej w latach 2012 -2014

Grupa	2012		2013		2014
	I-VI	VII-XII	I-VI	VII-XII	I-VI
	Przychody za całokształtu działalności w tys. zł				
Obszar gospodarki turystycznej w Krakowie	1 441 818	1 578 105	1 461 570	1 693 691	1 469 385
Miasto Kraków	60 634 189	64 675 728	58 787 846	65 583 535	59 273 095
Udział przychodów w gospodarce turystycznej w przychodach w Krakowie ogółem	%				
	2,4	2,4	2,5	2,6	2,5

Tabela 16 prezentuje przychody z całokształtu działalności przedsiębiorstw dużych i średnich działających w Krakowie oraz działających w obszarze gospodarki turystycznej. Analizowane przychody z całokształtu działalności obejmują:

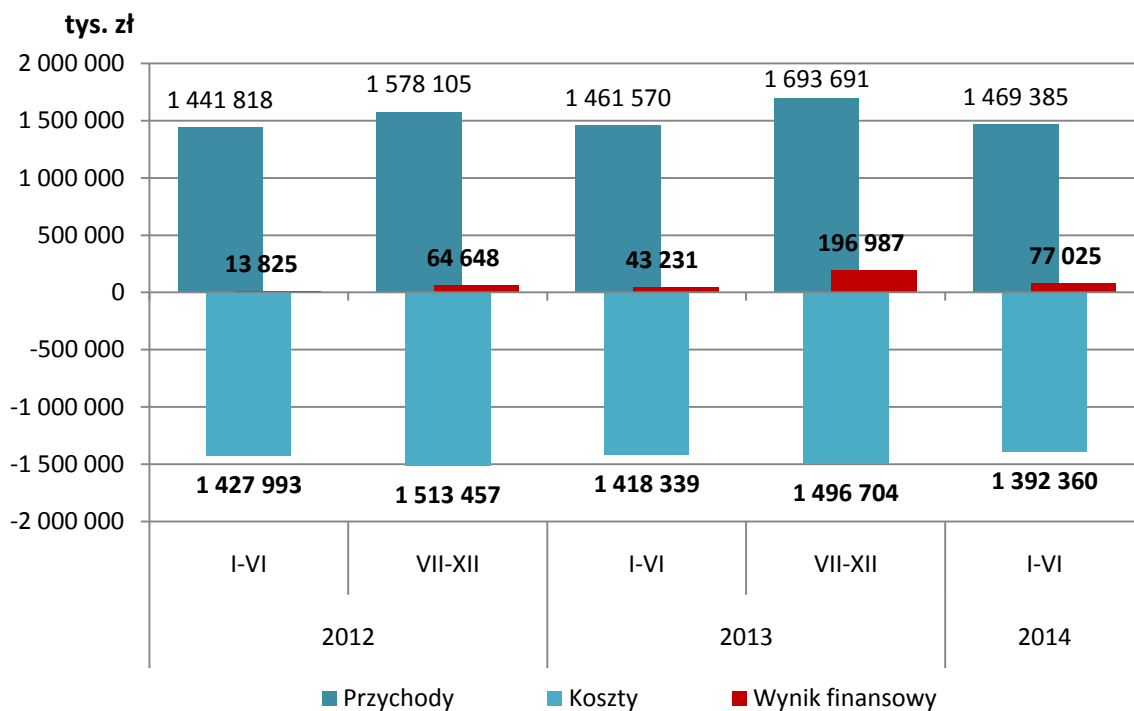
- 1) przychody netto ze sprzedaży usług i towarów,
- 2) pozostałe przychody operacyjne,
- 3) przychody finansowe.

Przychody podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej stanowią średnio ponad 2,5% przychodów krakowskich przedsiębiorstw ogółem. Zarówno przychody krakowskich firm jak i podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej, najwyższy poziom osiągnęły w II półroczu 2012 oraz w drugiej połowie 2013 roku.

Na wykresie 34 widać, że w latach 2012 – 2014 przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej osiągały dodatnie wyniki finansowe. Najwyższy zysk osiągnięto w drugiej połowie 2013 roku, natomiast najslabsze wyniki odnotowano w I półroczu 2012 roku.

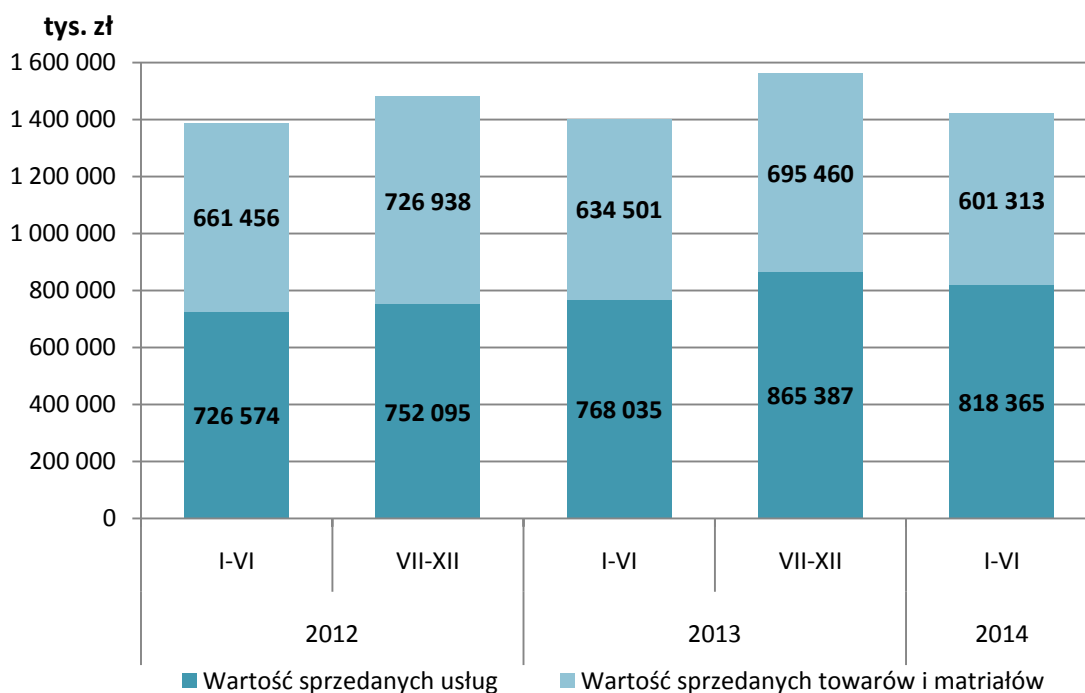
Wykres 34.

Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw dużych i średnich obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012 -2014

Wykres 35.

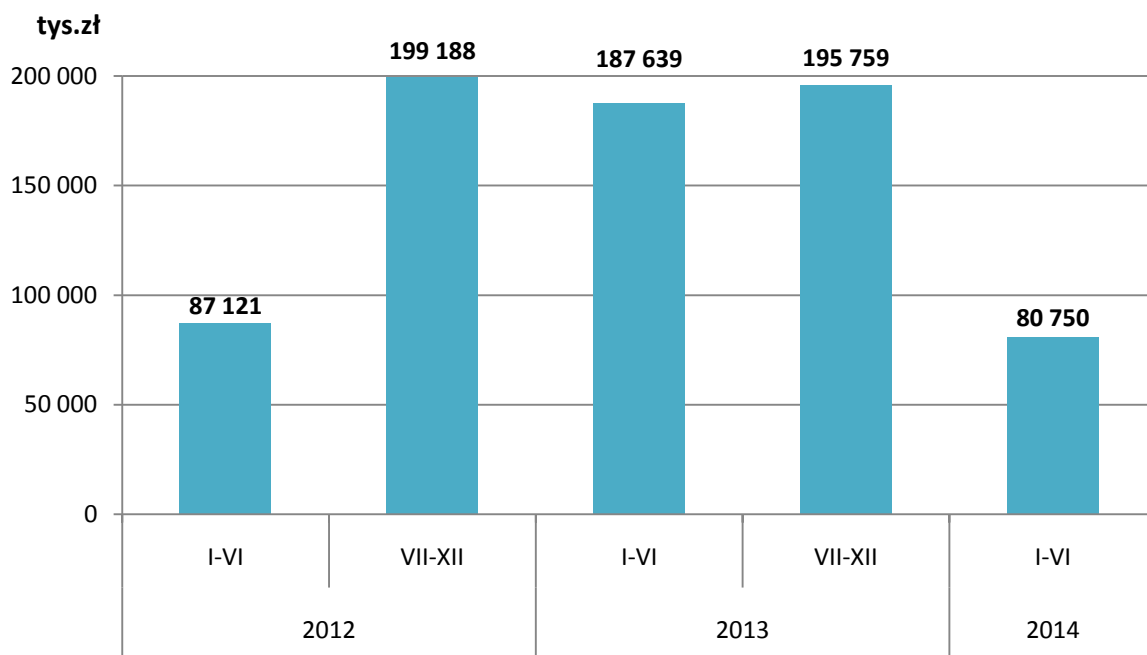
Wartość sprzedanych usług oraz towarów i materiałów przedsiębiorstw dużych i średnich obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012 – 2014

Na wykresie 36 widać, że nakłady na środki trwałe przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej Krakowa największe wartości osiągały między II półroczem 2012 a II półroczem 2013 roku. Natomiast w pierwszej połowie 2014 roku zauważyć można spory spadek nakładów, które powracają do poziomu z pierwszej połowy 2012 roku.

Wykres 36.

Nakłady na środki trwałe wśród przedsiębiorstw dużych i średnich obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012 -2014

Dane finansowe o przedsiębiorstwach w poszczególnych grupach branżowych gospodarki turystycznej przedstawione są jako wskaźniki – średnie wartości przypadające na jeden podmiot.

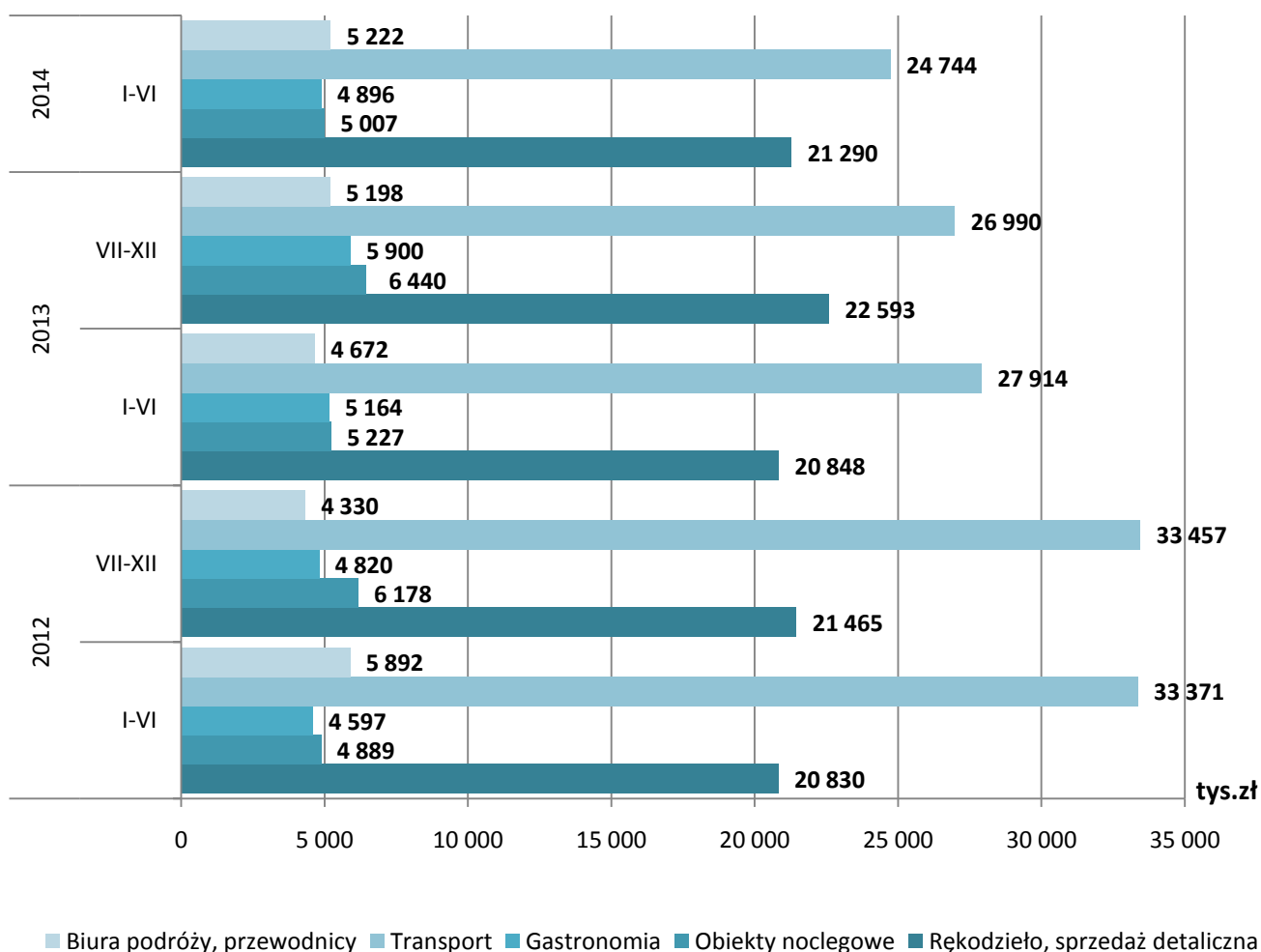
Najwyższy wskaźnik przychodów z badanych półroczy w latach 2012 – 2014 osiągnęła grupa „Transport”, która swoje najwyższe przychody odnotowała w I i II półroczu 2012 roku. Pomimo, iż był to najwyższy wskaźnik przychodów spośród wszystkich analizowanych grup zauważyć można, że wartość przychodów w tej grupie maleje z każdym kolejnym półroczem. W pierwszej połowie 2014 roku przychody w grupie „Transport” osiągnęły najniższą wartość w całym analizowanym okresie. Na drugim miejscu uplasowała się grupa „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, która swoje największe przychody odnotowała w okresie VII-XII 2012 roku oraz VII-XII 2013 roku. W grupie tej przez cały analizowany okres zauważyć można wzrost przychodów w analogicznych okresach kolejnych lat.

W grupie „Gastronomia” począwszy od II połowy 2012 roku obserwujemy ciągły wzrost przychodów, które w II półroczu 2013 roku osiągnęły najwyższą dla tej grupy wartość w analizowanym okresie. Jednak w pierwszej połowie 2014 roku wskaźnik przychodów

osiągnął poziom z roku 2012. Grupa „Obiekty noclegowe” najniższy wskaźnik przychodów odnotowała w pierwszej połowie 2012 roku, natomiast najwyższy w drugiej połowie 2013 roku. W grupie tej, niemal przez cały badany okres, zaobserwować możemy wzrost przychodów w analogicznych okresach kolejnych lat. W grupie „Biura podróży, przewodnicy” najwyższy wskaźnik przychodów odnotowano w I półroczu 2012 roku. Najslabszym dla tej branży okazał się okres VII-XII 2012 roku, kiedy przychody osiągnęły najniższą wartość ze wszystkich badanych grup w całym analizowanym okresie.

Wykres 37.

Wartość przychodów przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw dużych i średnich w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012 – 2014

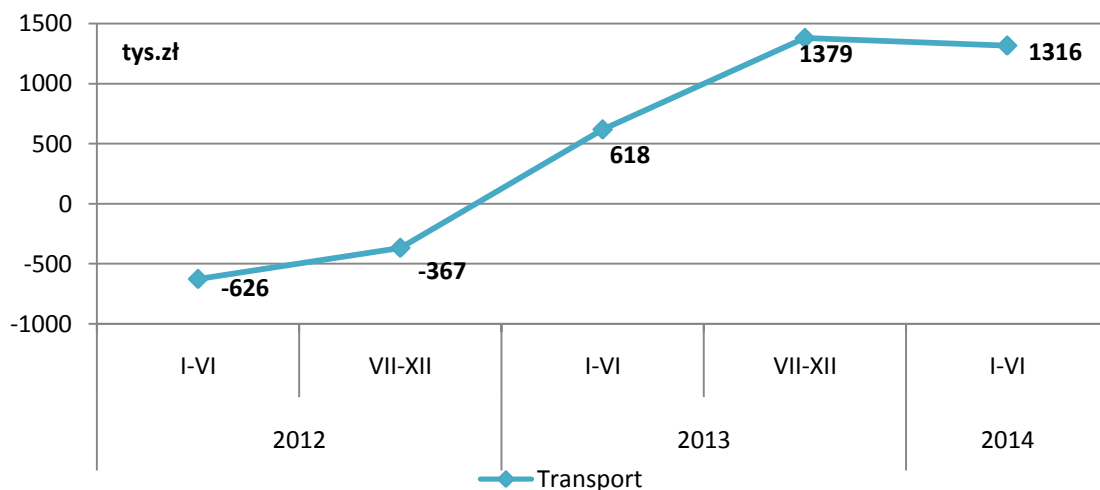
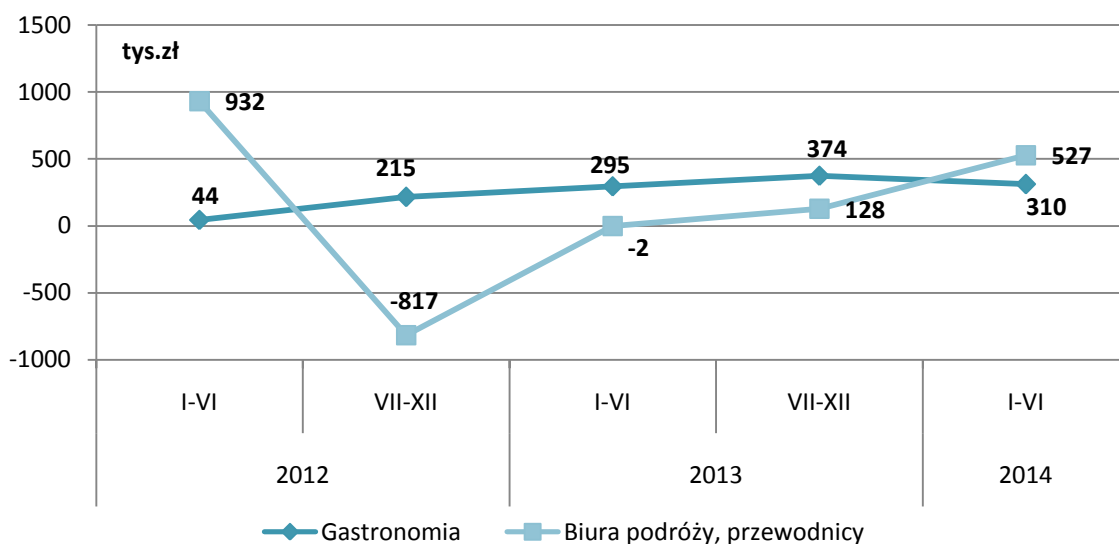
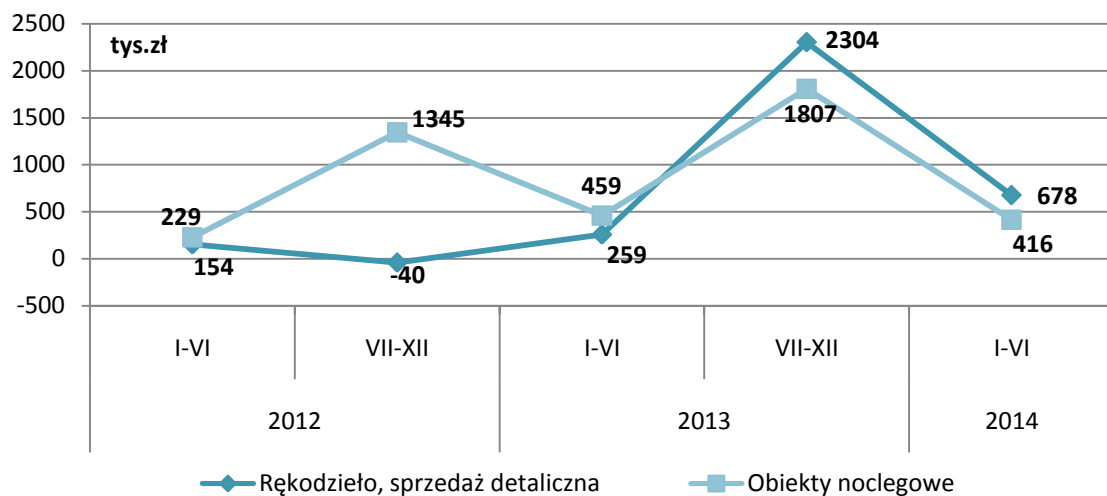

Wskaźniki wyników finansowych przedsiębiorstw z poszczególnych grup branżowych gospodarki turystycznej zaprezentowanych na wykresie 38 pokazują, że najlepsze wyniki odnotowały przedsiębiorstwa z grupy „Obiekty noclegowe”. Podmioty te potrafiły ograniczyć koszty i wypracować zysk w każdym z badanych półroczy. Na drugim miejscu uplasowała się grupa „Transport”. Począwszy od pierwszej połowy 2012 roku grupie tej udaje się utrzymać dodatnie saldo wyniku finansowego, które w drugim półroczu 2013 roku osiąga największą wartość w całym analizowanym dla tej grupy okresie.

Dla przedsiębiorstw z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna” najslabszym pod względem wyników finansowych było II półrocze 2012 roku, w którym odnotowano jedyną stratę w całym analizowanym okresie. Najlepszy wynik finansowy w tej grupie udało się wypracować w drugiej połowie 2013 roku, był to najwyższy zysk spośród wszystkich badanych grup. Dodatnie saldo wyniku finansowego w każdym z analizowanych półroczy utrzymywały przedsiębiorstwa z grupy „Gastronomia”. Najwyższy zysk zaobserwowano w II półroczu 2013 roku, natomiast najniższy wynik finansowy odnotowano w okresie I-VI 2012 roku. Na tle pozostałych grup najslabiej pod względem wyników finansowych wypada jednak grupa „Biura podróży, przewodnicy”, której najwyższy zysk udało się wypracować w I półroczu 2012 roku, natomiast już w drugiej połowie 2012 roku odnotowano największą stratę w całym analizowanym okresie spośród wszystkich badanych grup.

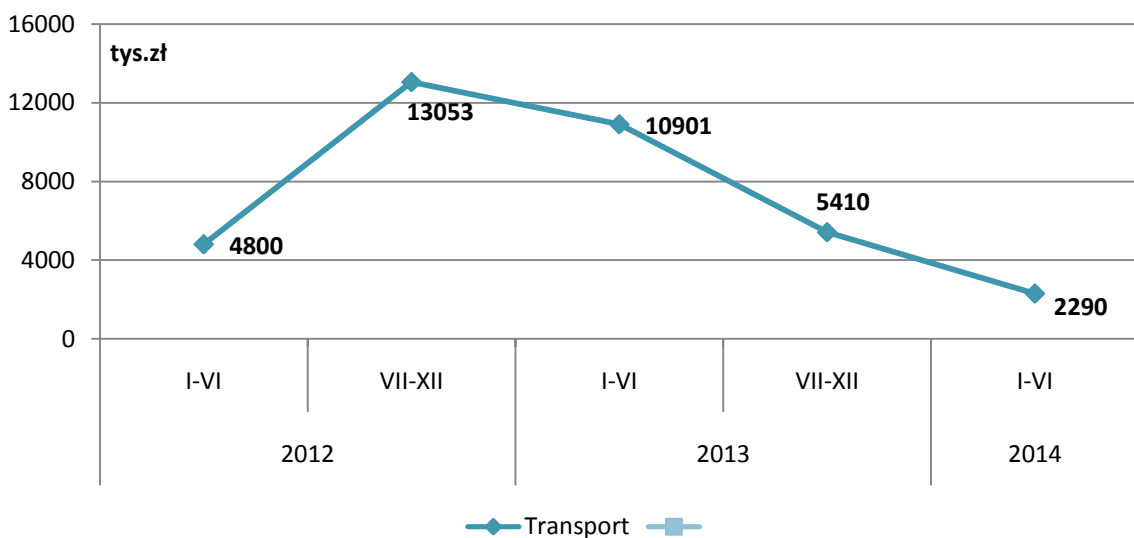
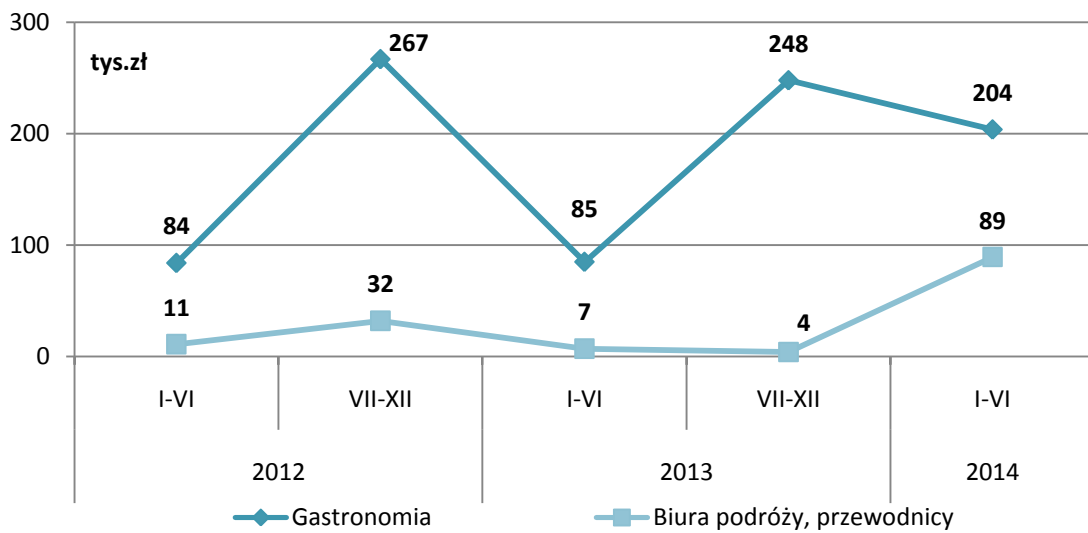
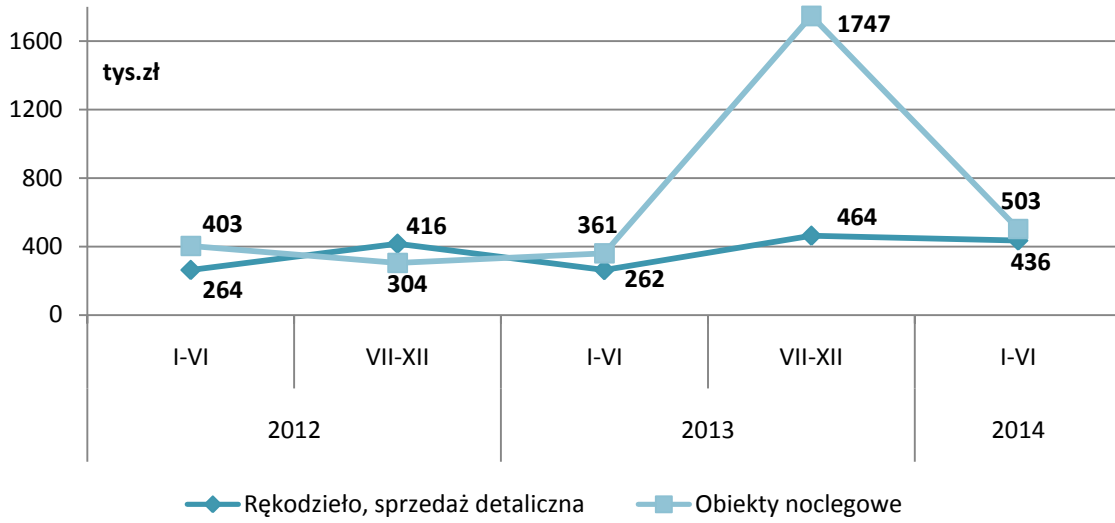
Wykres 38

Wynik finansowy przypadający na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw dużych i średnich w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2012- 2014

Wykres 39.

Wartość nakładów inwestycyjnych przypadająca na 1 podmiot wśród przedsiębiorstw dużych i średnich w wybranych grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej Krakowa w latach 2012 – 2014

Wskaźniki nakładów inwestycyjnych (wykres 39) pokazują, że największe nakłady ponoszą podmioty z grupy „Transport” – najwyższy wskaźnik odnotowano w II połowie 2012 roku. Inwestowały one pomimo notowanych ujemnych wyników finansowych w całym 2012 roku. Świadczyć to może o istniejącej w tej branży silnej potrzebie modernizacji i podniesienia jakości usług transportowych oferowanych pasażerom. Pomimo, iż od I półrocza 2013 roku zaobserwować można stały spadek wskaźnika nakładów inwestycyjnych, nadal są one najwyższe spośród wszystkich badanych grup.

Wysoki wskaźnik nakładów inwestycyjnych wykazują także podmioty z grupy „Obiekty noclegowe”. Największe nakłady poniesione zostały w drugiej połowie 2013 roku, czyli w czasie, kiedy odnotowano najwyższy zysk w całym analizowanym dla tej grupy okresie. Nieco niższe nakłady inwestycyjne ponoszą podmioty z grupy „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”. W grupie tej największą wartość osiągnęły one w okresie VII-XII 2013 roku oraz I-VI 2014 roku. Grupa „Gastronomia”, podobnie jak „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, najwyższą wartość wskaźnika nakładów inwestycyjnych odnotowała w drugiej połowie 2013 roku oraz I półroczu 2014 roku. Najniższe nakłady inwestycyjne poniosła grupa „Biura podróży, przewodnicy”. Począwszy od drugiej połowy 2012 roku ich wartość stale maleje, jednak w I półroczu 2014 rośnie osiągając najwyższą wartość w tej grupie w całym analizowanym okresie.

Finanse przedsiębiorstw grupy „Kultura”

W latach 2011 – 2013 w grupie „Kultura” w Krakowie widoczny jest systematyczny wzrost przychodów z całokształtu prowadzonej działalności – z 371 766 tys. zł w roku 2011 do 398 151 tys. zł w 2013 roku (wzrost o 7,1%). W analizowanym okresie odnotowano jednak szybszy wzrost kosztów niż przychodów z całokształtu działalności. W 2011 roku koszty przewyższały przychody o 0,8% (374 734 tys. zł). W 2012 roku koszty stanowiły aż 99,6% przychodów z całokształtu działalności (383 846 tys. zł), natomiast w roku 2013 były one ponownie wyższe od przychodów i osiągnęły poziom 101,8% (405 461 tys. zł).

W poniższej tabeli zaprezentowano wybrane dane finansowe krakowskich teatrów, muzeów i galerii, czyli podmiotów, których udział w przychodach z całokształtu działalności grupy „Kultura” jest największy.

Tabela 17.

Teatry, muzea i galerie – wybrane dane finansowe za lata 2011 – 2013 (w tys. zł)

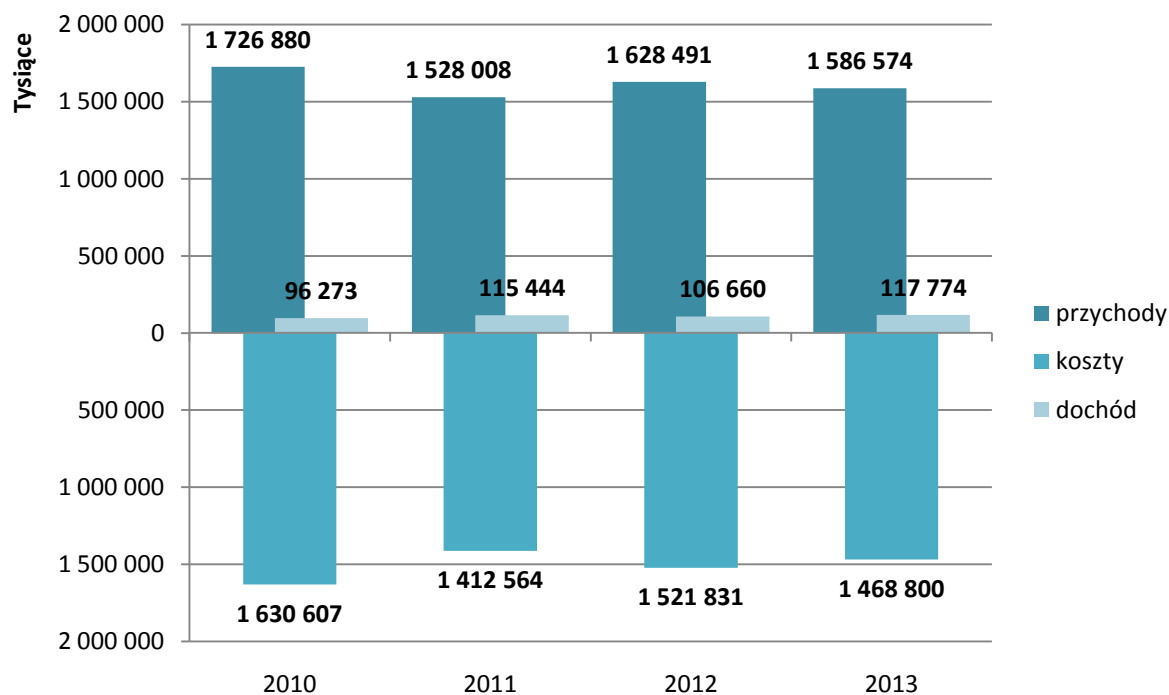
Wyszczególnienie	2011	2012	2013
TEATRY			
Przychody z całokształtu działalności	130 751	131 777	136 621
Koszty z całokształtu działalności	136 958	136 482	142 878
MUZEA			
Przychody z całokształtu działalności	134 524	139 026	135 001
Koszty z całokształtu działalności	130 895	134 649	136 575
GALERIE			
Przychody z całokształtu działalności	62 616	78 888	94 128
Koszty z całokształtu działalności	63 659	78 848	94 011

Finanse małych przedsiębiorstw

Prezentowane w tej części dane z lat 2010 – 2013 pochodzą z rejestrów administracyjnych Ministerstwa Finansów. Przedstawiają roczne dane finanse przedsiębiorstw o liczbie pracujących 0-9 osób, czyli tzw. małych przedsiębiorstw. Do sektora małych przedsiębiorstw zaliczamy osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą zatrudniające do 9 osób.

Wykres 40.

Przychody, koszty i dochód przedsiębiorstw o liczbie pracujących 0-9 z obszaru gospodarki turystycznej w latach 2010-2013

W 2013 roku przychody małych przedsiębiorstw z obszaru gospodarki turystycznej wyniosły ponad 1 586 mln zł i były niższe od przychodów osiągniętych w 2012 roku o ok. 2,5%. Pomimo spadku przychodów małe przedsiębiorstwa z obszaru gospodarki turystycznej skutecznie zmniejszały swoje koszty, osiągając w 2013 roku najwyższe w prezentowanym okresie dochody. Na koniec 2013 roku wyniosły one ponad 117,7 mln zł i były wyższe o ponad 10% od dochodów w 2012 roku.

Przeciętne dochody przypadające na 1 przedsiębiorstwo małe z obszaru gospodarki turystycznej w 2013 roku, niemal w każdej grupie branżowej były wyższe od dochodów osiągniętych w 2012 roku. Wyjątek stanowiły grupy „Biura podróży, przewodnicy” oraz „Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej”, w których dochody spadły o odpowiednio 7% i 3% na 1 przedsiębiorstwo.

Tabela 18.

Przeciętne przychody, koszty i dochód przypadające na 1 przedsiębiorstwo o liczbie pracujących 0-9 z obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012-2013

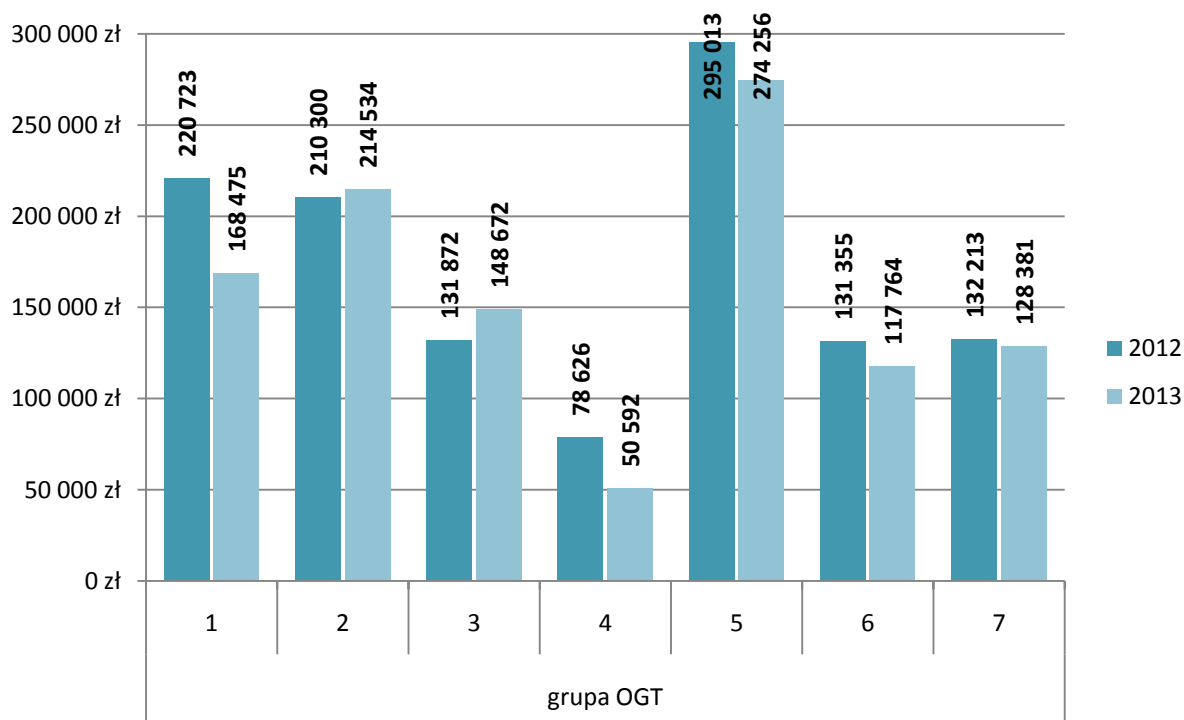
Grupa OGT	Rok	Przychody	Koszty	Dochód
		zł		
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2012	220 723	212 503	8 219
	2013	168 475	159 798	8 677
Obiekty noclegowe	2012	210 300	190 991	19 310
	2013	214 534	190 550	23 984
Gastronomia	2012	131 872	122 472	9 400
	2013	148 672	139 197	9 475
Transport	2012	78 626	74 349	4 277
	2013	50 592	46 092	4 500
Biura podróży, przewodnicy	2012	295 013	277 400	17 613
	2013	274 256	257 904	16 353
Kultura	2012	131 355	112 113	19 241
	2013	117 764	98 422	19 342
Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	2012	132 213	123 341	8 873
	2013	128 381	119 763	8 618

Zarówno w 2012, jak i w 2013 roku największe przeciętne przychody, ale też i koszty odnotowała grupa „Biura podróży, przewodnicy”. Natomiast największe zmiany w przeciętnych przychodach i kosztach odnotowano w grupie „Rękodzieło, sprzedaż detaliczna”, w której zmniejszyły się one o odpowiednio 24% i 25% w stosunku do 2012 roku. Trzeba jednak pamiętać, że grupa ta jest nie tylko jedną z najliczniejszych grup w obszarze gospodarki turystycznej, ale także najbardziej zróżnicowaną pod względem różnorodności działalności podmiotów ją tworzących.

Niemal we wszystkich grupach branżowych obszaru gospodarki turystycznej udało się zmniejszyć koszty działalności w 2013 roku względem roku 2012. Wyjątek stanowiła grupa „Gastronomia”, w której koszty generowane w 2013 roku były wyższe od kosztów w 2012 r. Mimo, to dzięki wysokim przychodom, grupa ta osiągnęła wyższe dochody niż w 2012 r.

Wykres 41.

Przychody przypadające na 1 przedsiębiorstwo o liczbie pracujących 0-9 z obszaru gospodarki turystycznej w latach 2012-2013

1-Rękodzieło, sprzedaż detaliczna; 2-Obiekty noclegowe; 3-Gastronomia; 4-Transport; 5-Biura podróży, przewodnicy; 6-Kultura; 7- Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej;

2.7. Sprzedaż detaliczna i infrastruktura handlowa

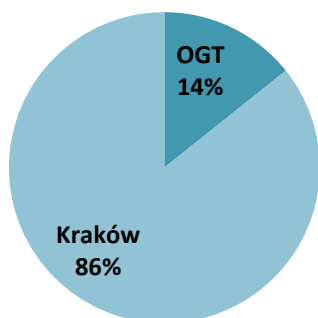
Źródłem danych o wielkości sprzedaży detalicznej jest roczne sprawozdanie o sieci handlowej, sporządzane przez podmioty handlowe (osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą) o liczbie pracujących 10 osób i więcej. Prezentowane dane dotyczą więc podmiotów średnich i dużych prowadzących działalność handlową na terenie Krakowa oraz w obszarze gospodarki turystycznej. Podmioty te przekazują informacje, za każdy prowadzony przez siebie sklep/punkt sprzedaży. Wartość sprzedaży detalicznej to realizowana przez jednostkę sprzedaż towarów dla indywidualnych nabywców, obliczana na podstawie cen płaconych przez konsumenta. Powierzchnia sprzedażowa to powierzchnia, na której odbywa się sprzedaż towarów tzn. część przeznaczona do eksponowania towarów i obsługi nabywców, bez tzw. zaplecza.

W 2013 roku wartość sprzedaży detalicznej podmiotów działających w obszarze gospodarki turystycznej, prowadzonych przez jednostki duże i średnie wyniosła 1,81 mld zł i była prowadzona na 148,3 tys. m² powierzchni sprzedażowej.

Wykresy 42 i 43 prezentują dane dot. podmiotów handlowych z obszaru gospodarki turystycznej na tle wszystkich podmiotów prowadzących działalność handlową w Krakowie. Wartość sprzedaży detalicznej osiągnięta przez podmioty z obszaru gospodarki turystycznej w 2013 roku stanowiła ponad 14% wartości sprzedaży osiągniętej przez wszystkie podmioty handlowe w Krakowie.

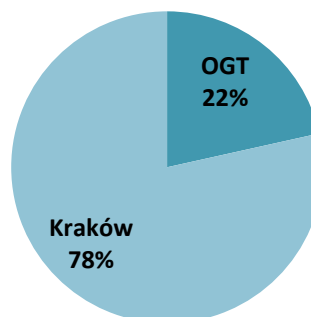
Wykres 42.

Udział wartości sprzedaży detalicznej podmiotów obszaru gospodarki turystycznej w wartości sprzedaży ogółem w Krakowie w 2013 r.

Wykres 43.

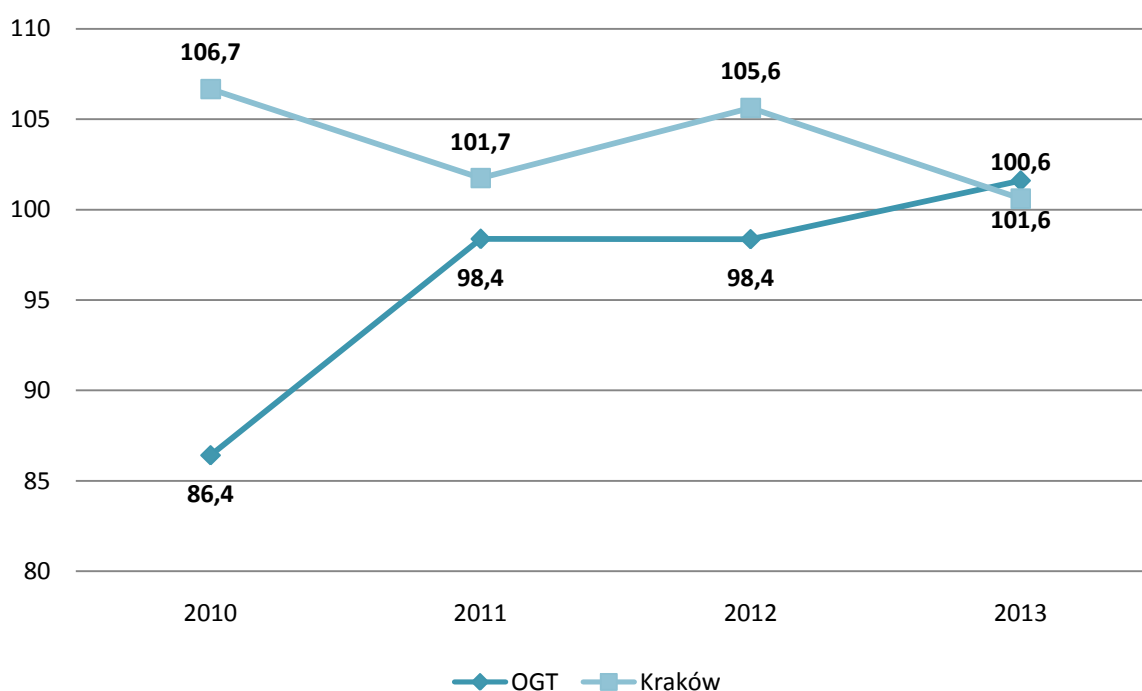
Udział powierzchni sprzedaży podmiotów obszaru gospodarki turystycznej w powierzchni sprzedaży ogółem w Krakowie w 2013 r.

Analizując dynamikę wartości sprzedaży przypadającej na 1 sklep/punkt sprzedaży prowadzący działalność handlową (wykres 44), można stwierdzić, że rok 2013 przyniósł lepsze wyniki sprzedaży zarówno w obszarze gospodarki turystycznej, jak i w Krakowie ogółem. O ile jednak podmioty handlowe w Krakowie w każdym roku notowały lepsze wyniki sprzedaży, to w obszarze gospodarki turystycznej wartość sprzedaży osiągnięta w poszczególnych latach cały czas nieznacznie spadała i dopiero 2013 rok przyniósł wzrost wartości sprzedaży przypadającej na 1 podmiot handlowy.

Wykres 44.

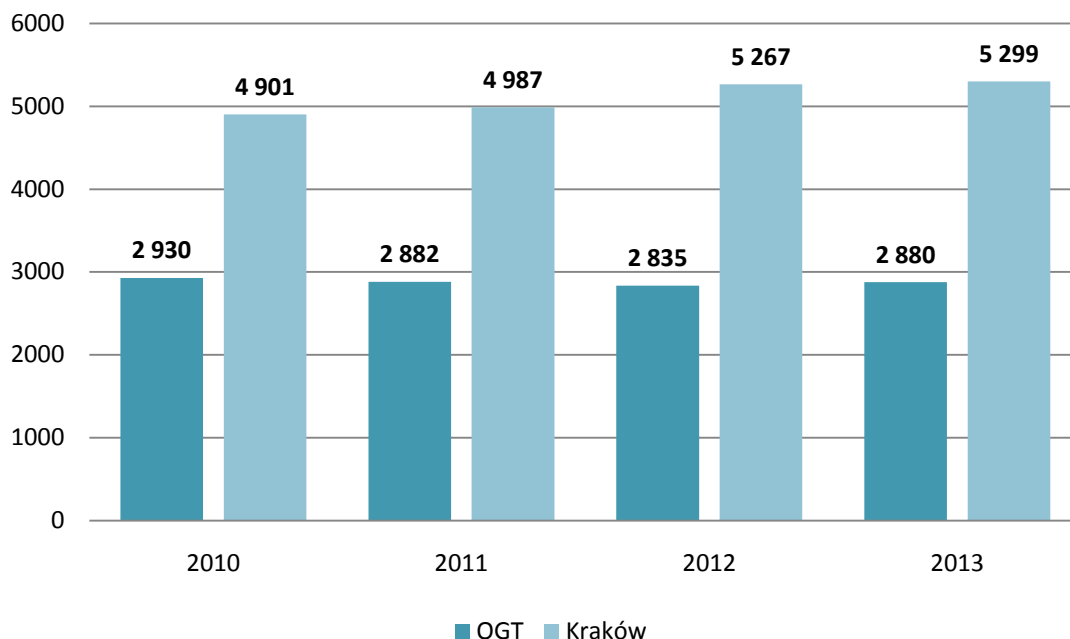
Dynamika wartości sprzedaży przypadającej na 1 podmiot prowadzący działalność handlową w Krakowie oraz w obszarze gospodarki turystycznej (rok poprzedni = 100)

W 2013 roku nastąpił wzrost wartości sprzedaży przypadającej na 1 podmiot prowadzący działalność handlową zarówno w Krakowie, jak i w obszarze gospodarki turystycznej (wykres 45). W obszarze gospodarki turystycznej 1 sklep/punkt sprzedaży osiągnął w 2013 roku średnio 2,88 mln zł wartości sprzedaży. Wśród ogółu podmiotów handlowych w Krakowie współczynnik ten jest znacznie wyższy i wynosi 5,29 mln zł na 1 sklep/punkt sprzedaży.

Wykres 45.

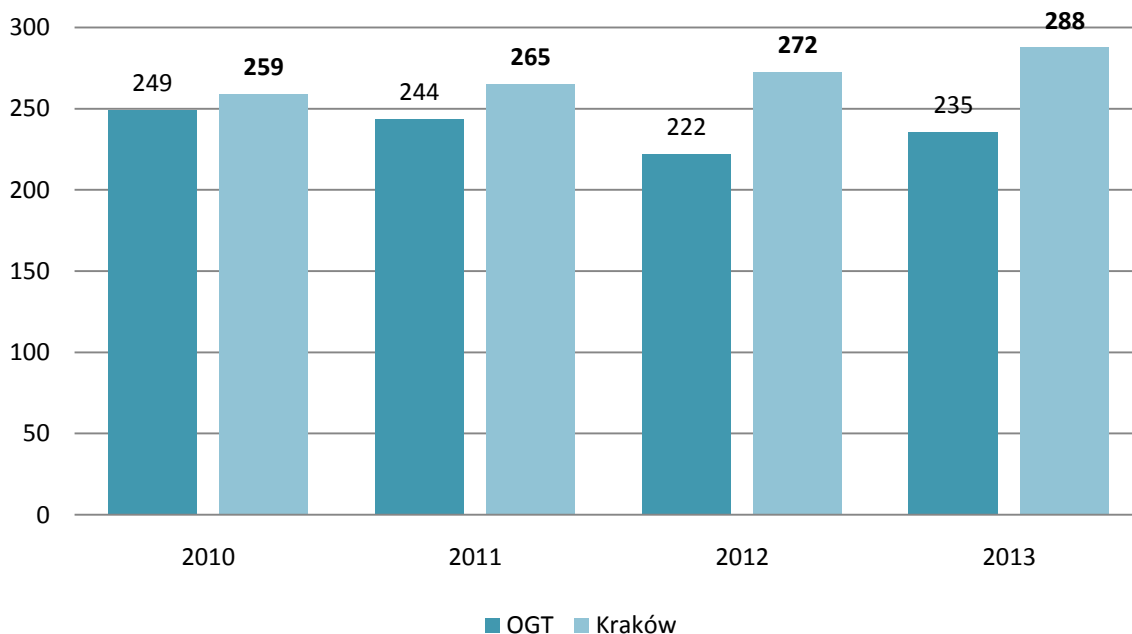
Przeciętna wartość sprzedaży przypadającej na 1 punkt sprzedaży prowadzący działalność handlową w Krakowie oraz w obszarze gospodarki turystycznej (tys. zł)

Udział powierzchni, na której podmioty z obszaru gospodarki turystycznej prowadziły sprzedaż w ogólnej powierzchni sprzedaży w Krakowie w 2013 r. wynosił ok. 22%. Wśród podmiotów prowadzących działalność handlową w Krakowie cały czas rośnie przeciętna powierzchnia sprzedaży przypadająca na 1 sklep/punkt sprzedaży i w 2013 r. wyniosła 288 m², natomiast wśród podmiotów gospodarki turystycznej przeciętna powierzchnia sprzedaży wyniosła 235 m².

Wykres 46.

Przeciętna powierzchnia sprzedaży przypadająca na 1 sklep/punkt sprzedaży prowadzący działalność handlową w Krakowie oraz w obszarze gospodarki turystycznej (w m²)

W latach 2010–2012 wśród przedsiębiorstw dużych (tj. o liczbie pracujących 50 osób i więcej) prowadzących sklepy/punkty sprzedaży cały czas malała zarówno powierzchnia sprzedaży przypadająca na 1 sklep/punkt sprzedaży (od 301 m² w roku 2010 do 269 m² w 2012 roku), jak i wartość sprzedaży (od 3,54 mln zł w 2010 roku do 3,36 mln zł w roku 2012). Dopiero 2013 rok przyniósł wzrost powierzchni sprzedaży do 297 m² oraz wzrost wartości sprzedaży do 3,51 mln zł na 1 sklep/punkt sprzedaży. Wśród przedsiębiorstw średnich (o liczbie pracujących 10 – 49 osób) przeciętna wartość sprzedaży na 1 sklep/punkt sprzedaży cały czas rośnie od 1,05 mln zł w 2010 r. do 1,39 mln zł w 2013 r. Z kolei powierzchnia sprzedaży przypadająca na 1 sklep/punkt sprzedaży prowadzony przez jednostki średnie utrzymywała się na zbliżonym poziomie od 89 m² w roku 2012 do 90 m² w 2013 r.

Średnia liczba pracujących przypadająca na 1 punkt sprzedaży/sklep prowadzony przez podmioty gospodarcze duże wynosiła w 2013 roku 8 osób. W przypadku sklepów/punktów sprzedaży prowadzonych przez jednostki średnie, przeciętna liczba pracujących utrzymywała się do 2012 r. na poziomie 4 osób na 1 sklep/punkt sprzedaży. W 2013 roku liczba ta spadła do 3 osób na 1 sklep/punkt sprzedaży. Szczegółowe porównanie powyższych danych przedstawia tabela 19.

Tabela 19.

Liczba pracujących oraz powierzchnia i wartość sprzedaży przypadająca na 1 punkt sprzedaży prowadzony przez jednostki duże i średnie działające w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie w latach 2010–2013

Rok	Średnia liczba pracujących		Powierzchnia sprzedaży (m2)		Wartość sprzedaży (mln zł)	
	duże	Średnie	duże	Średnie	duże	średnie
2010	8	4	301,0	90,0	3,54	1,05
2011	8	4	290,4	96,1	3,46	1,07
2012	7	4	269,2	89,0	3,36	1,37
2013	8	3	297,1	90,6	3,51	1,39

W 2013 roku duże podmioty gospodarcze działające w obszarze gospodarki turystycznej prowadziły średnio po 3 sklepy/punkty sprzedaży. Połowa badanych dużych podmiotów gospodarczych prowadziła po 1 lub 2 sklepy/punkty sprzedaży, a jedna czwarta posiadała więcej niż 4 sklepy/punkty sprzedaży. Średnie podmioty gospodarcze w obszarze gospodarki turystycznej posiadały średnio po 2 sklepy/punkty sprzedaży, jednak aż połowa badanych przedsiębiorstw tej klasy prowadziła tylko 1 sklep/punkt sprzedaży. 25% średnich podmiotów gospodarczych posiadało 3 lub więcej sklepów, przy czym żadne przedsiębiorstwo nie miało więcej niż 7 sklepów/punktów sprzedaży.

2.8. Obiekty gastronomiczne w Krakowie

W rozdziale zaprezentowane zostały wyniki badania ankietowego obiektów gastronomicznych w Krakowie, przeprowadzonego w październiku 2014 r. Ankiety skierowano do działających obiektów gastronomicznych, które wybrano z rejestru REGON według stanu w dniu 31.XII.2013 r. Do obiektów gastronomicznych zaliczono podmioty, które mają kod PKD 56.10.A – Restauracje i inne stałe placówki gastronomiczne. Z tak zdefiniowanej zbiorowości do badania kwalifikowało się 290 jednostek. Ostatecznie, w wyniku weryfikacji poprawności bazy danych, ankietę skierowano do 280 obiektów. Na ankietę odpowiedziało ponad 41% lokali gastronomicznych. Zgromadzone dane podzielono na 16 opisujących je zmiennych, w skład których wchodzi zarówno zmienne ilościowe, jak i jakościowe. Do opisu zmiennych ilościowych zastosowano podstawowe miary statystyczne. Szczegółowy zakres pytań ujętych w kwestionariuszu przedstawiony został w tabeli 20.

Tabela 20.

Charakterystyka zmiennych opisujących dane zebrane w badaniu ankietowym obiektów gastronomicznych

Zmienne		Zakres wartości
Zmienne ilościowe	Liczba miejsc siedzących w lokalu	liczby całkowite
	Liczba sal w lokalu	
	Liczba osób zatrudnionych w lokalu w styczniu oraz w lipcu 2014 r.	
Zmienne jakościowe	Oferowanie udogodnień osobom niepełnosprawnym oraz osobom z małymi dziećmi	odpowiedź do wyboru lub odpowiedź opisowa
	Posiadanie „ogródka”	
	Możliwość dokonywania płatności w euro	
	Organizowanie imprez tematycznych, wieczorów artystycznych, koncertów, degustacji i innych imprez	
	Dysponowanie obcojęzycznym menu	
	Obsługa klientów w języku obcym	
	Miesiące, w których jest obsługiwana największa liczba klientów	
Koniunktura	Sytuacja finansowa jednostki	pogarsza się pozostaje bez zmian poprawia się
	Sprzedaż usług	
	Pozycja wobec konkurencji	
	Przewidywany popyt na usługi	
	Sytuacja w branży turystycznej	
	Polityka władz miasta w sferze promocji turystyki	

Objaśnienie wybranych pojęć statystycznych zastosowanych w tabeli 21:

Średnia arytmetyczna – suma wartości danej cechy podzielona przez liczbę zbadanych obiektów gastronomicznych; przeciętna wartość danej cechy przypadająca na jeden obiekt.

Minimum i maksimum – najmniejsza i największa wartość danej cechy wśród zbadanych obiektów gastronomicznych.

Kwantyle (wartości cechy badanej zbiorowości obiektów, które dzielą zbiorowość na dwie określone części pod względem liczby jednostek, części te pozostają do siebie w określonych proporcjach):

Kwartył dolny – dzieli zbiorowość zbadanych obiektów na dwie części w ten sposób, że 25% jednostek ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi dolnemu, a pozostałe 75% równe bądź wyższe od tego kwartyła

Mediana – dzieli zbiorowość zbadanych obiektów na dwie części w ten sposób, że połowa jednostek ma wartości cechy niższe bądź równe medianie, a druga połowa równe bądź wyższe od mediany, stąd mediana nazywana jest wartością środkową

Kwartył górny – dzieli zbiorowość zbadanych obiektów na dwie części w ten sposób, że 75% jednostek ma wartości cechy niższe bądź równe kwartyłowi górnemu, a pozostałe 25% równe bądź wyższe od tego kwartyła

Odchylenie standardowe – określa przeciętne zróżnicowanie poszczególnych wartości badanej cechy od średniej arytmetycznej. Im mniejsza wartość odchylenia, tym obserwacje są bardziej skupione wokół średniej.

Współczynnik zmienności – to iloraz odchylenia standardowego i średniej podawany w procentach. W odróżnieniu od odchylenia standardowego, które określa bezwzględne zróżnicowanie cechy, współczynnik zmienności jest miarą względną, czyli zależną od wielkości średniej arytmetycznej.

Współczynnik skośności – określa siłę oraz kierunek asymetrii rozkładu, przy czym im większa jego wartość tym silniejsza asymetria. Współczynnik skośności przyjmuje wartość zero dla rozkładu symetrycznego, wartości ujemne dla rozkładów o lewostronnej asymetrii i wartości dodatnie dla rozkładów o prawostronnej asymetrii. Asymetria lewostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy górnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka obiektów gastronomicznych odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie niskie, zaniżając średnią. Z kolei asymetria prawostronna oznacza, że wartości danej cechy mają tendencję do skupiania się przy dolnej granicy obszaru zmienności, a tylko kilka obiektów gastronomicznych odstaje od tego zbioru i przyjmuje wartości skrajnie wysokie, zawyżając średnią.

Tabela 21.

Statystyki opisowe danych zebranych w badaniu ankietowym obiektów gastronomicznych

Wyszczególnienie	Średnia	Mediana	Minimum	Maksimum	Dolny kwartył	Górny kwartył	Odchylenie standardowe	Współczynnik zmienności	Skośność
Liczba miejsc siedzących	96	60	16	506	50	120	94,0	97,9	3,4
Liczba sal	3	2	1	16	2	4	2,9	89,1	3,4
Liczba miejsc siedzących przypadająca na jedną salę	33	25	13	80	19	42	19,4	59,7	1,2
Liczba zatrudnionych w styczniu 2014 r.	15	8	0	135	5	12	26,8	182,5	4,3
Liczba zatrudnionych w lipcu 2014 r.	16	8	1	132	6	13	26,3	162,0	4,0

Obiekty gastronomiczne biorące udział w badaniu charakteryzowało duże zróżnicowanie liczby miejsc siedzących – wartość minimalna wynosiła 16, maksymalna natomiast 506. Na dużą rozpiętość danych wskazuje wysoka wartość współczynnika zmienności tej cechy. Przeciętnie na jeden badany obiekt przypadało 96 miejsc siedzących, jednak z uwagi na duże rozproszenie danych warto posłużyć się miarą, która nie jest wrażliwa na obserwacje nietypowe w badanej zbiorowości – mediana liczby miejsc siedzących wyniosła 60, co oznacza, że połowa obiektów dysponowała nie więcej niż 60 miejscami, zaś druga połowa co najmniej tą liczbą.

Badane jednostki gastronomiczne do dyspozycji gości posiadały przeciętnie 3 sale, przy czym 1 salę dysponowało 17,9% obiektów, natomiast na 2 i 3 sale wskazywało odpowiednio 32,1% i 10,7% odpowiedzi. Na 1 sali mieściły się przeciętnie 33 miejsca siedzące- zmienna wyrażająca liczbę miejsc przypadających na 1 salę wyróżniała się najniższym współczynnikiem zmienności spośród analizowanych cech.

Zatrudnienie w badanych obiektach cechuje zróżnicowanie w zależności od pory roku. W styczniu 2014 r. mediana liczby osób zatrudnionych wyniosła 8 (średnio 15). 75% obiektów zatrudniało do 12 pracowników, natomiast w pozostałych 25% przypadków liczba ta mieściła się między 12 a 135. W sezonie turystycznym tj. w lipcu 2014 r. mediana analizowanej zmiennej nie zmieniła się w stosunku do początku roku, jednak średnia liczba zatrudnionych była wyższa niż w styczniu (16 osób na 1 badany obiekt). W odniesieniu do stycznia 2014 r., w lipcu 2014 r. 58,3% badanych obiektów zwiększyło liczbę pracowników. W przypadku 29,2% jednostek liczba pracowników w obu miesiącach pozostała taka sama, natomiast w pozostałych 12,5% obiektów odnotowano zmniejszenie ich liczby.

Analiza wybranych zmiennych jakościowych przedstawiona została w tabeli 22.

Z wyników ankiety skierowanej do obiektów gastronomicznych wynika, że 42,9% lokali posiada udogodnienia dla osób niepełnosprawnych w postaci podjazdów, poręczy czy toalet. W pozostałych 57,1% obiektów takie udogodnienia nie były zastosowane. Większy odsetek obiektów gastronomicznych deklarowało udogodnienia dla osób z małymi dziećmi (67,9%). Jednostki, które oferowały udogodnienia zarówno osobom niepełnosprawnym jak i osobom z małymi dziećmi stanowiły 42,9% badanych obiektów, natomiast na brak udogodnień dla wspomnianych grup osób wskazywało 32,1% odpowiedzi. Większość z ankietowanych lokali gastronomicznych (67,9%) posiadała ogródek, ponad połowa (57,1%) umożliwiała również swoim klientom dokonywania płatności w euro.

Tabela 22.
Wyniki analizy zmiennych jakościowych

Cecha	Warianty odpowiedzi	% udzielonych odpowiedzi
Posiadanie udogodnień dla osób niepełnosprawnych	Tak	42,9
	Nie	57,1
Posiadanie udogodnień dla osób z małymi dziećmi	Tak	67,9
	Nie	32,1
Posiadanie „ogrodka”	Tak	67,9
	Nie	32,1
Możliwość płatności w euro	Tak	57,1
	Nie	42,9
Organizowanie imprez specjalnych ^a	Imprezy tematyczne	67,9
	Wieczory artystyczne	21,4
	Koncerty	25,0
	Degustacje	57,1
	Muzyka na żywo	35,7
	Inne imprezy	67,9
Dysponowanie obcojęzycznym menu	Tak	92,9
	Nie	7,1
Obsługa klientów w języku obcym ^a	Angielski	96,4
	Niemiecki	42,9
	Rosyjski	42,9
	Hiszpański	25,0
	Francuski	32,1
	Włoski	21,4
Miesiące, w których jest obsługiwana największa liczba klientów ^a	Styczeń	0,0
	Luty	0,0
	Marzec	14,3
	Kwiecień	21,4
	Maj	42,9
	Czerwiec	35,7
	Lipiec	25,0
	Sierpień	42,9
	Wrzesień	50,0
	Październik	39,3
	Listopad	7,1
	Grudzień	3,6

a Pytanie wielokrotnego wyboru, w związku z tym odsetki nie sumują się do 100

Niemal wszystkie podmioty (96,4%) zadeklarowały, że oprócz podstawowej działalności gastronomicznej organizują również imprezy specjalne. Ponad połowa lokali gastronomicznych prowadziła imprezy tematyczne (67,9%) oraz degustacje (57,1%). Obiekty poszerzają również swoją ofertę organizując koncerty (25,0%) czy wieczory artystyczne (21,4%). Poza tym 67,9% odpowiedzi dotyczyło organizacji innych imprez np. okolicznościowych (chrzciny, rocznice), spotkań biznesowych, szkoleń czy konferencji.

W niemal wszystkich badanych obiektach deklarowano obsługę klientów w języku obcym – w 96,4% przypadków był to język angielski, po 42,9% odpowiedzi wskazywało na język niemiecki i rosyjski, w dalszej kolejności język francuski – 32,1%, hiszpański – 25,0% oraz włoski – 21,4%. Obsługę klientów w dwóch językach obcych deklarowało 28,6% obiektów gastronomicznych, w trzech językach obcych – 7,1% podmiotów, natomiast 14,3% podmiotów deklarowało obsługę klienta obcojęzycznego we wszystkich sześciu wyżej wymienionych językach. Spośród badanych obiektów gastronomicznych 92,9% jednostek dysponowało obcojęzycznym menu.

Badane obiekty obsługują największą liczbę klientów w okresie wakacyjno – jesiennym. Lokale gastronomiczne są najliczniej odwiedzane przez klientów w sierpniu oraz we wrześniu (odpowiednio 42,9% oraz 50,0% odpowiedzi). Miesiącami z dużą liczbą obsługiwanych klientów są również maj (42,9%) oraz czerwiec (35,7%) i październik (39,3%).

Zaprezentowane wyniki badania koniunktury gospodarczej obiektów gastronomicznych wskazują, że w połowie przypadków sytuacja finansowa jednostki poprawia się, dla 39,3% przypadków sytuacja pozostaje bez zmian, a w pozostałych 10,7% badanych obiektów ulega pogorszeniu.

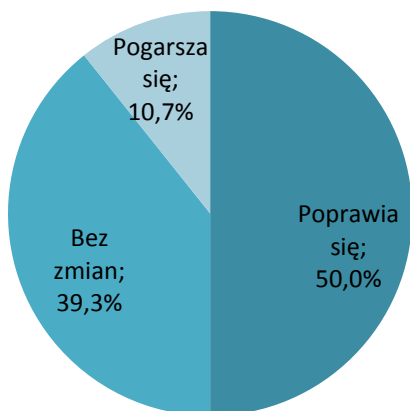
W zakresie sprzedaży usług 53,6% obiektów deklarowało poprawę sytuacji, natomiast pogorszenie sytuacji w tym zakresie wystąpiło u 17,9% jednostek. Połowa właścicieli lokali gastronomicznych wskazuje na brak zmian zachodzących w polityce władz miasta w sferze promocji turystyki. Pozytywnie ten aspekt oceniło 28,6% respondentów, przy 21,4% twierdzeń, że w tej kwestii nie zachodzą żadne zmiany.

Według 14,3% badanych obiektów ogólna sytuacja w branży turystycznej ulega pogorszeniu. Na poprawę sytuacji wskazuje 42,9% udzielonych odpowiedzi, przy takim samym odsetku deklaracji, że sytuacja ta nie ulega zmianie. Przewidywania w zakresie wzrostu popytu na świadczone usługi towarzyszą 46,2% obiektów, a połowa jest zdania, że popyt pozostaje na niezmiennym poziomie. Ocenia pozycji obiektów gastronomicznych wobec konkurencji jest negatywna w zaledwie 3,6% przypadków. 96,4% właścicieli ocenia, że ich pozycja wobec konkurencji nie pogarsza się (poprawia się lub pozostaje bez zmian).

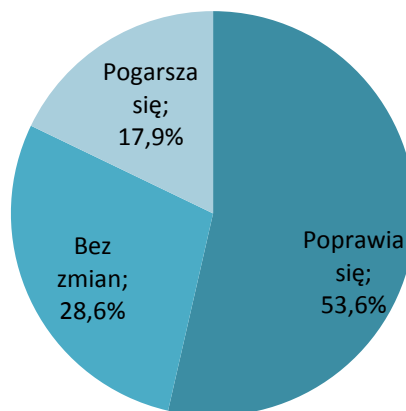
Wykres 47

Koniunktura badanych obiektów gastronomicznych

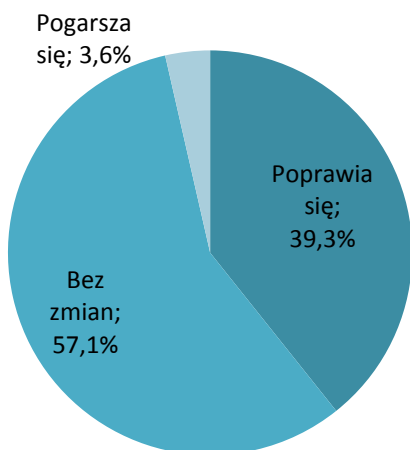
Sytuacja finansowa jednostki

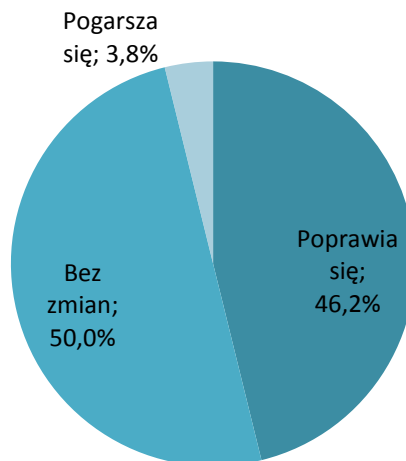
Sprzedaż usług

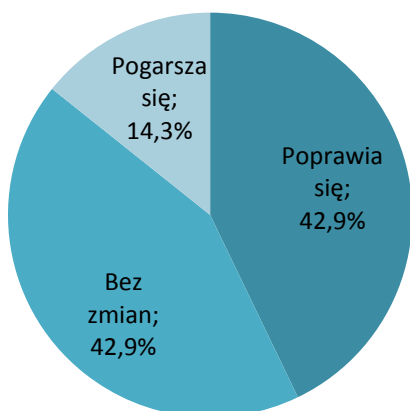
Pozycja wobec konkurencji

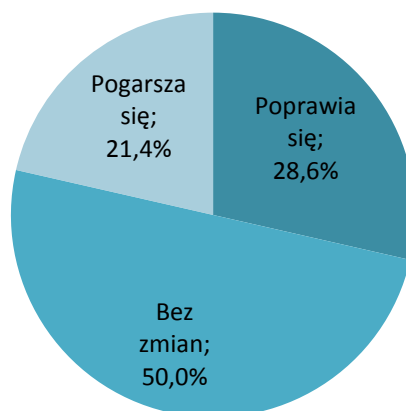
Przewidywany popyt na usługi

Sytuacja w branży turystycznej

Polityka władz miasta w sferze promocji turystyki

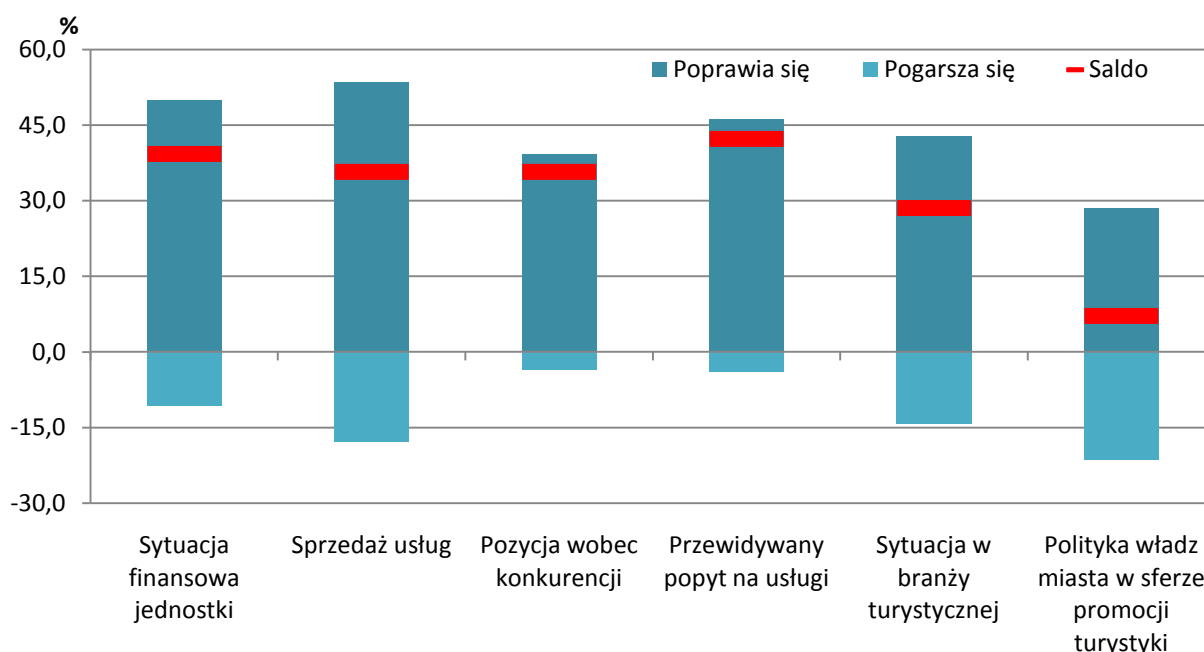

Saldo koniunktury przedstawione na wykresie 48 uwzględnia tylko pozytywne oraz negatywne odpowiedzi (nie obejmuje środkowego z dopuszczalnych wariantów odpowiedzi, tzw. wariantu neutralnego).

Spośród analizowanych czynników wpływających na koniunkturę w branży gastronomicznej we wszystkich badanych aspektach wystąpiło dodatnie saldo – najwyższe w zakresie oceny przewidywanego popytu na usługi (42,3) oraz sytuacji finansowej jednostki (39,3). Nieznaczna przewaga opinii pozytywnych nad negatywnymi, z saldem na poziomie 7,1, dotyczyła polityki władz miasta w sferze promocji.

Wykres 48.

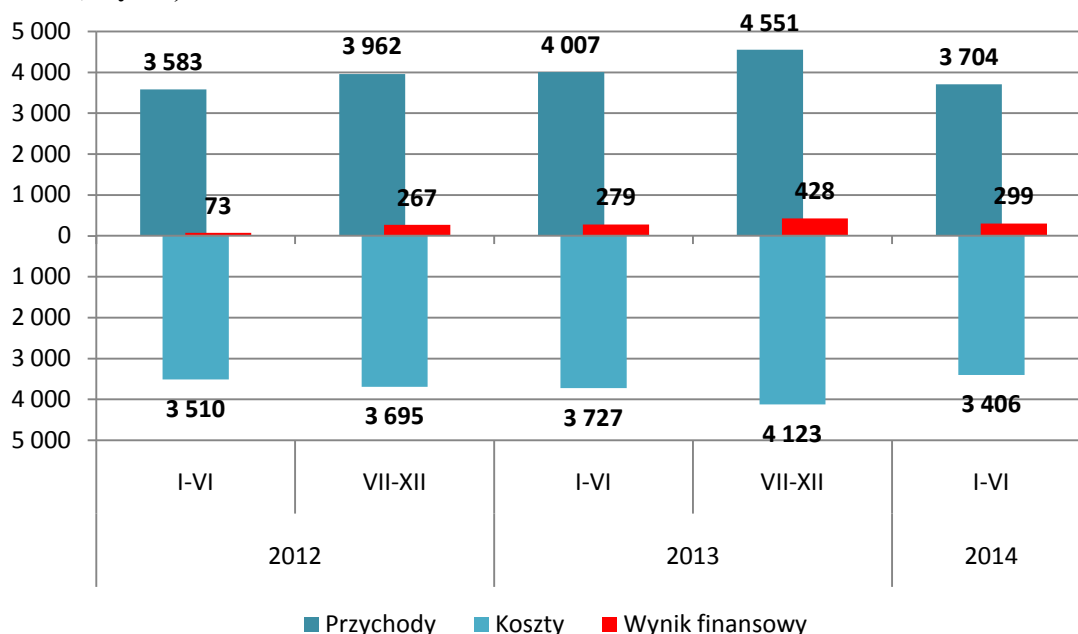
Saldo koniunktury badanych obiektów gastronomicznych

Oprócz informacji zebranych w badaniu ankietowym, do charakterystyki krakowskich obiektów gastronomicznych wykorzystano dane z badań prowadzonych przez statystkę publiczną dotyczących przychodów, kosztów i wyniku finansowego oraz wypłacanych wynagrodzeń w latach 2012 – 2014. W I półroczu 2014 roku pomimo mniejszych przychodów osiągniętych przez obiekty gastronomiczne krakowskie restauracje wypracowały o niemal 7% lepszy wynik finansowy niż w I półroczu 2013 r. Porównując analogiczne półrocza badanych lat można stwierdzić, że krakowskie restauracje notowały coraz lepsze wyniki finansowe, przy czym to drugie półrocza zawsze przynosiły większe przychody i wyniki finansowe.

Wykres 49.

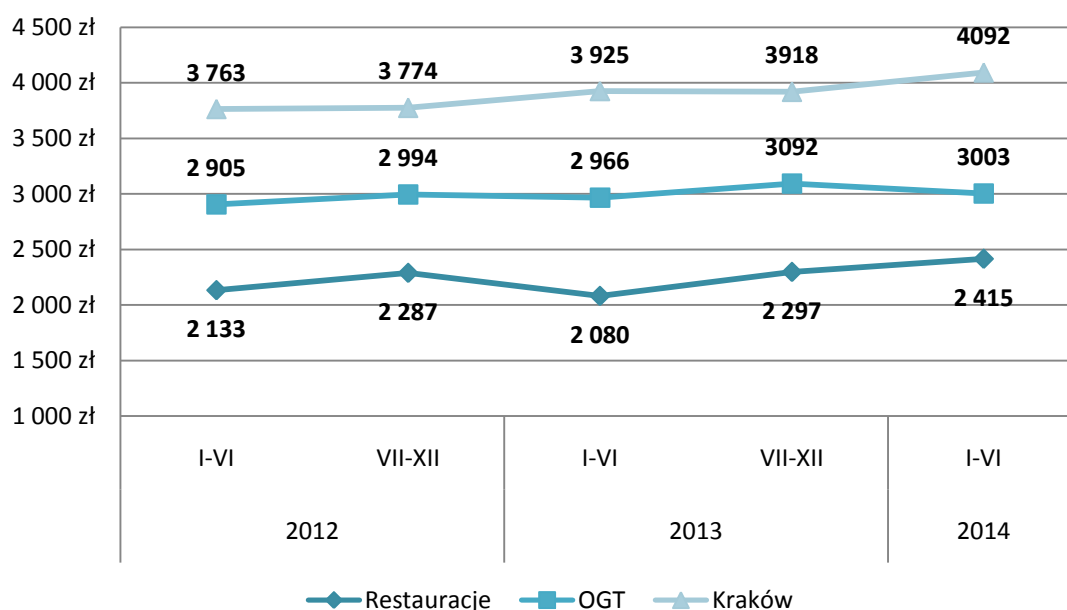
Przeciętne przychody, koszty i wynik finansowy przypadające na 1 badany obiekt gastronomiczny w latach 2012 - 2014 (w tys. zł)

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w krakowskich restauracjach w I półroczu 2014 r. wyniosło 2 415 zł i było o ponad 580 zł niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia wypłaconego w obszarze gospodarki turystycznej. Wynagrodzenie w restauracjach jest także o ponad 1 600 zł niższe od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w Krakowie. Mimo to wynagrodzenie w krakowskich restauracjach w I półroczu 2014 r. wzrosło w stosunku do I półrocza 2012 roku o ponad 13%.

Wykres 50.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w krakowskich obiektach gastronomicznych w latach 2012 - 2014

2.9. Gospodarka turystyczna

Turystyka jest dość powszechnie postrzegana jako nośnik długoterminowego wzrostu gospodarczego (Beerli, Meneses i Gil, 2007; Tasci i Gartner, 2007), a generowanie miejsc pracy to najczęściej wskazywany bezpośredni i korzystny kierunek jej wpływu (Ladkin, 2011; Liu i Wall, 2005). Obecnie, dominujące podejście w pracach badawczych poświęconych turystyce to konceptualizacja „gospodarki turystycznej”, czyli rozumienie turystyki jako źródła nowych miejsc pracy i dochodów (Alejziak 2000; Panasiuk 2008; Kozak 2011). Przy czym prezentowane rozważania często zmierzają w kierunku analizy możliwości wykorzystania turystyki na potrzeby aktywizacji rozwoju słabiej rozwiniętych regionów o wysokim bezrobociu strukturalnym oraz obszarów, które nie posiadają żadnych zasobów turystycznych definiowanych według tradycyjnego ujęcia, takich jak walory przyrody, historyczne dziedzictwo kulturowe (Kozak 2011). Co więcej, rozwój turystyki w odległych, peryferyjnych obszarach uważany jest za istotny i słuszny komponent działań mających na celu zmniejszanie ubóstwa (UNWTO, 2006). Niemniej jednak, problematyka zatrudnienia i wynagrodzeń w turystyce rzadko stanowi przedmiot pogłębionych badań (Solnet et al. 2014; Ladkin 2011), a prezentowane w nielicznych publikacjach wyniki bynajmniej nie są jednoznaczne, a czasem wręcz sprzeczne, co wynika zarówno z wewnętrznego zróżnicowania i rozmytych granic branży turystycznej, jak i odmiennych podejść metodologicznych (Baum 2007; Yunis 2009). Tym samym, należy zachować daleko idącą ostrożność w posługiwaniu się danymi dotyczącymi znaczenia turystyki w procesie tworzenia miejsc pracy (Borkowska 2012), w szczególności gdy ograniczają się tylko do ujęcia ilościowego bez uwzględnienia wymiaru jakościowego, istniejących uwarunkowań branżowego rynku pracy (Yunis 2009,).

Wyniki badań prezentowanych w światowej literaturze generalnie potwierdzają, że turystyka w dominującym stopniu przynależy do wtórnego rynku pracy, który obejmuje gorzej opłacane i mniej prestiżowe miejsca pracy, których liczba w gospodarce jest uzależniona od wahań koniunkturalnych (Nickson 2007; Jarmołowicz i Knapińska 2011). W rezultacie, turystyka identyfikowana jest powszechnie jako branża niskich płac, stwarzająca szanse na poprawę warunków życia przede wszystkim dla osób o niższym statusie ekonomicznym (Marcouiller i Xia 2008; Riley 1996). Taka konstatacja wyraźnie nie współgra z formułowanymi celami rozwoju lokalnego zogniskowanymi wokół tworzenia ponadprzeciętnie wynagradzanych miejsc pracy dla wysoko wykwalifikowanych kadr (Marcouiller i Xia 2008). W przypadku Krakowa, kształtujący się poziom wynagrodzeń oraz znaczący udział liczby pracujących w obszarze gospodarki turystycznej w ogólnej liczbie

pracujących w sektorze przedsiębiorstw, powinny skłaniać ku głębszej refleksji nad realizowaną polityką rynku pracy i planowanymi kierunkami rozwoju lokalnego.

Pełna ocena możliwości zatrudnienia generowanych przez turystykę wymaga uwzględnienia aktualnych trendów na rynku pracy, procesów globalizacji oraz pogłębiającej się specjalizacji w obszarze turystyki (Baum 2007). Turystyka tworzy szerokie spektrum różnych stanowisk odmiennych pod względem godzin pracy, wymaganych zestawów umiejętności, warunków płacowych. Ta różnorodność nie tylko ułatwia znalezienie pracy odpowiadającej kwalifikacjom i potrzebom różnych grup społecznych (imigrantom, rodzicom dzieci w wieku szkolnym, osobom w wieku poprodukcyjnym) lecz również umożliwia dogodnie wejście na rynek pracy i zdobycie doświadczenia niezbędnego do dalszego rozwoju zawodowego (Baum 2007). Specyfika warunków pracy w turystyce w sposób szczególny ułatwia łączenie ścieżki edukacyjnej i zawodowej, co dość jednoznacznie znajduje potwierdzenie w obserwowanej aktywności młodzieży akademickiej Krakowa.

W związku z tym, że obecna młodzież, stanowiąca dominującą grupę zawodową w turystyce, postrzega życie zawodowe raczej w kategoriach zamkniętych segmentów niż stabilnej, linearnej ścieżki kariery (Baum 2007), dostępność alternatywnych form zatrudnienia w branży turystycznej nie zawsze spotyka się z negatywną oceną samych zatrudnionych (Marcouiller i Xia 2008; Nickson 2007). Jednakże, konsekwencje tej elastycznej postawy pracownika nastawionej na szybką akumulację zasobów finansowych (Baum 2007) znajdują swój wyraz również w migracji zarobkowej, odpływie doświadczonych kadr do regionów prezentujących korzystniejsze perspektywy na poprawę statusu ekonomicznego. W związku z tym, warto nadmienić, że największy udział w ogólnym odpływie z Polski mają migranci z Małopolski i Śląska (GUS 2011). Przy czym, z drugiej strony, turystyka zapewnia silne bodźce dla zachowań przedsiębiorczych, co odnajduje swoje odzwierciedlenie w obserwowanej migracji pracowników z innych branż w poszukiwaniu możliwości samorealizacji i samodzielnego kształtowania równowagi między pracą a życiem osobistym (Marcouiller i Xia 2008). Taki kierunek działań znajduje swoje uzasadnienie w znaczącej różnicy w poziomie zarobków właścicieli podmiotów branży turystycznej i ich szeregowych pracowników (Sedlak&Sedlak).

Ponadto, rozwój i dyfuzja technologii informacyjno-komunikacyjnych w sferze turystyki sprzyja nie tylko zdalnej realizacji zadań lecz również powoduje zwiększone zapotrzebowanie na specjalistów tej dziedziny wśród podmiotów branży (Baum 2007). Stąd koincydencja branży IT oraz turystyki w Krakowie stanowi istotny, lecz nie w pełni wykorzystywany, potencjał rozwoju lokalnego rynku pracy. Postępująca specjalizacja turystyki

również znajduje odzwierciedlenie na płaszczyźnie zatrudnienia, bowiem w regionach charakteryzujących się wysokim poziomem rozwoju turystyki zwiększa się stabilność zatrudnienia i rzadziej występuje zjawisko rażąco niskich płac (Pena-Boquete i Perez-Dacal 2011; Kozak 2011). Biorąc pod uwagę techniczny wymiar zdolności pracowników, adresatami ofert pracy w branży turystycznej są najczęściej nisko wykwalifikowani kandydaci. Sytuacja wygląda zgoła odmiennie, gdy wykonywana praca analizowana jest przez pryzmat relacji. Okazuje się, że wraz ze wzrostem specjalizacji działalności firm turystycznych następuje swoiste podniesienie statusu wymaganych zdolności w ujęciu kulturowym (gentrification of skill demand) (Baum 2007). Biorąc pod uwagę szerokie spektrum zróżnicowanej jakościowo oferty turystycznej Krakowa, która kierowana jest do niemniej zdywersyfikowanego odbiorcy, należy uwypuklić, że podążanie ścieżką specjalizacji oznacza tworzenie wysokiej jakości produktów dostosowanych do potrzeb strategicznie wybranej grupy docelowej (Kozak 2011). Stosunkowo niski poziom wynagrodzeń w obszarze gospodarki turystycznej w Krakowie potwierdza słuszność wdrażania działań ukierunkowanych na pogłębianie specjalizacji oferty turystycznej miasta.

Zatem, mając na uwadze, że jedną z podstawowych przesłanek wsparcia rozwoju turystyki w gminach jest jej pracochłonny charakter, wszelkie działania podejmowane przez decydentów powinny w sposób szczególnie bazować na rzetelnej i pełnej informacji na temat rzeczywistych warunków i perspektyw zatrudnienia w branży turystycznej w danym regionie (Marcouiller i Xia 2008).

Literatura:

- Alejziak, W., 2000, *Turystyka w obliczu wyzwań XXI wieku*, FH-U Albis, Kraków
- Baum, T., 2007, *Human resources in tourism: Still waiting for change*, *Tourism Management* 28.
- Beerli, A., Meneses, G. D., Gil, S. M., 2007, *Self-congruity and destination choice*, *Annals of Tourism Research*, 34(3).
- Borkowska, S., 2012, *Skuteczne strategie wynagrodzeń – tworzenie i zastosowanie*, Wolters Kluwer, Warszawa.
- Jarmołowicz, W., Knapieńska M., 2011, *Współczesne teorie rynku pracy a mobilność i przepływ pracowników w dobie globalizacji*, *Zeszyty Naukowe Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego*, nr 9.
- Kozak, M.W., 2011, *Turystyka jako czynnik rozwoju regionów Polski Wschodniej*, Ekspertyza wykonana na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego na potrzeby aktualizacji Strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Polski Wschodnie do roku 2020.
- Ladkin, A., 2011, *Exploring tourism labor*, *Annals of Tourism Research*, 38(3).
- Marcouiller, D.W., Xia, X., 2008, *Distribution of income from tourism-sensitive employment*, *Tourism Economics*, 14(3).
- Nickson, D., 2007, *Human resource management for the hospitality and tourism industries*, Butterworth-Heinemann, Oxford.
- Panasiuk, A., (red.), 2008, *Gospodarka turystyczna*, Warszawa: Wyd. Naukowe PWN
- Pena-Boquete, Y. Pérez-Dacal, D., 2011, *Effects of tourism development in temporality*, *Working Papers Idega*, Nr 47.
- Solnet, D.J., Ford, R.C., Robinson, R.N.S., Ritchie, B.W., Olsen, M., 2014, *Modeling locational factors for tourism development*, *Annals of Tourism Research*, 45.
- Tasci, A. D. A., Gartner, W. C., 2007, *Destination image and its functional relationships*. *Journal of Travel Research*, 45(4),
- UNWTO, 2006, *Poverty alleviation through tourism: A compilation of good practices*. Madrid.
- Wybrane tablice dotyczące emigracji na pobyt czasowy powyżej 3 miesięcy - wyniki spisu ludności i mieszkań 2011 r. Część I, II, III* (2013) Warszawa: GUS, http://old.stat.gov.pl/gus/5840_14308_PLK_HTML.htm [Data dostępu: 18.11.2014].
- Yunis, E., 2009, *Tourism and Employment: an Overview by UNWTO*, Presentation at the 5th UNWTO International Conference on Tourism Statistics, Bali, Indonesia, 30 March – 2 April 2009.

Aneks tabelaryczny

Tabela I. Miejsca noclegowe i pokoje w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011-2014 (stan na 31 VII)	97
Tabela II. Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2011 - 2014.....	98
Tabela III. Wskaźnik dynamiki turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2012 - 2014 według miesięcy i kategorii obiektów	99
Tabela IV. Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2011 - 2014.....	100
Tabela V. Wskaźnik dynamiki turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2012 - 2014 według miesięcy i kategorii obiektów	102
Tabela VI. Udział turystów zagranicznych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 - 2014.....	103
Tabela VII. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2013 r. według miesięcy i kategorii obiektów.....	104
Tabela VIII. Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w okresie I-VII 2014 r. według miesięcy i kategorii obiektów	105
Tabela IX. Przeciętna długość pobytu turystów ogółem i turystów zagranicznych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014.....	107
Tabela X. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów w 2013 roku	108
Tabela XI. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów w okresie I - VI 2014 roku	110
Tabela XII. Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2013 roku.....	112
Tabela XIII. Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2013 roku	113
Tabela XIV. Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014	114
Tabela XV. Noclegi udzielone turystom zagranicznym z wybranych krajów w hotelach w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014	117
Tabela XVI. Podmioty działające, nowo zarejestrowane, zlikwidowane oraz bilans podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według grup branżowych.....	119
Tabela XVII. Podmioty z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według liczby pracujących ...	120
Tabela XVIII. Podmioty w grupach branżowych z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według liczby pracujących.....	120
Tabela XIX Dane finansowe przedsiębiorstw (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych w latach 2012 – 2014	121

Tabela I.
Miejsca noclegowe i pokoje w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011-2014
(stan na 31 VII)

Rodzaje obiektów	Obiekty ogółem				Miejsca noclegowe				Pokoje			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
OBIEKTY OGÓLEM	221	241	236	234	27062	26513	25891	27330	x	x	x	x
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY	154	158	155	157	19240	18595	18970	20415	9060	8947	9126	9635
HOTELE – RAZEM z tego	129	130	128	130	17825	17085	17570	18993	8482	8336	8540	9037
KATEGORII *****	10	10	10	10	1900	1895	1891	2051	994	991	989	1074
KATEGORII ****	21	25	24	28	4587	4813	4728	5598	2232	2384	2342	2775
KATEGORII ***	70	70	68	69	6947	6820	6839	6964	3305	3259	3278	3293
KATEGORII **	19	19	19	16	3727	3151	3335	2072	1684	1526	1589	1368
KATEGORII *	4	4	5	6	329	331	698	942	138	138	304	424
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	5	2	2	1	335	75	79	23	129	38	38	10
PENSJONATY	5	6	6	6	153	156	174	177	58	66	75	77
INNE OBIEKTY HOTELOWE	20	22	21	21	1262	1354	1226	1245	520	545	511	521
POZOSTAŁE OBIEKTY - RAZEM	67	83	81	77	7822	7918	6921	6915	x	x	x	x

Tabela II.
Turyści korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma	
Turyści korzystający z noclegów														
OBIEKTY OGÓLEM	2011	75659	77286	114572	132331	167568	163750	163064	184810	176466	162454	118344	104967	1641271
	2012	88723	91869	141337	153303	182751	149016	178015	195641	183908	174699	125652	113656	1778570
	2013	89701	94350	137031	156184	197310	185633	195648	214253	190122	186198	132146	123404	1901980
	2014	103919	102003	141202	170875	207829	201561							927389
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY-RAZEM	2011	63495	63991	99850	111968	140813	138627	135839	156502	151366	139576	102447	89958	1394432
	2012	74161	77078	121484	130310	152796	120794	148231	162298	155174	148727	108038	97359	1496450
	2013	75828	81109	118719	132839	167626	155533	164390	180046	164439	161901	115301	108003	1625734
	2014	88475	86833	121492	147549	177161	171211							792721
HOTELE-RAZEM z tego:	2011	59342	60111	94515	104349	132536	130245	127905	147720	143224	132270	96623	85090	1313930
	2012	69670	72339	115099	122896	144406	112908	140493	152923	146781	140593	101871	91619	1411598
	2013	71511	76272	113075	126109	158741	147863	156714	171717	156908	154007	109027	102655	1544599
	2014	84034	82402	115790	140288	168313	162268							753095
KATEGORII 5*	2011	6280	7824	8694	11949	14532	14731	14867	16054	15900	14443	11565	9980	146819
	2012	7020	8032	10573	14305	15749	12239	16809	17830	16772	15441	12170	11145	158085
	2013	7754	8256	11545	14397	18167	17688	18258	19344	17799	15855	11764	11363	172190
	2014	8780	8072	11816	14790	17992	17421							78871
KATEGORII 4*	2011	15087	15059	25428	25910	36843	35633	40885	53708	50824	44477	31759	28142	403755
	2012	22336	22566	40452	40792	49608	34564	48148	53996	51135	49290	36026	31816	480729
	2013	24555	27170	40285	43208	53660	49862	52202	55451	50973	50068	35449	31587	514470
	2014	25398	28425	39804	47191	57178	55378							253374
KATEGORII 3*	2011	28442	28221	45059	49211	59578	57645	52936	58104	56278	54977	39484	35527	565462
	2012	30696	32806	48693	50844	58667	49918	57043	61172	59156	57860	42106	37255	586216
	2013	30083	32127	47636	51430	64623	59859	60508	65939	59981	62549	43351	40110	618196
	2014	36072	33780	46175	56821	63183	59163							295194
KATEGORII 2*	2011	7480	6876	11510	13581	16117	16156	15918	16459	15843	13530	10085	9017	152572
	2012	8104	7483	11837	13658	15917	12770	16578	17265	16642	14805	9489	9513	154061
	2013	7879	7472	11375	14371	18208	16398	19566	23817	21756	18914	13508	12744	186008
	2014	8323	6768	10749	12734	17565	18861							75000
KATEGORII 1*	2011	890	977	2078	2253	3562	3334	1715	1881	2466	2612	1959	1220	24947
	2012	969	928	2914	2628	3809	3045	1594	2158	2624	2891	1718	1570	26848
	2013	947	924	1760	2165	3508	3587	5726	6398	5767	5991	4544	6420	47737
	2014	5229	5134	6898	8306	11999	11046							48612
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2011	1163	1154	1746	1445	1904	2746	1584	1514	1913	2231	1771	1204	20375
	2012	545	524	630	669	656	372	321	502	452	306	362	320	5659
	2013	293	323	474	538	575	469	454	768	632	630	411	431	5998
	2014	232	223	348	446	396	399							2044

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiąc												Suma
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Turyści korzystający z noclegów														
PENSJONATY-RAZEM	2011	596	467	808	1016	926	856	494	976	906	553	656	646	8900
	2012	460	433	735	540	791	765	927	945	1007	900	690	526	8719
	2013	472	403	612	695	815	831	713	927	877	946	691	615	8597
	2014	533	292	491	679	932	976							3903
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2011	3557	3413	4527	6603	7351	7526	7440	7806	7236	6753	5168	4222	71602
	2012	4031	4306	5650	6874	7599	7121	6811	8430	7386	7234	5477	5214	76133
	2013	3845	4434	5032	6035	8070	6839	6963	7402	6654	6948	5583	4733	72538
	2014	3908	4139	5211	6582	7916	7967							35723
POZOSTAŁE OBIEKTY	2011	12164	13295	14722	20363	26755	25123	27225	28308	25100	22878	15897	15009	246839
	2012	14562	14791	19853	22993	29955	28222	29784	33343	28734	25972	17614	16297	282120
	2013	13873	13241	18312	23345	29684	30100	31258	34207	25683	24297	16845	15401	276246
	2014	15444	15170	19710	23326	30668	30350							134668

Tabela III.

Wskaźnik dynamiki turystów korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2012 - 2014 według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiąc											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2010=100,0													
OBIEKTY OGÓŁEM	2012	137,7	118,9	123,4	115,8	109,1	91,0	109,2	105,9	104,2	107,5	106,2	108,3
	2013	139,2	131,3	123,3	132,9	127,0	121,6	130,1	123,5	112,0	121,7	129,5	136,2
	2014	161,3	142,0	127,0	145,4	133,8	132,1						
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY- RAZEM	2012	134,6	127,6	126,8	130,9	117,7	95,2	120,5	112,3	107,0	112,7	123,0	127,4
	2013	137,6	134,2	123,9	133,5	129,1	122,5	133,6	124,5	113,4	122,6	131,3	141,3
	2014	160,6	143,7	126,8	148,2	136,5	134,9						
HOTELE-RAZEM z tego:	2012	135,5	127,9	128,5	130,6	117,5	94,1	120,4	110,6	105,6	111,4	121,5	125,6
	2013	139,0	134,9	126,2	134,0	129,2	123,3	134,3	124,2	112,9	122,0	130,1	140,7
	2014	163,4	145,7	129,3	149,1	137,0	135,3						
KATEGORII 5*	2012	104,8	116,7	110,1	130,7	91,7	72,3	98,3	100,8	91,8	91,1	111,5	124,2
	2013	115,8	119,9	120,3	131,5	105,8	104,5	106,8	109,4	97,4	93,5	107,8	126,7
	2014	131,1	117,2	123,1	135,1	104,8	102,9						
KATEGORII 4*	2012	208,8	194,5	202,5	209,0	186,7	132,7	170,9	145,7	130,5	146,7	153,8	155,0
	2013	229,5	234,2	201,7	221,4	202,0	191,5	185,3	149,7	130,1	149,0	151,3	153,9
	2014	237,4	245,0	199,3	241,8	215,2	212,7						
KATEGORII 3*	2012	132,3	122,7	113,0	117,9	109,1	96,2	115,2	104,5	96,2	99,3	115,1	114,5
	2013	129,7	120,1	110,6	119,3	120,2	115,4	122,2	112,7	97,6	107,4	118,5	123,3
	2014	155,5	126,3	107,2	131,8	117,5	114,1						
KATEGORII 2*	2012	89,2	80,4	85,1	82,2	76,2	64,8	89,1	80,6	101,5	107,7	89,8	107,4
	2013	86,7	80,3	81,7	86,5	87,2	83,2	105,2	111,2	132,7	137,6	127,8	143,9
	2014	91,6	72,7	77,2	76,7	84,1	95,7						

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2010=100,0													
KATEGORII 1*	2012	106,4	95,1	175,5	105,0	135,2	84,6	94,6	134,5	101,0	108,3	110,5	136,0
	2013	104,0	94,7	106,0	86,5	124,5	99,7	339,8	398,9	222,1	224,4	292,2	556,3
	2014	574,0	526,0	415,5	332,0	425,9	306,9						
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2012	64,0	50,9	46,6	47,9	39,5	20,5	19,2	25,2	41,3	30,5	45,9	34,8
	2013	34,4	31,4	35,1	38,5	34,6	25,8	27,1	38,5	57,8	62,7	52,1	46,8
	2014	27,2	21,7	25,7	31,9	23,9	22,0						
PENSJONATY-RAZEM	2012	92,2	80,2	118,7	87,8	100,1	92,4	111,3	98,7	105,0	106,0	121,5	92,8
	2013	94,6	74,6	98,9	113,0	103,2	100,4	85,6	96,9	91,4	111,4	121,7	108,5
	2014	106,8	54,1	79,3	110,4	118,0	117,9						
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2011	127,8	128,7	100,8	142,5	123,3	116,1	123,7	157,2	146,2	146,6	159,5	179,2
	2012	121,9	132,5	89,8	125,1	131,0	111,5	126,5	138,1	131,7	140,8	162,6	162,7
	2013	123,9	123,7	93,0	136,4	128,5	129,9						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2012	155,9	129,6	129,4	127,6	117,2	109,8	108,9	115,5	115,9	123,5	123,6	114,8
	2013	148,6	116,0	119,3	129,5	116,2	117,1	114,3	118,5	103,6	115,6	118,2	108,5
	2014	165,4	133,0	128,4	129,4	120,0	118,0						

Tabela IV.

Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy i kategorii obiektów w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc													Suma
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów														
OBIEKTY OGÓLEM	2011	29583	29782	52429	65132	78174	79751	92328	103180	96145	82863	48248	48049	805664
	2012	38006	37202	68094	85964	91930	82674	98961	111716	97691	90053	58264	55027	915582
	2013	43204	41769	75374	84398	107159	97771	115895	127581	107549	100582	57713	57197	1016192
	2014	45149	41344	68351	96897	108194	103688							463623
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY- RAZEM	2011	25666	25358	47285	58414	71697	72875	80426	92368	86758	75281	44197	42370	722695
	2012	32280	31814	60014	76017	82715	70196	85344	96680	85539	79889	51033	48590	800111
	2013	37274	37005	66289	74392	95690	86683	99877	112109	96653	91471	51762	51827	901032
	2014	39959	36145	60650	85627	97589	92251							412221
HOTELE-RAZEM z tego:	2011	23914	24054	44719	54616	67529	68587	75940	87561	82212	71534	41738	40356	682760
	2012	31012	30046	57490	72324	79327	66056	81784	92534	82063	76418	48301	46241	763596
	2013	35393	35005	63875	71220	91860	83280	95902	108057	93083	87834	49293	49496	864298
	2014	38003	34306	58184	82099	93636	88495							394723
KATEGORII 5*	2011	3612	4409	5277	8045	9467	10190	10781	11767	11111	9587	7445	6801	98492
	2012	4698	5262	7167	10604	11549	8632	12523	13669	11962	10808	8358	7314	112546
	2013	4883	5619	8752	10801	13629	13538	14627	15452	14379	11753	8548	7373	129354
	2014	5689	5583	8207	11387	13307	13014							57187
KATEGORII 4*	2011	5772	6028	13196	13258	20752	22194	27098	35413	31185	25222	15639	15010	230767
	2012	11415	9413	21500	23741	29027	21000	30089	34872	29906	28207	18303	17095	274568

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma	
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów														
	2013	13635	13246	24394	24920	33828	30893	34170	38099	31515	29542	16768	17051	308061
	2014	11963	13380	21419	28433	35152	35290							145637
KATEGORII 3*	2011	12301	11769	21532	26981	30723	29886	29948	32948	32902	29738	15655	15480	289863
	2012	12376	13336	23744	30565	31090	30405	32316	35540	32252	30626	18380	17754	308384
	2013	13889	13580	25087	28179	36666	31880	36638	40327	35395	36348	18537	18218	334744
	2014	15730	12448	21969	32563	34654	30443							147807
	2011	1970	1396	3499	4912	5393	5051	7009	6728	6030	5057	2259	2380	51684
KATEGORII 2*	2012	2011	1412	3226	5877	6256	5015	5840	7418	6929	5691	2193	3275	55143
	2013	2489	1907	4369	5782	6347	5592	7595	10528	8667	7109	3701	4272	68358
	2014	2946	1549	3794	6313	6418	5880							26900
	2011	83	305	983	1143	708	969	753	412	679	1097	180	224	7536
KATEGORII 1*	2012	196	244	1280	937	830	847	696	543	586	1000	714	495	8368
	2013	205	346	801	1025	840	930	2434	2901	2513	2466	1348	2155	17964
	2014	1450	1134	2458	3349	4069	3824							16284
	2011	176	147	232	277	486	297	351	293	305	833	560	461	4418
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2012	316	379	573	600	575	157	320	492	428	86	353	308	4587
	2013	292	307	472	513	550	447	438	750	614	616	391	427	5817
	2014	225	212	337	54	36	44							908
	2011	133	52	99	154	146	162	192	289	198	113	100	58	1696
PENSJONATY-RAZEM	2012	92	27	80	160	218	230	270	275	140	105	129	75	1801
	2013	80	47	40	67	185	143	183	272	155	162	102	110	1546
	2014	99	23	74	112	189	273							770
	2011	1619	1252	2467	3644	4022	4126	4294	4518	4348	3634	2359	1956	38239
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2012	1176	1741	2444	3533	3170	3910	3290	3871	3336	3366	2603	2274	34714
	2013	1801	1953	2374	3105	3645	3260	3792	3780	3415	3475	2367	2221	35188
	2014	1857	1816	2392	3416	3764	3483							16728
	2011	3917	4424	5144	6718	6477	6876	11902	10812	9387	7582	4051	5679	82969
POZOSTAŁE OBIEKTY	2012	5726	5388	8080	9947	9215	12478	13617	15036	12152	10164	7231	6437	115471
	2013	5930	4764	9085	10006	11469	11088	16018	15472	10896	9111	5951	5370	115160
	2014	5190	5199	7701	11270	10605	11437							51402

Tabela V.

Wskaźnik dynamiki turystów zagranicznych korzystających z noclegów w turystycznych obiektach noclegowych zbiorowego zakwaterowania w Krakowie w latach 2012 - 2014 według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
2010=100,0													
OBIEKTY OGÓLEM	2012	134,4	124,9	129,9	132,0	117,6	103,7	107,2	108,3	101,6	108,7	120,8	114,5
	2013	152,7	132,2	129,3	136,5	135,5	129,4	133,5	129,1	121,7	123,8	135,9	150,9
	2014	159,6	130,9	117,3	156,8	136,8	137,2						
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY- RAZEM	2012	128,2	115,1	114,6	136,9	114,3	101,6	112,7	109,1	105,7	106,2	130,3	141,3
	2013	148,0	133,9	126,5	134,0	132,3	125,4	131,9	126,5	119,5	121,6	132,1	150,7
	2014	158,7	130,8	115,8	154,2	134,9	133,5						
HOTELE-RAZEM z tego:	2012	129,9	114,0	116,8	136,2	114,0	99,4	112,5	108,2	104,9	105,2	127,2	139,7
	2013	148,2	132,8	129,8	134,1	132,0	125,3	131,9	126,4	119,0	121,0	129,8	149,5
	2014	159,2	130,2	118,2	154,6	134,5	133,2						
KATEGORII 5*	2012	105,9	122,9	120,4	142,4	92,5	75,2	95,6	101,5	95,9	90,4	111,6	133,6
	2013	110,0	131,3	147,1	145,0	109,2	117,9	111,7	114,8	115,3	98,3	114,2	134,6
	2014	128,2	130,4	137,9	152,9	106,6	113,3						
KATEGORII 4*	2012	194,2	144,5	172,1	214,9	180,8	132,7	163,3	140,0	126,4	139,4	148,6	169,9
	2013	231,9	203,4	195,3	225,6	210,8	195,3	185,5	153,0	133,2	146,0	136,1	169,5
	2014	203,5	205,5	171,5	257,4	219,0	223,1						
KATEGORII 3*	2012	112,4	103,0	94,7	115,1	97,2	99,6	100,1	95,2	92,2	90,1	120,2	119,9
	2013	126,2	104,9	100,0	106,1	114,6	104,4	113,5	108,0	101,2	107,0	121,3	123,1
	2014	142,9	96,2	87,6	122,6	108,3	99,7						
KATEGORII 2*	2012	90,0	67,9	73,0	90,4	79,7	73,7	80,3	85,7	112,4	109,7	93,1	155,0
	2013	111,4	91,6	98,9	88,9	80,9	82,2	104,4	121,6	140,6	137,0	157,1	202,2
	2014	131,8	74,4	85,9	97,1	81,8	86,4						
KATEGORII 1*	2012	257,9	85,3	144,6	83,8	120,5	72,3	114,1	149,6	77,2	94,9	183,5	242,6
	2013	269,7	121,0	90,5	91,7	121,9	79,4	399,0	799,2	331,1	234,0	346,5	1056,4
	2014	1907,9	396,5	277,7	299,6	590,6	326,3						
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2012	130,6	150,4	144,7	138,2	102,7	24,3	31,0	64,0	239,1	43,9	233,8	68,9
	2013	120,7	121,8	119,2	118,2	98,2	69,1	42,4	97,5	343,0	314,3	258,9	95,5
	2014	93,0	84,1	85,1	12,4	6,4	6,8						
PENSJONATY-RAZEM	2012	95,8	27,0	88,9	118,5	116,6	160,8	119,5	106,2	94,6	55,0	192,5	51,4
	2013	83,3	47,0	44,4	49,6	98,9	100,0	81,0	105,0	104,7	84,8	152,2	75,3
	2014	103,1	23,0	82,2	83,0	101,1	190,9						
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2012	96,9	146,8	79,4	154,6	124,1	155,5	117,8	133,9	132,2	140,8	232,8	200,2
	2013	148,5	164,7	77,2	135,9	142,7	129,7	135,7	130,8	135,3	145,4	211,7	195,5
	2014	153,1	153,1	77,7	149,5	147,3	138,5						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2012	184,8	136,2	136,9	158,3	136,9	193,7	123,1	147,3	161,8	168,3	220,3	183,4
	2013	191,4	120,5	153,9	159,3	170,4	172,1	144,8	151,5	145,1	150,8	181,3	153,0
	2014	167,5	131,5	130,5	179,4	157,6	177,5						

Tabela VI.

Udział turystów zagranicznych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w %			
OBIEKTY OGÓLEM	2011	100,0			
	2012				
	2013				
	2014				
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY-RAZEM	2011	87,9	91,0	89,0	90,3
	2012	86,6	87,9	86,8	88,3
	2013	87,7	88,7	87,9	90,5
	2014	88,3	89,2		
HOTELE – RAZEM z tego:	2011	82,9	85,5	84,2	85,7
	2012	82,7	83,6	83,1	84,1
	2013	83,7	85,1	84,6	86,6
	2014	84,3	85,6		
KATEGORII 5*	2011	11,9	12,4	11,5	13,3
	2012	12,0	11,8	12,4	13,0
	2013	12,0	13,1	12,7	12,8
	2014	12,6	12,2		
KATEGORII 4*	2011	22,4	25,2	32,1	31,2
	2012	29,5	28,3	30,8	31,3
	2013	32,0	31,0	29,6	29,4
	2014	30,2	32,0		
KATEGORII 3*	2011	40,8	39,3	32,8	34,0
	2012	34,5	35,3	32,5	32,8
	2013	32,8	33,4	32,0	33,9
	2014	32,4	31,6		
KATEGORII 2*	2011	6,1	6,9	6,8	5,4
	2012	4,6	6,6	6,5	5,5
	2013	5,5	6,1	7,6	7,0
	2014	5,4	6,0		
KATEGORII 1*	2011	1,2	1,3	0,6	0,8
	2012	1,2	1,0	0,6	1,1
	2013	0,8	1,0	2,2	2,8
	2014	3,3	3,6		
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	2011	0,5	0,5	0,3	1,0
	2012	0,9	0,5	0,4	0,4
	2013	0,7	0,5	0,5	0,7
	2014	0,5	0,0		
PENSJONATY-RAZEM	2011	0,3	0,2	0,2	0,2
	2012	0,1	0,2	0,2	0,2

WYSZCZEGÓLNIENIE		I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w %			
	2013	0,1	0,1	0,2	0,2
	2014	0,1	0,2		
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2011	4,8	5,3	4,5	4,4
	2012	3,7	4,1	3,4	4,1
	2013	3,8	3,5	3,1	3,7
	2014	3,9	3,5		
POZOSTAŁE OBIEKTY	2011	12,1	9,0	11,0	9,7
	2012	13,4	12,1	13,2	11,7
	2013	12,3	11,3	12,1	9,5
	2014	11,7	10,8		

Tabela VII.
Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w 2013 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ogółem
OBIEKTY OGÓLEM	Noclegi udzielone	172921	188320	287416	322705	404832	378300	430250	458119	411394	392003	273665	249961	3969886
	z tego turystom zagranicznym	91013	95991	178307	195335	243045	220249	270217	287859	248380	235793	135277	132156	2333622
	stopień wykorzystania %	25,8	30,9	42,4	48,9	58,2	56,2	53,6	56,5	54,4	56,1	41,0	35,9	47,2
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY -RAZEM	noclegi udzielone	140675	158298	241795	272287	339495	312905	349191	374363	348199	335972	231503	214046	3318729
	z tego turystom zagranicznym	77633	85234	152639	170879	214606	193846	229863	249198	217984	212238	120290	118877	2043287
	stopień wykorzystania %	26,5	32,5	44,7	52,1	62,7	59,7	59,4	63,4	61,3	60,3	42,9	38,0	50,6
HOTELE -RAZEM	noclegi udzielone	132670	149018	231226	259617	323210	298674	333719	358258	332992	315081	214332	198051	3146848
	z tego turystom zagranicznym	73780	80892	147428	163995	206117	186486	220718	240214	209736	198706	109991	108423	1946486
	z tego: stopień wykorzystania %	27,0	33,1	46,3	53,8	64,7	61,7	61,3	65,4	63,3	61,4	43,1	38,0	52,0
KATEGORII 5*	noclegi udzielone	16688	18898	26792	32990	40772	38428	42916	45494	39620	35235	26305	24495	388633
	z tego turystom zagranicznym	11312	13898	21981	26639	31949	31145	36057	37948	32872	27970	20901	17730	310402
	stopień wykorzystania %	28,4	35,7	45,7	58,2	69,6	67,7	73,2	80,2	72,4	60,2	46,4	41,8	56,6
KATEGORII 4*	noclegi udzielone	43749	52038	77707	85229	105364	96741	104318	109094	98578	99138	68900	61653	1002509
	z tego turystom zagranicznym	27036	29620	51812	52669	70191	62689	70681	77468	61546	62226	34674	34731	635343
	stopień wykorzystania %	29,6	38,7	52,0	59,0	70,5	66,9	71,2	74,4	69,4	67,6	48,6	42,0	57,6
KATEGORII 3*	noclegi udzielone	55266	61775	98450	108459	134109	122161	129158	137515	130060	130101	83361	74916	1265331
	z tego turystom zagranicznym	29046	31230	60366	67805	85789	75509	85529	92205	82330	84036	41343	40413	775601
	stopień wykorzystania %	27,5	32,7	47,2	53,2	63,8	60,0	60,9	65,1	63,5	62,3	41,1	35,9	51,3
KATEGORII 2*	noclegi udzielone	13931	13173	22781	27172	35603	34213	44584	52154	50846	35465	24894	22444	377260

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Ogółem
	z tego turystom zagranicznym	4592	4024	9703	12864	14572	14224	21061	24614	25392	15404	7820	8226	162496
	stopień wykorzystania %	19,8	21,2	32,5	41,5	51,5	50,9	43,1	47,4	49,6	46,3	33,7	29,7	39,9
	KATEGORII 1*													
	noclegi udzielone	2526	2507	4560	4476	5930	6046	11695	12312	12404	13609	10009	13520	99594
	z tego turystom zagranicznym	1285	1519	2633	2770	2223	1866	6363	6316	6135	7555	4419	6307	49391
	stopień wykorzystania %	24,8	27,3	44,7	45,2	58,5	61,5	54,0	59,9	62,4	66,2	50,3	47,5	52,3
W TRAKCIE KATEGORYZACII	noclegi udzielone	510	627	936	1291	1432	1085	1048	1689	1484	1533	863	1023	13521
	z tego turystom zagranicznym	509	601	933	1248	1393	1053	1027	1663	1461	1515	834	1016	13253
	stopień wykorzystania %	20,8	28,3	41,7	54,5	62,8	48,1	42,8	69,0	62,6	62,6	36,4	41,8	47,7
PENSJONATY -RAZEM	noclegi udzielone	926	714	956	1287	1544	1451	1378	1598	1655	1843	1432	1115	15899
	z tego turystom zagranicznym	150	77	106	156	526	315	361	564	408	463	298	266	3690
	stopień wykorzystania %	18,9	15,7	18,8	24,7	28,5	28,3	25,5	29,6	31,6	34,6	27,8	20,9	25,6
INNE OBIEKTY HOTELOWE	noclegi udzielone	7079	8566	9613	11383	14741	12780	14094	14507	13552	19048	15739	14880	155982
	z tego turystom zagranicznym	3703	4265	5105	6728	7963	7045	8784	8420	7840	13069	10001	10188	93111
	stopień wykorzystania %	19,6	26,3	26,6	32,8	40,8	36,4	37,1	38,5	36,9	50,2	42,7	39,1	35,8
POZOSTAŁE OBIEKTY	noclegi udzielone	32246	30022	45621	50418	65337	65395	81059	83756	63195	56031	42162	35915	651157
	z tego turystom zagranicznym	13380	10757	25668	24456	28439	26403	40354	38661	30396	23555	14987	13279	290335
	stopień wykorzystania %	23,3	24,5	33,2	36,8	42,2	44,0	37,8	38,1	33,6	39,6	32,9	27,3	35,0

Tabela VIII.

Noclegi udzielone w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie w okresie I-VII 2014 r. według miesięcy i kategorii obiektów

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Ogółem
OBIEKTY OGÓLEM	noclegi udzielone	199902	202026	283859	366595	442753	422037	1917172
	z tego turystom zagranicznym	99383	94930	158348	230964	260067	242961	1086653
	Stopień wykorzystania %	28,5	31,6	39,3	51,4	58,8	57,5	45,0
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY-RAZEM	noclegi udzielone	168544	168055	241129	311378	375272	353451	1617829
	z tego turystom zagranicznym	87473	81369	139297	202795	232460	212818	956212
	Stopień wykorzystania %	29,6	32,7	41,8	54,7	63,0	61,3	47,6
HOTELE-RAZEM z tego:	noclegi udzielone	155062	155722	226125	293971	354323	333396	1518599
	z tego turystom zagranicznym	78586	73851	130147	191874	220522	201893	896873
	Stopień wykorzystania %	29,5	32,9	42,4	55,9	64,3	62,4	48,3

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Ogółem
KATEGORII 5*	noclegi udzielone	18678	16917	26521	33959	41703	38590	176368
	z tego turystom zagranicznym	13421	13061	20945	28225	32467	30314	138433
	Stopień wykorzystania %	31,9	34,7	42,9	55,0	65,3	64,5	49,7
KATEGORII 4*	noclegi udzielone	46935	51269	73275	93019	115718	110481	490697
	z tego turystom zagranicznym	24262	25784	44430	61453	78127	76187	310243
	Stopień wykorzystania %	30,3	36,6	46,8	59,9	67,5	66,6	52,0
KATEGORII 3*	noclegi udzielone	62136	63422	91815	123218	139554	128567	608712
	z tego turystom zagranicznym	30702	27825	50254	78925	86440	74709	348855
	Stopień wykorzystania %	29,0	32,0	41,8	56,9	64,2	61,9	47,8
KATEGORII 2*	noclegi udzielone	14680	13103	20499	27143	34821	35205	145451
	z tego turystom zagranicznym	5442	3644	8334	15984	15048	12487	60939
	Stopień wykorzystania %	21,6	22,5	31,9	43,5	52,0	49,7	37,2
KATEGORII 1*	noclegi udzielone	12245	10542	13277	15635	21558	19719	92976
	z tego turystom zagranicznym	4386	3081	5465	7135	8356	8097	36520
	Stopień wykorzystania %	43,1	41,0	47,0	57,0	75,8	71,8	56,1
W TRAKCIE KATEGORYZACJI	noclegi udzielone	388	469	738	997	969	834	4395
	z tego turystom zagranicznym	373	456	719	152	84	99	1883
	Stopień wykorzystania %	17,0	21,2	30,1	42,6	40,1	35,6	31,3
PENSJONATY-RAZEM	noclegi udzielone	1036	539	1217	1146	1852	1766	7556
	z tego turystom zagranicznym	262	115	450	316	506	634	2283
	Stopień wykorzystania %	19,7	11,1	22,9	22,1	34,1	35,0	24,3
INNE OBIEKTY HOTELOWE	noclegi udzielone	12446	11794	13787	16261	19097	18289	91674
	z tego turystom zagranicznym	8625	7403	8700	10605	11432	10291	57056
	Stopień wykorzystania %	32,1	33,7	35,6	42,7	48,8	49,2	40,4
POZOSTALE OBIEKTY	noclegi udzielone	31358	33971	42730	55217	67481	68586	299343
	z tego turystom zagranicznym	11910	13561	19051	28169	27607	30143	130441
	Stopień wykorzystania %	23,7	27,0	29,5	38,3	42,7	43,6	34,7

Tabela IX.
Przeciętna długość pobytu turystów ogółem i turystów zagranicznych w turystycznych obiektach noclegowych w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE		Miesiąc											
		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Długość pobytu turystów ogółem													
OBIEKTY OGÓŁEM	2011	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,0	2,3	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
	2012	2,0	2,1	2,0	2,1	2,1	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
	2013	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0	2,2	2,1	2,2	2,1	2,1	2,0
	2014	1,9	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1						
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY-RAZEM	2011	1,9	1,9	2,0	2,1	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9
	2012	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	2,0
	2013	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0
	2014	1,9	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1						
HOTELE-RAZEM	2011	1,9	1,9	2,0	2,1	2,0	2,0	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	1,9
	2012	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,1	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	2,0
	2013	1,9	2,0	2,0	2,1	2,0	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0	2,0	1,9
	2014	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,1						
PENSJONATY-RAZEM	2011	1,7	1,5	1,9	1,7	1,7	1,6	2,1	1,6	1,6	2,3	1,6	1,8
	2012	1,4	1,4	1,5	1,8	1,9	1,7	1,8	1,9	1,7	1,6	1,8	1,7
	2013	2,0	1,8	1,6	1,9	1,9	1,7	1,9	1,7	1,9	1,9	2,1	1,8
	2014	1,9	1,8	2,5	1,7	2,0	1,8						
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2011	2,1	2,7	2,3	2,0	1,9	1,9	2,2	2,0	2,1	1,9	2,0	2,0
	2012	2,1	2,0	1,9	1,9	1,9	1,8	2,2	2,0	2,1	2,0	2,3	2,0
	2013	1,8	1,9	1,9	1,9	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0	2,7	2,8	3,1
	2014	3,2	2,8	2,6	2,5	2,4	2,3						
POZOSTALE OBIEKTY	2011	2,2	2,3	2,3	2,1	1,9	2,1	2,5	2,4	2,5	2,7	2,4	2,3
	2012	2,5	2,5	2,3	2,4	2,2	2,3	2,6	2,3	2,4	2,2	2,3	2,1
	2013	2,3	2,3	2,5	2,2	2,2	2,2	2,6	2,4	2,5	2,3	2,5	2,3
	2014	2,0	2,2	2,2	2,4	2,2	2,3						
Długość pobytu turystów zagranicznych													
OBIEKTY OGÓŁEM	2011	2,2	2,3	2,3	2,4	2,3	2,2	2,4	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
	2012	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,4	2,3	2,3	2,4	2,2	2,3
	2013	2,1	2,3	2,4	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3
	2014	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,3						
HOTELE, MOTELE i PENSJONATY-RAZEM	2011	2,2	2,2	2,3	2,4	2,3	2,2	2,4	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
	2012	2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3
	2013	2,1	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3
	2014	2,2	2,3	2,3	2,4	2,4	2,3						
HOTELE-RAZEM	2011	2,2	2,2	2,3	2,5	2,3	2,3	2,4	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
	2012	2,2	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3	2,3	2,3	2,3	2,3	2,2	2,3
	2013	2,1	2,3	2,3	2,3	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	2,3	2,2	2,2
	2014	2,1	2,2	2,2	2,3	2,4	2,3						
PENSJONATY-RAZEM	2011	2,5	2,3	1,9	3,3	3,5	2,0	2,4	2,2	2,6	4,2	1,8	2,7
	2012	1,4	1,6	2,1	2,3	2,5	2,0	2,5	2,2	2,7	1,9	2,7	2,2
	2013	1,9	1,6	2,7	2,3	2,8	2,2	2,0	2,1	2,6	2,9	2,9	2,4
	2014	2,6	5,0	6,1	2,8	2,7	2,3						
INNE OBIEKTY HOTELOWE	2011	1,7	3,0	2,3	1,9	1,9	1,9	2,3	2,1	2,2	2,0	2,0	1,9
	2012	2,3	1,8	1,9	2,1	2,1	1,9	2,4	2,2	2,2	2,2	2,4	2,1
	2013	2,1	2,2	2,2	2,2	2,2	2,2	2,3	2,2	2,3	3,8	4,2	4,6

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Długość pobytu turystów ogółem													
	2014	4,6	4,1	3,6	3,1	3,0	3,0						
POZOSTAŁE OBIEKTY	2011	2,5	2,8	2,5	2,5	2,4	2,3	2,4	2,4	2,4	2,6	2,4	2,4
	2012	2,9	2,8	2,5	2,6	2,6	2,3	2,6	2,4	2,6	2,6	2,4	2,3
	2013	2,3	2,3	2,8	2,4	2,5	2,4	2,5	2,5	2,8	2,6	2,5	2,5
	2014	2,3	2,6	2,5	2,5	2,6	2,6						

Tabela X.
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów w 2013 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc													Suma
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII		
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów (2013 r.)														
ŚWIAT-ogółem	os.	43241	41789	75400	84479	107277	97852	116031	127719	107618	100661	57775	57242	1017084
	%	100,0												
EUROPA	os.	37370	33486	58305	66323	83423	73639	88920	99017	80930	75793	46036	47761	791003
	%	86,4	80,1	77,3	78,5	77,8	75,3	76,6	77,5	75,2	75,3	79,7	83,4	77,8
UNIA EUROPEJSKA	os.	22633	27606	45823	52714	66473	60140	73541	82445	62409	59112	34216	32480	619592
w tym:	%	52,3	66,1	60,8	62,4	62,0	61,5	63,4	64,6	58,0	58,7	59,2	56,7	60,9
Austria	os.	479	661	1021	1272	3970	2243	1521	2078	1901	1641	662	874	18323
	%	1,1	1,6	1,4	1,5	3,7	2,3	1,3	1,6	1,8	1,6	1,1	1,5	1,8
Belgia	os.	558	1123	1724	1961	1426	1234	2154	1709	1175	1092	783	523	15462
	%	1,3	2,7	2,3	2,3	1,3	1,3	1,9	1,3	1,1	1,1	1,4	0,9	1,5
Dania	os.	285	565	942	1264	1429	1097	1837	1305	1526	1235	563	328	12376
	%	0,7	1,4	1,2	1,5	1,3	1,1	1,6	1,0	1,4	1,2	1,0	0,6	1,2
Finlandia	os.	198	476	695	1369	1281	1396	1770	1277	969	828	173	306	10738
	%	0,5	1,1	0,9	1,6	1,2	1,4	1,5	1,0	0,9	0,8	0,3	0,5	1,1
Francja	os.	1761	2490	3936	5007	5406	5691	4908	4841	4579	3070	2202	2451	46342
	%	4,1	6,0	5,2	5,9	5,0	5,8	4,2	3,8	4,3	3,0	3,8	4,3	4,6
Hiszpania	os.	1005	1138	3117	2853	3515	3928	7164	8594	4121	3514	2092	1198	42239
	%	2,3	2,7	4,1	3,4	3,3	4,0	6,2	6,7	3,8	3,5	3,6	2,1	4,2
Niemcy	os.	3076	2931	6129	7330	12882	11167	14069	17785	15832	14678	4614	4898	115391
	%	7,1	7,0	8,1	8,7	12,0	11,4	12,1	13,9	14,7	14,6	8,0	8,6	11,3
Irlandia	os.	672	937	1348	1077	1274	1193	1328	1367	1265	1240	869	712	13282
	%	1,6	2,2	1,8	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,2	1,2	1,5	1,2	1,3
Litwa	os.	196	154	355	578	636	1042	994	1324	462	634	283	381	7039
	%	0,5	0,4	0,5	0,7	0,6	1,1	0,9	1,0	0,4	0,6	0,5	0,7	0,7
Niderlandy	os.	1283	1012	1201	1689	2868	2440	3547	3236	2586	2433	1274	972	24541
	%	3,0	2,4	1,6	2,0	2,7	2,5	3,1	2,5	2,4	2,4	2,2	1,7	2,4
Republika Czeska	os.	464	591	911	1184	1788	1160	1573	1851	1600	1631	756	1225	14734
	%	1,1	1,4	1,2	1,4	1,7	1,2	1,4	1,4	1,5	1,6	1,3	2,1	1,4
Szwecja	os.	693	655	1532	2845	4243	2766	3703	2467	3264	2349	1426	1076	27019

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Miesiąc													
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Suma	
Turyści zagraniczni korzystający z noclegów (2013 r.)														
	%	1,6	1,6	2,0	3,4	4,0	2,8	3,2	1,9	3,0	2,3	2,5	1,9	2,7
Węgry	os.	413	565	1264	1680	2161	1518	2151	2656	1787	2115	1619	1180	19109
	%	1,0	1,4	1,7	2,0	2,0	1,6	1,9	2,1	1,7	2,1	2,8	2,1	1,9
Wielka Brytania	os.	6586	11097	12404	12411	13425	13719	15106	12821	13459	14549	10690	9124	145391
	%	15,2	26,6	16,5	14,7	12,5	14,0	13,0	10,0	12,5	14,5	18,5	15,9	14,3
Włochy	os.	3681	1773	6299	6417	5884	5716	6784	13312	4834	4674	3420	2814	65608
	%	8,5	4,2	8,4	7,6	5,5	5,8	5,8	10,4	4,5	4,6	5,9	4,9	6,5
INNE KRAJE EUROPEJSKIE w tym:	os.	13315	3899	8634	7309	11682	8466	10148	11052	8983	8846	7989	12465	112788
	%	30,8	9,3	11,5	8,7	10,9	8,7	8,7	8,7	8,3	8,8	13,8	21,8	11,1
Norwegia	os.	1198	1680	3257	5544	4377	3886	4319	4350	8672	6990	3344	2401	50018
	%	2,8	4,0	4,3	6,6	4,1	4,0	3,7	3,4	8,1	6,9	5,8	4,2	4,9
Rosja	os.	6382	1235	3281	2382	4229	2841	3594	4474	2653	2295	2618	4296	40280
	%	14,8	3,0	4,4	2,8	3,9	2,9	3,1	3,5	2,5	2,3	4,5	7,5	4,0
Ukraina	os.	5256	1848	4271	3667	5224	4010	4843	4415	4599	5030	4411	5532	53106
	%	12,2	4,4	5,7	4,3	4,9	4,1	4,2	3,5	4,3	5,0	7,6	9,7	5,2
AMERYKA PÓLNOČNA w tym:	os.	1733	2092	3371	5874	8556	9523	10490	8200	10184	6735	2986	2126	71870
	%	4,0	5,0	4,5	7,0	8,0	9,7	9,0	6,4	9,5	6,7	5,2	3,7	7,1
Stany Zjednoczone Ameryki	os.	1568	1900	2939	5205	7434	8225	9505	7130	8954	6132	2726	1912	63630
	%	3,6	4,5	3,9	6,2	6,9	8,4	8,2	5,6	8,3	6,1	4,7	3,3	6,3
AZJA w tym:	os.	2722	5211	12018	9994	11084	10659	11563	15641	12187	15116	7206	5914	119315
	%	6,3	12,5	15,9	11,8	10,3	10,9	10,0	12,2	11,3	15,0	12,5	10,3	11,7
Japonia	os.	651	657	1256	1112	1667	1543	1544	2436	2084	1942	982	1101	16975
	%	1,5	1,6	1,7	1,3	1,6	1,6	1,3	1,9	1,9	1,9	1,7	1,9	1,7
Izrael	os.	358	2986	7843	4246	2113	2005	4039	6876	4554	8660	2684	312	46676
	%	0,8	7,1	10,4	5,0	2,0	2,0	3,5	5,4	4,2	8,6	4,6	0,5	4,6
Republika Korei	os.	935	542	1001	1759	2460	2224	2789	2351	2210	1446	1335	1447	20499
	%	2,2	1,3	1,3	2,1	2,3	2,3	2,4	1,8	2,1	1,4	2,3	2,5	2,0

Tabela XI.
Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych w Krakowie według krajów w okresie I - VI 2014 roku

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów (2014)						
ŚWIAT-ogółem	os.	45197	41354	68371	96753	108290	103756	463721
	%	100,0						
EUROPA	os.	38971	34112	53099	73588	84374	79505	363649
	%	86,2	82,5	77,7	76,1	77,9	76,6	78,4
UNIA EUROPEJSKA	os.	22132	27770	41273	61321	69406	66505	288407
w tym:	%	49,0	67,2	60,4	63,4	64,1	64,1	62,2
Austria	os.	601	570	648	1530	3388	2077	8814
	%	1,3	1,4	0,9	1,6	3,1	2,0	1,9
Belgia	os.	596	660	748	2024	1711	1261	7000
	%	1,3	1,6	1,1	2,1	1,6	1,2	1,5
Dania	os.	229	283	572	1229	1007	1068	4388
	%	0,5	0,7	0,8	1,3	0,9	1,0	0,9
Finlandia	os.	211	279	428	1078	1386	1309	4691
	%	0,5	0,7	0,6	1,1	1,3	1,3	1,0
Francja	os.	1853	2439	3273	5369	5963	6815	25712
	%	4,1	5,9	4,8	5,5	5,5	6,6	5,5
Hiszpania	os.	856	1156	2076	3688	4035	4057	15868
	%	1,9	2,8	3,0	3,8	3,7	3,9	3,4
Niemcy	os.	3185	3174	4967	10260	14051	15707	51344
	%	7,0	7,7	7,3	10,6	13,0	15,1	11,1
Irlandia	os.	680	1013	1048	1074	919	1080	5814
	%	1,5	2,4	1,5	1,1	0,8	1,0	1,3
Litwa	os.	336	220	410	617	743	928	3254
	%	0,7	0,5	0,6	0,6	0,7	0,9	0,7
Niderlandy	os.	827	821	1186	2199	3176	2585	10794
	%	1,8	2,0	1,7	2,3	2,9	2,5	2,3
Republika Czeska	os.	530	560	1077	1723	1588	1711	7189
	%	1,2	1,4	1,6	1,8	1,5	1,6	1,6
Szwecja	os.	743	963	1586	2818	4497	2056	12663
	%	1,6	2,3	2,3	2,9	4,2	2,0	2,7
Węgry	os.	489	509	920	2388	3071	2119	9496
	%	1,1	1,2	1,3	2,5	2,8	2,0	2,0
Wielka Brytania	os.	6980	11101	13705	11434	12211	12337	67768

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	Suma
	%	15,4	26,8	20,0	11,8	11,3	11,9	14,6
Włochy	os.	2305	2380	6123	8907	6830	6122	32667
	%	5,1	5,8	9,0	9,2	6,3	5,9	7,0
INNE KRAJE EUROPEJSKIE	os.	15179	4162	7761	6449	8954	7467	49972
w tym:	%	33,6	10,1	11,4	6,7	8,3	7,2	10,8
Norwegia	os.	1355	1803	3532	4955	4978	4503	21126
	%	3,0	4,4	5,2	5,1	4,6	4,3	4,6
Rosja	os.	6625	1073	1910	1799	2410	2162	15979
	%	14,7	2,6	2,8	1,9	2,2	2,1	3,4
Ukraina	os.	6478	2112	4028	2845	4246	3456	23165
	%	14,3	5,1	5,9	2,9	3,9	3,3	5,0
AMERYKA PÓLNOCNNA	os.	1643	1458	4272	6072	8763	9880	32088
w tym:	%	3,6	3,5	6,2	6,3	8,1	9,5	6,9
Stany Zjednoczone Ameryki	os.	1459	1306	3788	5631	7583	8647	28414
	%	3,2	3,2	5,5	5,8	7,0	8,3	6,1
AZJA	os.	3236	4784	9793	13926	11511	10392	53642
w tym:	%	7,2	11,6	14,3	14,4	10,6	10,0	11,6
Japonia	os.	586	648	943	1322	1800	1624	6923
	%	1,3	1,6	1,4	1,4	1,7	1,6	1,5
Izrael	os.	303	1716	5457	7648	2857	2767	20748
	%	0,7	4,1	8,0	7,9	2,6	2,7	4,5
Republika Korei	os.	1526	1216	1770	2094	2651	1660	10917
	%	3,4	2,9	2,6	2,2	2,4	1,6	2,4

Tabela XII.

Turyści z wybranych krajów korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2013 roku

KRAJ	HOTELE KATEGORII 5*		HOTELE KATEGORII 4*		HOTELE KATEGORII 3*		HOTELE KATEGORII 2*		HOTELE KATEGORII 1*		HOTELE w TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓLEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓLEM	129354	310402	308061	635343	334744	775601	68358	162496	17964	49391	5817	13253	864298	1946486
Austria	1861	3579	7398	11404	5689	13303	1524	3067	334	884	32	53	16838	32290
Belgia	1794	4777	4528	10798	4834	12484	852	2183	293	609	9	16	12310	30867
Republika Czeska	1243	1794	4867	6770	4005	6694	1331	2449	368	625	12	36	11826	18368
Dania	793	2066	2492	6237	5722	18486	666	2390	58	98	4	9	9735	29286
Finlandia	1057	2762	2596	5915	4360	12956	711	1456	43	84	14	38	8781	23211
Francja	4945	11127	13581	26147	11620	30071	3333	8790	1161	3020	30	59	34670	79214
Niemcy	14005	28525	29912	59074	46256	101109	7862	23071	2369	5852	77	153	100481	217784
Węgry	824	2028	2147	4136	7632	14809	3537	7664	1332	2508	6	17	15478	31162
Irlandia	2153	6058	3544	9230	4412	12500	300	1030	113	259	7	16	10529	29093
Włochy	6654	17159	21205	44758	22853	62663	4576	12598	768	2478	24	54	56080	139710
Litwa	214	396	476	800	2719	4405	1678	2891	243	470	0	0	5330	8962
Niderlandy	2740	6713	5965	13027	8180	23841	1497	5023	218	566	10	26	18610	49196
Hiszpania	5083	13465	16680	36127	9347	23624	1422	4089	823	2114	7	18	33362	79437
Szwecja	2828	7369	6151	14373	11408	31772	1370	3463	301	669	37	88	22095	57734
Wielka Brytania	17812	48838	49165	112087	44093	127862	4593	12848	2205	4933	4833	11010	122701	317578
Norwegia	7782	22266	13408	33703	19550	53717	2876	8214	1022	2511	565	1348	45203	121759
Rosja	3302	5958	7688	13040	15270	26187	6780	9309	347	880	30	63	33417	55437
Ukraina	2058	3308	7137	10296	28336	39097	5319	10916	1804	13050	11	24	44665	76691
Stany Zjednoczone	20173	55427	23156	53941	10817	26496	2668	7172	219	385	38	66	57071	143487
Izrael	2828	7165	26045	56279	16719	42978	276	489	22	44	28	47	45918	107002
Japonia	3223	6050	6832	11291	5111	9087	450	3683	90	167	5	18	15711	30296
Republika Korei	2606	2827	5606	6723	11820	12294	87	399	7	11	0	0	20126	22254
Pozostałe kraje	23376	50745	47482	89187	33991	69166	14650	29302	3824	7174	38	94	123361	245668

Tabela XIII.

Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według kategorii obiektów w 2013 roku

KRAJ	HOTELE KATEGORII 5*		HOTELE KATEGORII 4*		HOTELE KATEGORII 3*		HOTELE KATEGORII 2*		HOTELE KATEGORII 1*		HOTELE w TRAKCIE KATEGORYZACJI		HOTELE OGÓLEM	
	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi	Korzystający	Udzielone noclegi
OGÓLEM	15,0	15,9	35,6	32,6	38,7	39,8	7,9	8,3	2,1	2,5	0,7	0,7	100%	100%
Austria	11,1	11,1	43,9	35,3	33,8	41,2	9,1	9,5	2,0	2,7	0,2	0,2		
Belgia	14,6	15,5	36,8	35,0	39,3	40,4	6,9	7,1	2,4	2,0	0,1	0,1		
Republika Czeska	10,5	9,8	41,2	36,9	33,9	36,4	11,3	13,3	3,1	3,4	0,1	0,2		
Dania	8,1	7,1	25,6	21,3	58,8	63,1	6,8	8,2	0,6	0,3	0,0	0,0		
Finlandia	12,0	11,9	29,6	25,5	49,7	55,8	8,1	6,3	0,5	0,4	0,2	0,2		
Francja	14,3	14,0	39,2	33,0	33,5	38,0	9,6	11,1	3,3	3,8	0,1	0,1		
Niemcy	13,9	13,1	29,8	27,1	46,0	46,4	7,8	10,6	2,4	2,7	0,1	0,1		
Węgry	5,3	6,5	13,9	13,3	49,3	47,5	22,9	24,6	8,6	8,0	0,0	0,1		
Irlandia	20,4	20,8	33,7	31,7	41,9	43,0	2,8	3,5	1,1	0,9	0,1	0,1		
Włochy	11,9	12,3	37,8	32,0	40,8	44,9	8,2	9,0	1,4	1,8	0,0	0,0		
Litwa	4,0	4,4	8,9	8,9	51,0	49,2	31,5	32,3	4,6	5,2	0,0	0,0		
Niderlandy	14,7	13,6	32,1	26,5	44,0	48,5	8,0	10,2	1,2	1,2	0,1	0,1		
Hiszpania	15,2	17,0	50,0	45,5	28,0	29,7	4,3	5,1	2,5	2,7	0,0	0,0		
Szwecja	12,8	12,8	27,8	24,9	51,6	55,0	6,2	6,0	1,4	1,2	0,2	0,2		
Wielka Brytania	14,5	15,4	40,1	35,3	35,9	40,3	3,7	4,0	1,8	1,6	3,9	3,5		
Norwegia	17,2	18,3	29,7	27,7	43,2	44,1	6,4	6,7	2,3	2,1	1,2	1,1		
Rosja	9,9	10,7	23,0	23,5	45,7	47,2	20,3	16,8	1,0	1,6	0,1	0,1		
Ukraina	4,6	4,3	16,0	13,4	63,4	51,0	11,9	14,2	4,0	17,0	0,0	0,0		
Stany Zjednoczone	35,3	38,6	40,6	37,6	19,0	18,5	4,7	5,0	0,4	0,3	0,1	0,0		
Izrael	6,2	6,7	56,7	52,6	36,4	40,2	0,6	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0		
Japonia	20,5	20,0	43,5	37,3	32,5	30,0	2,9	12,2	0,6	0,6	0,0	0,1		
Republika Korei	12,9	12,7	27,9	30,2	58,7	55,2	0,4	1,8	0,0	0,0	0,0	0,0		
Pozostale kraje	18,9	20,7	38,5	36,3	27,6	28,2	11,9	11,9	3,1	2,9	0,0	0,0		

Tabela XIV.

Turyści z wybranych krajów (w %) korzystający z noclegów w hotelach w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w %											
OGÓLEM	2011	100,0											
	2012	100,0											
	2013	100,0											
	2014	100,0											
Austria	2011	1,5	1,4	1,1	1,4	2,9	2,6	1,3	2,3	1,8	1,5	1,2	1,9
	2012	0,9	1,4	1,2	1,9	3,0	2,1	1,6	1,5	2,5	1,6	1,2	1,6
	2013	1,2	1,7	1,4	1,7	4,1	2,4	1,4	1,8	1,9	1,7	1,1	1,6
	2014	1,3	1,5	1,0	1,7	3,5	2,2						
Belgia	2011	1,6	1,7	3,4	2,6	1,8	1,4	2,5	1,6	1,4	1,6	2,1	1,2
	2012	1,5	4,0	1,2	2,2	2,5	1,0	2,0	1,4	1,2	1,2	1,3	1,3
	2013	1,3	2,3	1,9	2,2	1,4	1,3	1,6	1,2	1,0	1,0	1,5	1,0
	2014	1,4	1,5	1,0	2,1	1,5	1,2						
Republika Czeska	2011	1,5	1,7	1,1	1,5	1,6	1,5	1,3	1,0	1,3	1,4	1,3	1,9
	2012	1,3	1,4	1,1	1,3	1,2	1,0	1,0	1,1	1,4	1,5	1,6	1,9
	2013	1,2	1,5	1,3	1,3	1,6	1,2	1,3	1,4	1,3	1,4	1,0	2,0
	2014	1,3	1,4	1,1	1,6	1,4	1,6						
Dania	2011	0,7	0,9	1,3	1,5	1,4	0,9	1,3	0,9	1,3	1,0	0,9	0,7
	2012	0,5	0,6	0,9	1,4	1,3	1,3	1,7	1,2	1,5	1,1	1,0	1,4
	2013	0,7	1,3	1,2	1,5	1,2	1,1	1,5	1,0	1,2	1,1	0,9	0,6
	2014	0,5	0,8	0,7	1,1	0,8	1,0						
Finlandia	2011	0,3	0,7	0,7	1,6	1,6	1,3	1,7	0,7	1,1	0,6	0,7	0,5
	2012	0,7	1,2	0,7	1,8	1,3	1,0	1,4	0,9	1,0	0,4	0,6	0,6
	2013	0,5	1,2	1,0	1,5	1,2	1,3	1,4	1,0	0,9	0,8	0,3	0,5
	2014	0,5	0,7	0,5	1,1	1,3	1,2						
Francja	2011	5,0	6,4	3,7	6,0	5,1	5,3	4,5	3,7	3,8	3,8	3,8	4,7
	2012	4,7	5,5	4,1	4,5	4,5	2,7	3,5	3,5	4,3	3,2	4,6	4,5
	2013	3,4	5,3	3,8	4,9	4,7	5,4	3,9	3,0	4,1	2,6	3,7	4,1
	2014	3,8	5,0	3,7	4,4	4,7	6,7						
Niemcy	2011	8,3	10,8	8,0	10,4	11,0	14,7	11,4	10,4	12,2	10,0	8,5	9,4
	2012	8,4	7,4	7,4	10,5	14,1	13,1	12,6	10,9	11,6	10,3	7,6	8,9
	2013	7,2	7,0	7,7	8,9	12,1	11,6	12,6	14,7	15,0	14,8	8,2	9,0
	2014	7,4	7,9	7,3	10,9	13,4	15,2						
Węgry	2011	0,7	1,1	3,2	2,5	1,9	3,0	1,6	2,2	1,7	2,5	1,4	1,8
	2012	0,9	1,1	2,4	3,1	2,3	2,0	1,8	2,4	1,5	3,0	2,2	2,3
	2013	0,9	1,3	1,8	1,9	1,9	1,4	1,8	2,0	1,4	2,1	2,4	2,1
	2014	1,1	1,0	1,4	2,1	2,6	2,0						
Irlandia	2011	1,7	3,4	2,2	1,7	1,6	1,4	1,1	1,2	1,3	1,6	1,9	1,8

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w %											
	2012	1,4	2,2	2,0	1,3	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	1,3	1,8	1,6
	2013	1,7	2,2	1,7	1,3	1,2	1,1	0,8	0,9	1,1	1,2	1,6	1,3
	2014	1,5	2,6	1,5	1,1	0,8	0,9						
Włochy	2011	16,3	4,9	5,1	8,4	6,5	6,5	6,9	13,7	6,3	5,9	6,2	6,0
	2012	9,2	7,0	6,4	9,5	5,5	8,2	6,7	12,8	5,1	4,6	7,5	4,5
	2013	8,1	4,2	8,4	8,0	5,7	5,8	6,1	10,5	4,5	4,6	5,9	4,6
	2014	5,3	5,0	9,1	10,0	6,7	6,2						
Litwa	2011	0,2	0,6	0,6	0,4	0,6	0,7	0,8	0,7	0,4	0,5	0,5	0,4
	2012	0,3	0,2	0,4	0,3	0,6	0,8	1,1	0,8	0,6	0,4	0,4	0,6
	2013	0,5	0,4	0,4	0,8	0,6	1,0	0,6	0,8	0,4	0,4	0,4	0,7
	2014	0,8	0,6	0,6	0,6	0,7	0,7						
Niderlandy	2011	3,6	3,6	1,9	2,3	2,2	2,3	2,0	2,3	1,8	1,8	1,9	1,9
	2012	1,9	2,1	1,2	2,1	2,4	3,2	2,7	2,1	1,8	1,9	1,8	1,9
	2013	2,8	2,3	1,5	1,9	2,2	2,3	2,3	2,2	2,3	2,3	2,1	1,6
	2014	1,7	1,8	1,5	2,2	2,6	2,1						
Hiszpania	2011	1,4	2,1	1,9	4,5	3,0	4,5	7,5	9,2	5,1	3,7	2,8	2,3
	2012	1,8	2,0	2,3	3,7	4,4	3,4	6,6	7,7	3,9	2,3	2,4	1,8
	2013	1,9	1,7	3,3	2,6	3,1	4,1	6,3	6,9	3,8	3,0	2,9	1,7
	2014	1,6	2,1	2,2	3,2	3,6	3,8						
Szwecja	2011	1,4	1,6	2,6	2,1	3,8	1,8	2,2	1,7	2,6	2,4	3,4	1,8
	2012	1,4	1,7	2,1	3,3	3,0	2,0	2,9	2,0	3,2	2,7	2,7	2,3
	2013	1,5	1,6	2,0	3,3	3,7	2,7	3,1	1,9	2,9	2,2	2,3	2,0
	2014	1,7	2,4	2,3	2,7	4,1	1,8						
Wielka Brytania	2011	13,8	30,9	17,2	13,6	13,9	13,8	13,3	10,2	13,8	14,6	19,0	18,2
	2012	15,2	26,8	18,9	13,0	13,2	12,4	12,0	11,1	12,9	15,0	20,7	17,2
	2013	15,1	27,5	16,7	14,3	12,8	13,4	12,9	9,8	12,2	14,3	18,4	16,2
	2014	15,1	27,7	20,5	11,5	11,0	11,9						
Norwegia	2011	3,3	4,5	6,7	6,4	5,7	5,0	3,5	3,9	7,7	10,3	7,1	5,2
	2012	2,8	4,2	4,3	6,6	4,7	5,2	3,8	4,2	9,4	8,6	6,6	4,3
	2013	2,9	4,1	4,7	7,2	4,1	4,2	3,9	3,5	8,6	7,4	6,1	4,4
	2014	3,2	4,6	5,4	5,4	4,8	4,6						
Rosja	2011	12,3	1,5	2,1	1,5	2,8	2,0	2,7	2,8	2,0	1,7	2,2	6,8
	2012	14,4	2,1	2,2	2,2	2,5	4,5	2,7	3,2	2,2	2,3	3,1	8,3
	2013	15,3	3,0	4,8	2,9	3,9	2,8	2,8	3,1	2,4	2,3	4,2	7,5
	2014	14,4	2,5	2,9	1,8	2,1	2,0						
Ukraina	2011	7,0	2,8	4,2	3,0	3,1	2,1	2,4	2,2	1,8	4,1	3,9	8,7
	2012	11,1	3,8	4,8	4,0	3,2	3,6	2,7	3,1	3,4	4,3	4,9	8,5
	2013	13,5	4,2	5,9	4,3	4,9	3,9	4,3	3,4	3,7	4,7	7,6	9,6
	2014	14,7	4,6	5,7	2,3	3,7	2,9						
Stany Zjednoczone	2011	3,5	3,2	4,2	4,7	7,1	6,8	7,7	4,9	7,2	5,5	4,8	3,4

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	Turyści zagraniczni korzystający z noclegów w %												
	2012	3,5	3,9	4,6	5,6	7,7	9,1	8,3	6,0	9,4	6,4	4,9	3,1
	2013	3,9	4,7	3,8	6,6	7,3	8,9	8,6	6,0	9,0	6,5	4,9	3,2
	2014	3,5	3,2	5,7	6,4	7,4	8,6						
Izrael	2011	0,9	3,1	17,5	7,6	3,4	2,8	6,1	4,9	7,7	7,2	10,8	0,4
	2012	0,6	6,1	16,8	3,7	3,2	2,0	6,1	5,3	3,2	11,3	6,6	1,8
	2013	0,8	8,4	12,1	5,8	2,3	2,4	4,1	6,3	4,8	9,8	5,4	0,6
	2014	0,8	5,0	9,3	9,2	3,0	3,1						
Japonia	2011	1,9	2,1	1,1	1,3	1,6	1,3	1,2	1,7	1,4	1,9	1,6	1,4
	2012	1,9	2,2	1,5	1,5	1,5	1,0	1,2	1,6	1,5	1,9	1,4	1,7
	2013	1,7	1,8	1,7	1,5	1,7	1,7	1,5	2,0	2,1	2,1	1,9	2,1
	2014	1,5	1,7	1,5	1,5	1,8	1,7						
Republika Korei	2011	0,8	1,9	0,9	1,0	1,9	1,0	0,8	1,6	0,8	0,8	1,2	1,0
	2012	1,3	2,0	0,8	1,5	0,9	1,4	1,1	1,0	0,7	0,9	0,9	1,4
	2013	2,6	1,5	1,5	2,5	2,6	2,6	2,8	2,1	2,3	1,6	2,7	2,9
	2014	3,9	3,5	3,0	2,5	2,8	1,8						
Pozostałe kraje	2011	12,2	9,3	9,3	14,1	15,5	17,2	16,2	16,4	15,7	15,7	12,9	18,5
	2012	14,1	11,3	12,5	15,0	16,0	18,0	15,5	15,0	16,4	13,6	14,2	18,7
	2013	11,4	11,0	11,2	13,2	15,7	17,2	14,5	14,8	13,2	12,1	14,1	20,7
	2014	13,1	12,9	12,0	14,5	15,8	16,8						

Tabela XV.
Noclegi udzielone turystom zagranicznym z wybranych krajów w hotelach w Krakowie według miesięcy w latach 2011 - 2014

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi w %											
OGÓLEM	2011	100,00											
	2012	100,00											
	2013	100,00											
	2014	100,00											
Austria	2011	1,3	1,3	1,1	1,2	2,4	2,5	1,1	1,7	1,5	1,3	1,0	1,9
	2012	1,0	1,3	1,0	1,6	2,3	1,9	1,4	1,5	1,9	1,2	1,0	1,7
	2013	1,1	1,4	1,3	1,5	3,1	2,1	1,0	1,5	1,9	1,5	1,0	1,7
	2014	1,3	1,3	0,8	1,3	2,4	1,9						
Belgia	2011	1,7	1,9	3,7	3,3	1,9	1,7	2,9	1,6	1,5	1,7	2,0	1,3
	2012	1,4	4,0	1,2	2,4	2,8	1,1	2,3	1,6	1,4	1,2	1,3	1,5
	2013	1,4	2,6	1,6	2,5	1,8	1,4	1,8	1,5	1,1	1,2	1,5	1,0
	2014	1,4	1,6	1,1	2,4	1,8	1,4						
Republika Czeska	2011	1,3	1,3	0,7	1,0	1,0	1,2	0,9	0,8	0,9	1,2	1,1	1,5
	2012	1,2	1,4	1,0	1,0	1,0	0,7	0,8	0,8	1,1	1,0	1,3	1,3
	2013	0,9	1,2	0,9	0,9	1,1	0,8	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	1,5
	2014	0,9	1,0	0,9	1,0	1,0	1,1						
Dania	2011	0,8	1,0	1,5	2,3	1,9	1,1	1,7	1,4	1,8	1,2	1,1	1,0
	2012	0,5	0,8	1,3	1,9	1,4	1,9	2,3	1,7	2,0	1,4	1,2	1,6
	2013	0,7	1,3	1,6	2,0	1,6	1,4	1,9	1,4	1,7	1,5	1,1	0,8
	2014	0,5	0,6	0,8	1,7	1,2	1,4						
Finlandia	2011	0,3	0,5	0,6	1,9	1,9	1,5	2,0	0,8	1,2	0,7	0,7	0,5
	2012	0,6	1,0	0,8	1,9	1,8	1,2	1,6	1,0	1,1	0,4	0,5	0,7
	2013	0,4	0,8	1,1	1,9	1,4	1,5	1,8	1,3	1,0	0,9	0,4	0,6
	2014	0,4	0,6	0,6	1,2	1,5	1,4						
Francja	2011	4,8	5,8	3,4	6,3	5,5	4,9	4,7	4,4	4,0	3,8	3,9	5,1
	2012	5,1	4,8	3,9	4,7	4,5	2,7	3,7	3,7	4,3	3,1	4,2	4,9
	2013	3,5	4,7	3,8	5,0	5,1	5,4	3,9	3,2	4,0	2,5	3,7	4,3
	2014	4,0	4,8	3,6	4,2	4,8	6,4						
Niemcy	2011	8,2	9,7	7,1	11,1	11,6	14,5	10,9	10,9	14,1	10,6	7,7	9,0
	2012	8,4	6,4	7,0	10,4	14,0	11,7	12,3	10,9	12,1	10,5	7,2	8,7
	2013	6,8	6,1	7,5	8,7	12,9	12,1	11,6	13,8	14,8	13,2	7,4	8,6
	2014	7,5	6,6	6,5	10,8	14,3	15,7						
Węgry	2011	0,7	1,2	3,0	2,3	1,7	3,0	1,6	2,2	1,5	2,2	1,3	1,8
	2012	0,9	0,9	2,1	2,5	2,0	1,9	1,7	2,4	1,5	2,6	2,0	1,8
	2013	0,7	1,0	1,8	1,4	1,7	1,3	1,7	2,0	1,3	1,9	1,9	1,8
	2014	1,2	0,9	1,4	2,0	2,3	1,8						
Irlandia	2011	1,9	4,0	2,8	2,0	1,9	1,8	1,5	1,7	1,7	2,0	2,5	2,3

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
		Udzielone noclegi w %											
	2012	1,9	2,7	2,7	1,5	1,3	1,3	1,3	1,4	1,6	1,7	2,1	2,0
	2013	2,1	2,6	2,1	1,5	1,2	1,4	1,1	1,1	1,4	1,5	2,0	1,6
	2014	1,9	3,2	1,9	1,5	1,2	1,2						
Włochy	2011	18,7	4,6	5,4	8,3	6,9	6,0	6,7	14,6	6,2	5,8	5,9	6,2
	2012	12,2	8,9	6,9	10,4	5,7	8,5	6,8	13,5	5,2	5,0	7,3	4,9
	2013	9,7	4,6	9,4	8,8	6,3	6,0	6,3	12,6	4,7	4,9	6,4	5,3
	2014	6,9	4,9	10,0	11,0	7,3	6,7						
Litwa	2011	0,2	0,3	0,4	0,3	0,6	0,6	0,5	0,5	0,3	0,4	0,4	0,3
	2012	0,2	0,2	0,4	0,2	0,4	0,5	0,8	0,5	0,5	0,3	0,3	0,4
	2013	0,3	0,3	0,3	0,6	0,4	0,7	0,4	0,6	0,4	0,4	0,3	0,6
	2014	0,5	0,4	0,5	0,4	0,4	0,5						
Niderlandy	2011	2,9	3,5	1,9	2,5	2,6	2,7	2,2	2,5	2,0	2,2	2,0	2,2
	2012	2,0	2,3	1,2	2,1	3,0	3,5	2,9	2,4	2,0	2,1	1,8	2,2
	2013	2,7	2,4	1,7	2,1	2,9	3,2	2,7	2,6	2,7	2,8	2,1	1,8
	2014	1,6	1,8	1,6	2,4	3,0	2,7						
Hiszpania	2011	1,5	2,1	1,9	4,7	3,0	3,9	7,0	9,2	4,5	3,8	2,8	2,8
	2012	2,1	2,0	2,1	3,9	4,2	3,2	7,2	8,4	3,7	2,1	2,3	2,0
	2013	1,8	1,6	5,4	2,5	3,0	3,9	6,2	7,4	3,8	3,2	3,2	2,0
	2014	1,6	1,9	2,1	3,3	3,5	3,7						
Szwecja	2011	1,3	1,7	2,3	2,4	4,5	2,1	2,4	1,9	2,8	2,7	3,5	2,1
	2012	1,4	1,7	2,0	3,8	3,6	2,2	3,3	2,3	3,6	2,8	2,8	2,7
	2013	1,7	1,6	2,2	3,9	4,4	3,1	3,5	2,3	3,3	2,4	2,7	2,6
	2014	2,0	2,7	2,6	3,2	4,8	2,1						
Wielka Brytania	2011	16,2	35,2	20,2	15,4	15,3	16,0	14,5	11,9	15,4	15,9	21,4	21,6
	2012	17,8	30,0	21,8	15,1	15,0	15,9	13,6	12,3	14,9	16,8	23,7	21,4
	2013	18,2	29,8	19,0	16,5	14,9	15,5	14,8	11,2	13,8	16,4	20,8	19,8
	2014	18,0	33,3	23,5	13,5	12,9	13,7						
Norwegia	2011	3,6	5,2	7,8	7,3	7,3	6,5	4,6	4,6	8,5	12,2	7,8	5,8
	2012	3,0	4,8	5,1	7,9	6,4	6,6	4,7	5,1	9,9	9,9	7,6	5,8
	2013	3,4	4,6	5,5	8,2	5,4	5,4	5,1	4,3	9,6	8,5	7,1	6,0
	2014	3,8	5,6	6,4	5,9	5,9	5,9						
Rosja	2011	11,3	1,4	1,6	0,9	1,8	1,4	2,0	2,0	1,4	1,3	1,7	5,9
	2012	12,0	1,7	1,6	1,7	2,0	3,5	1,9	2,5	1,8	1,7	2,4	6,4
	2013	13,9	2,3	2,9	2,0	2,9	1,9	2,1	2,1	1,7	1,6	3,4	5,8
	2014	13,1	2,0	2,1	1,2	1,6	1,6						
Ukraina	2011	5,3	2,0	2,8	1,8	2,0	1,4	1,6	1,5	1,2	3,1	2,9	6,2
	2012	7,9	3,7	3,6	2,9	2,2	2,9	1,9	2,2	2,6	4,4	4,3	6,6
	2013	11,2	4,2	4,3	3,2	3,5	2,8	3,1	2,1	2,5	3,8	6,6	8,4
	2014	12,8	4,9	4,3	1,9	2,6	2,2						
Stany Zjednoczone	2011	4,5	3,7	4,7	4,7	7,3	7,9	9,8	5,4	7,1	6,2	5,0	4,1

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
	Udzielone noclegi w %												
	2012	4,9	4,9	4,9	6,1	8,8	9,3	8,9	6,3	9,9	7,3	5,3	3,5
	2013	4,3	5,1	4,4	7,1	8,3	10,3	9,1	6,5	9,8	7,5	5,6	4,0
	2014	3,9	3,7	6,3	6,7	8,3	8,9						
Izrael	2011	1,0	1,8	17,4	8,0	3,7	2,8	4,6	4,7	8,0	7,2	11,7	0,4
	2012	0,6	4,4	17,5	3,2	2,7	2,3	5,6	5,1	3,2	11,2	7,6	1,5
	2013	0,9	9,6	12,3	6,1	2,0	2,4	4,5	6,2	3,6	10,6	6,5	0,7
	2014	1,0	3,1	10,4	9,3	3,0	3,2						
Japonia	2011	1,4	1,5	0,9	0,8	1,2	1,1	1,0	1,3	1,1	1,5	1,2	0,9
	2012	1,2	1,4	1,0	0,9	1,2	1,0	1,1	1,3	1,3	1,6	1,1	1,2
	2013	1,6	1,4	1,2	1,0	1,3	1,3	1,2	1,7	3,0	1,8	1,4	1,5
	2014	1,2	1,4	1,0	1,1	1,5	1,5						
Republika Korei	2011	0,4	0,9	0,5	0,4	0,8	0,5	0,4	0,8	0,4	0,4	0,6	0,5
	2012	0,6	0,9	0,4	0,7	0,4	0,7	0,6	0,4	0,3	0,4	0,4	0,7
	2013	1,4	0,7	0,7	1,3	1,3	1,3	1,3	1,0	1,2	0,8	1,3	1,4
	2014	2,0	1,7	1,4	1,1	1,3	0,9						
Pozostałe kraje	2011	10,7	9,3	8,6	11,2	13,0	14,8	15,4	13,7	12,9	12,7	11,8	16,5
	2012	13,0	10,0	10,3	13,1	13,1	15,5	13,3	12,7	14,2	11,2	12,3	16,4
	2013	11,3	10,1	9,1	11,3	13,7	14,7	14,2	12,8	12,0	10,3	12,8	18,2
	2014	12,5	11,8	10,1	12,9	13,6	14,3						

Tabela XVI.

Podmioty działające, nowo zarejestrowane, zlikwidowane oraz bilans podmiotów z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według grup branżowych

Rok	Półrocze	Grupy							Razem
		01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	02 Obiekty noclegowe	03 Gastronomia	04 Transport	05 Biura podróży, przewodnicy	06 Kultura	07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	
PODMIOTY DZIAŁAJĄCE									
2012	I-VI	3363	741	3175	4824	1129	981	1064	15277
	VII-XII	3340	754	3235	4909	1120	991	1042	15391
2013	I-VI	3305	769	3318	4915	1133	1028	1038	15506
	VII-XII	3265	788	3361	4946	1131	1046	1048	15585
2014	I-VI	3212	802	3374	4882	1131	1056	1046	15503
PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE									
2012	I-VI	128	32	168	234	55	45	52	714
	VII-XII	106	34	165	169	39	53	43	609
2013	I-VI	133	32	217	174	42	75	44	717
	VII-XII	82	49	172	176	29	52	44	604
2014	I-VI	87	40	181	174	43	63	51	639
PODMIOTY ZLIKWIDOWANE									
2012	I-VI	167	17	139	149	27	40	35	574
	VII-XII	118	20	109	93	28	30	30	428
2013	I-VI	146	23	137	183	31	39	31	590
	VII-XII	101	19	131	158	31	35	28	503
2014	I-VI	144	17	148	229	44	56	43	681
BILANS PODMIOTÓW NOWO ZAREJESTROWANYCH I ZLIKWIDOWANYCH									
2012	I-VI	-39	15	29	85	28	5	17	140
	VII-XII	-12	14	56	76	11	23	13	181
2013	I-VI	-13	9	80	-9	11	36	13	127

GOSPODARKA TURYSTYCZNA W KRAKOWIE

Rok	Półrocze	Grupy							Razem
		01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	02 Obiekty noclegowe	03 Gastronomia	04 Transport	05 Biura podróży, przewodnicy	06 Kultura	07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	
	VII-XII	-19	30	41	18	-2	17	16	101
2014	I-VI	-57	23	33	-55	-1	7	8	-42

Tabela XVII.

Podmioty z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według liczby pracujących

Rok	Półrocze	O liczbie pracujących			
		do 9	od 10 do 49	powyżej 49	Razem
PODMIOTY DZIAŁAJĄCE					
2012	I-VI	14677	536	64	15277
	VII-XII	14822	504	65	15391
2013	I-VI	14906	535	65	15506
	VII-XII	14974	545	66	15585
2014	I-VI	14897	540	66	15503
PODMIOTY NOWO ZAREJESTROWANE					
2012	I-VI	705	9	0	714
	VII-XII	597	9	3	609
2013	I-VI	677	40	0	717
	VII-XII	593	11	0	604
2014	I-VI	627	11	1	639
PODMIOTY ZLIKWIDOWANE					
2012	I-VI	565	8	1	574
	VII-XII	417	11	0	428
2013	I-VI	584	6	0	590
	VII-XII	501	2	0	503
2014	I-VI	672	9	0	681
BILANS PODMIOTÓW NOWO ZAREJESTROWANYCH I ZLIKWIDOWANYCH					
2012	I-VI	140	1	-1	140
	VII-XII	180	-2	3	181
2013	I-VI	93	34	0	127
	VII-XII	92	9	0	101
2014	I-VI	-45	2	1	-42

Tabela XVIII.

Podmioty w grupach branżowych z obszaru gospodarki turystycznej w Krakowie według liczby pracujących

Rok	Półrocze	Grupy							Razem
		01 Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	02 Obiekty noclegowe	03 Gastronomia	04 Transport	05 Biura podróży, przewodnicy	06 Kultura	07 Rekreacja, poprawa kondycji fizycznej	
DO 9 OSÓB PRACUJĄCYCH									
2012	I-VI	3272	635	2948	4791	1097	919	1015	14677
	VII-XII	3255	651	3014	4877	1088	930	1007	14822
2013	I-VI	3215	664	3086	4877	1102	966	996	14906
	VII-XII	3172	684	3121	4908	1101	982	1006	14974
2014	I-VI	3123	698	3135	4844	1102	990	1005	14897
OD 10 DO 49 OSÓB PRACUJĄCYCH									
2012	I-VI	83	91	215	27	32	43	45	536
	VII-XII	77	87	209	27	32	42	30	504
2013	I-VI	82	89	220	33	31	43	37	535
	VII-XII	85	88	228	33	30	44	37	545
2014	I-VI	81	89	226	33	29	46	36	540
POWYŻEJ 49 OSÓB PRACUJĄCYCH									
2012	I-VI	8	15	12	6	0	19	4	64
	VII-XII	8	16	12	5	0	19	5	65
2013	I-VI	8	16	12	5	0	19	5	65
	VII-XII	8	16	12	5	0	20	5	66
2014	I-VI	8	15	13	5	0	20	5	66

Tabela XIX

Dane finansowe przedsiębiorstw (dużych i średnich) z obszaru gospodarki turystycznej według grup branżowych w latach 2012 – 2014

GRUPA	OKRES	WARTOŚĆ SPRZEDANYCH USŁUG	WARTOŚĆ SPRZEDANYCH TOWARÓW I MATERIAŁÓW	PRZYCHODY	KOSZTY	WYNIK FINANSOWY	NAKLADY NA ŚRODKI TRWAŁE	
		Przypadające na 1 podmiot (w tys. zł)						
Rękodzieło, sprzedaż detaliczna	2012	I-VI	1309	18988	20830	20675	154	264
		VII-XII	1204	19672	21465	21504	-40	416
	2013	I-VI	1139	19488	20848	20588	259	262
		VII-XII	1256	20702	22 593	21199	2304	464
	2014	I-VI	2063	18953	21290	20612	678	436
	Obiekty noclegowe	2012	I-VI	4264	335	4889	4660	229
VII-XII			4553	460	6178	4833	1345	304
2013		I-VI	4227	373	5227	4768	459	361
		VII-XII	4563	385	6440	4633	1807	1747
2014		I-VI	4188	383	5 007	4591	416	503
Gastronomia		2012	I-VI	2770	1717	4597	4552	44
	VII-XII		2550	2188	4820	4605	215	267
	2013	I-VI	3106	1927	5164	4869	295	85
		VII-XII	3629	2116	5900	5525	374	248
	2014	I-VI	3258	1540	4896	4586	310	204
	Transport	2012	I-VI	28638	3061	33371	33996	-626
VII-XII			28486	3275	33457	33824	-367	13053
2013		I-VI	25537	1179	27914	27296	618	10901
		VII-XII	24415	701	26990	25611	1379	5410
2014		I-VI	23506	200	24744	23428	1316	2290
Biura podróży, przewodnicy		2012	I-VI	5789	53	5892	4960	932
	VII-XII		4181	68	4330	5146	-817	32
	2013	I-VI	4545	102	4672	4674	-2	7
		VII-XII	5082	52	5198	5071	128	4
	2014	I-VI	5168	6	5222	4695	527	89